

YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ

FEN VE SOSYAL BİLİMLER
ENSTİTÜSÜ

Şeyyad Hamza'nın Yusuf ve Zeliha Adlı
E. serinde Partisipler ve Masterlar Üzerine
Bir İnceleme

Altan Volkan Avcı

Yüksek Lisans Tezi

Tez Danışmanı Yrd. Doç. Dr. Esra Karabacak

Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü

Lefkoşa - 2002

Altan Volkan Avcı Seyyad Hamza'nın Yusuf ve Zeliha
Adlı Eserinde Partisipler ve Mastarlar
Üzerine Bir İnceleme

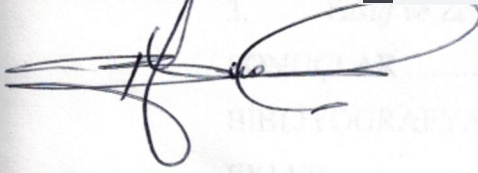
Fen ve Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü

Prof. Dr. Fahrettin Mehmedov

Tez, 27 / 3 / 2002 Tarihinde Aşağıdaki Jüri Üyeleri Tarafından Oy Birliği ile
Kabul Edilmiştir.

Jüri Üyeleri

Doç. Dr. Bülent Yontılmaz, Yakın Doğu Üniversitesi,

Fen Edebiyat Fakültesi Dekanı ve
Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Başkanı

Yrd. Doç. Dr. Esra Karabacak, Tez Danışmanı, Yakın Doğu Üniversitesi,
Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Öğretim Üyesi

Prof. Dr. İgor Kormuşin, Yakın Doğu Üniversitesi,
Dili ve Edebiyatı Bölümü Öğretim Üyesi

ÖN SÖZ

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ	I
1. G R	
1. 1. Seyyad Hamza	1
1. 2. Yusuf ve Zeliha	3
1. 3. Eserin Dili	4
2. Seyyad Hamza'nın Yusuf ve Zeliha adlı mesnevisinde partisier ve mastarlar üzerine bir inceleme	7
3. Yusuf ve Zeliha'ê» belirlenen partisier ve fiil isimlerinin dökümü	62
SONUÇLAR	76
B BL YOGRAFYA	77
EKLER	78
Metin	
ÖZGEÇM	

ÖN SÖZ

Bu çalışmada Eyyad Hamza'nın *Yusuf ve Zeliha* adlı mesnevisindeki partisip eklerinin kullanım özellikleri incelenmiştir. Bu inceleme yapılırken ilk önce partisip eklerinin Türkiye Türkçesindeki biçimleri üzerinde durulmuştur.

Tezin giriş bölümünde *Yusuf ve Zeliha* adlı mesnevinin yazarı Eyyad Hamza ve eseri hakkında kısa bilgi verildikten sonra kısaca eserin yazıldığı dönemin dil özellikleri üzerinde durularak eserdeki partisipler incelenmiştir. Bu bölüm Muharrem Ergin'in *Türk Dil Bilgisi* (İstanbul, 1977) ve Tahsin Banguoğlu'nun *Türkçenin Grameri* (Ankara 1990) adlı eserlerden yararlanılarak hazırlanmıştır.

Çalışma için Dehri Dilçin'in yayınlamış olduğu *Eyyad Hamza Yusuf ve Zeliha* (İstanbul, 1946, Türk Dil Kurumu) adlı eser kullanılmıştır. Partisip ekli kelimelerin geçtiği yerler belirtilerek, Türkiye Türkçesine çevirileri yapılmıştır. Ayrıca her partisipin ait olduğu yerin sayfa, satır numaraları eklenerek partisiplerin fonksiyonları ve farklı kullanımları verilmiştir.

Çalışmanın sonunda eserde geçen bütün partisipler aldıkları eklere göre bir dizin halinde verilmiştir.

Bu tezin hazırlanması sırasında değerli katkı ve yardımlarını esirgemeyen hocam Yrd. Doç. Dr. Esra Karabacak'a teşekkür ederim. Ayrıca gerek Yüksek Lisans Eğitimim gerekse tezin hazırlanması sırasındaki desteği nedeniyle elimde de teşekkürü bir borç bilirim.

A. Volkan Avcı

G R

1. **eyyad Hamza:**

eyyad Hamza'yı edebiyat dünyasına ilk tanıtan Fuat Köprülü'dür:

Anadolu'da 13. yüzyılın siyasî ve içtimai buhranları arasında Kalender, Abdal, Haydari, Babai gibi muhtelif isimler altında her tarafa sokulan Batını mezhebli babalardan biri de **eyyad Hamza**dır. **eyyadlar** ehirden ehire, kasabadan kasabaya gezen bir nevi serseri dervi lerdir ki, gerek ekil ve kıyafet, gerek itikatları itibariyle Kalenderler, Haydariler, Babailer gibi Batını zümrelerinden sayılırdı. Bu asrın son yarısında ya ayan **eyyad Hamza** Acem süfîlerinin ve Ahmed Fakılı gibi Türk âîrlerinin daha ziyade ehir halkı arasında yayılmı klâsik iirlerine oldu u kadar, Yesevi yolunda olanların, köylüler ve göçebeler arasında yayılmı olan avâmi mahiyetteki ilâhilerine, hikmetlerine de tamamen a ina idi. Bundan dolayı serseriyanê hayatının kendisini sevketti i muhtelif muhitler için her iki tarzda eserler yazdı. Konuları itibariyle ahlaki-süfîyanê mahiyette propoganda eserlerinden ibaret olan bu eserlerde di er bu cins eserler gibi sanat gayesi asla hedef alınmamaktadır. Esasen kendisi de edebi kaideleri iyi bilmeyip sadece Hak'tan gelen ilhamları kayd ve zabt etti ini, söylemektedir ki klasik edebi ilimlere tamamiyle yabancı oldu u hakkındaki bu ifade üphesiz hakikate uygun olmamakla beraber, sanat gayesine tamamen yabancı oldu unu anlatabilir. Onun hece vezniyle yazdı ı bazı küçük parçalar nazım tekni i itibariyle tabii daha düzgün ve güzeldir; lakin aruz ile yazdı ı parçalarda, bu sanat melekesinin fakirli i derhal göze çarpmakta, devamlı zihaf ve imaleler kula a pek çirkin gelmektedir. Böyle olmakla beraber bütün kusurun yalnız aire de il, aruz ile henüz kafi derecede uyu amamı olan bu yabancı kalıba daima zorlukla tatbik edilebilen Türkçenin o zamanki iptidaili ine ait oldu unu da unutmamalıyız. **eyyad Hamza**'nın ilkin Körösi Csoma-Archivum (1.3.1922)da ne retti imiz Fenâ-yı Dünyaya ait bir manzumesinde vezin, nazım ekli, mevzu,

eda bakımından Ahmed Fakih'in tesiri gayet bellidir. Hatta o kadar ki, bu küçük manzumenin adeta Çarhnâme'ye -yalnız kafiyece farklı- bir nazire oldu u bile tahmin edilebilir. Birkaç parça müstesna olmak üzere eserlerinin büyük bir kısmı bugün ortada bulunmayan Eyyad Hamza üphesiz -mesela Yunus Emre gibi - büyük bir air olmamakla beraber, isimleri ekseriyetle unutulmuş di er birçok sefleri ve ça da ları ile birlikte Yunus'un manevi ahsiyetinin te ekkülünde tesirlidirler. Ahmed Fakih ile beraber Türkçe süfilik edebiyatının gelişmesinde herhalde büyük bir yeri olan Eyyad Hamza'nın eserleri ve hatırası, bu iir tarzı Yunus Emre ve takipçileri ile milli zevke tamamen uyarak çok kudretli temsilciler yeti tirdikten sonra, yavaş yavaş ra betten dü mü, nihayet 16. yüzyıldan itibaren halk arasında unutulup gitmiştir.¹

Eyyad Hamza'nın, Anadolu içlerinde ehir ehir, köy köy dola makla ömür geçiren ve bu arada gitti i her yerde halka sofiyane iirler söyleyip tasavvuf yollarını tanıtan, gezici airden biri oldu u sanılmaktadır. Daha çok Sivrihisar, Ak ehir bölgelerinde ya adı ı dü ünülmektedir. Eyyad Hamza'nın Aslı Hâtun adında bir kızı oldu u biliniyor. Bunun sebebi Ak ehir'de Nasreddin Hoca Mezarlı ı'nda Aslı Hatun Binti Eyyad Hamza diye okunabilecek Selçuki sülüsü ile yazılmış, eski bir mezar ta ı bulunmasıdır. Eyyad Hamza hem heceyle hem de aruzla iirler söyleyen, islâm kültürünü kavramı mutasavvıf bir airdir. O asırlarda böyle airderin eyhleri ve di er aydınları dinlemek yoluyla, bilhassa tekke çevresinde elde ettikleri şifahi kültür hayli zengindir. Okuma yazma bilen, Kur'an kültürü, tasavvuf kültürü elde eden böyle airden, aydınlarla halk arasında bir orta tabaka airi seviyesindeydiler.²

Eyyad Hamza'nın aruz vezniyle ve konusunu Kur'an'dan alarak yazdığı 1529 beyitlik Yusuf ve Zeliha Mesnevisi ile Kaside ve Gazelleri, onun bu seviyenin de ileri gelenlerinden oldu unu gösteriyor. Onun hece vezniyle söyledi i iirler, dil ve söyleyi bakımından önemlidir. Bunlardan, heceyle ve dörtlükler halinde söylenmiş içinde redifli ilahisi Yunus Emre'yi müjdeleyen iirleri arasındadır.

yhdce sen bellisin.

¹ M. Fuad Köprülü, *Türk Edebiyatı Tarihi*, İstanbul 1986, 262-263.

² Nihat Sami Banarlı, *Resimli Türk Edebiyatı Tarihi*, İstanbul, 1983, 320 - 321.

bu cihan içinde

Niçe diri kalasın

Bu az zaman içinde

eyyad Hamza'nın bugüne kadar, dörtlük, mesnevi, kaside ve gazel ekileriyle söylenmiş çeşitli türleri bulunmuş ve yayımlanmıştır. Eyyad Hamza'nın *Destân-ı Sultan Mahmud* adlı 79 beyitlik bir mesnevisi de bulunmuştur. Prof. Sadeddin Buluç tarafından yayımlanan bu mesnevi Sultan Mahmud Gaznevi ile fakir bir dervişi arasındaki konuşmayı konu etmiştir. Eser Asil sultanlık, insanın kendi nefesine hakim olmasıdır. Dünyası üzerine kurulmuştur.³

2. Yusuf ve Zeliha:

Eyyad Hamza'nın aruz vezniyle ve konusunu Kur'an'dan alarak yazdığı Yusuf ve Zeliha mesnevisi onun en önemli eseri olarak görülmektedir. *Yusuf ve Zeliha* 1529 beyit tutarındaki bir mesnevidir. Aruzun *Fa'i la tün Fa'i la tün Fd'i lün* vezniyle yazılmıştır. Eyyad Hamza *Yusuf ve Zeliha* mesnevisinde kıssanın daha çok Kur'an'daki şekline bağlı kalmakla beraber tefsirlerdeki açıklamalardan da yararlanmıştı. Böylece konuyu kendi duygu ve düşünceleriyle işleyerek yalın ve içten bir dille oldukça canlı bir şekilde nakletmeyi başarmıştır. Eserin 103 sayfadan oluşan hicri 952'de 'Abd al-Rahim b. Kasım b. Hasan tarafından yazılmış olan nüshası Dehri Dilçin tarafından yayımlanmıştır.⁴

Eser Eski Anadolu Türkçesi'nin ses ve ekil özelliklerini geniş ölçüde yansıması nedeniyle dil tarihi açısından da önemlidir.⁵

Yazarın konusunu Kuran-ı Kerimden almakla beraber -İncil gibi diğer kutsal kitaplarda da bulunmaktadır- Türkçede daha önce yazılan Yusuf kıssalarından, bu arada, Ortaasya Şairi Ali'nin *Kıssa-i Yusufundan* faydalandığı

³ Sadeddin Buluç, *Türkiyat Mecmuası*, 15.(1969): 247-264.

⁴ Dehri Dilçin, *Eyyad Hamza Yusuf ve Zeliha*, İstanbul, 1946.

⁵ *İs/am Ansiklopedisi*, 497-499

sanılmaktadır. Bu kıssanın Müslüman Türkler tarafından çok sevildiği ve başka başka diller tarafından defalarca yazıldığı da bilinmektedir.⁶

3. Eserin Dili

Yusuf ve Zeliha, Eski Anadolu Türkçesi'nin pek çok özelliğini taşıması bakımından önemlidir. Eserin yazıldığı dönem Batı Türkçesi'nin başlangıç dönemidir. Bu dönemde Türkçede bazı ses değişimlerinin gerçekleştiği görülmektedir. Eski Türkçe devresinde mevcut olan *-g* ve *-ğ*'lerin düştüğü görülmektedir.⁷

emgek > emek

karnuğ > kamu

uluğ > ulu

Eski Anadolu Türkçesinde *-g* / *-ğ* konsonantlarının Eski Türkçedeki ekilerini korumayarak düştükleri görülmektedir. Bu durum, partisip eki olan *-ğarı* için de geçerlidir.

alan

çekenlerün

dutarı

-g dü erken bazı kelimelerde kendinden önceki vokali yuvarlakla tırmıtır:

arığ > aru

kapığ > kapu

sarığ > saru

⁶ Nihat Sami Banarlı, age, 321 - 322.

⁷ Faruk K. Timurtaş, *Eski Türkiye Türkçesi*, İstanbul, 1977, 28-29

iyelik Ekleri:

Eski Anadolu Türkçesinde iyelik eklerinin Türkiye Türkçesinden farklı olarak bazı eklerde yuvarlak vokalli oldu ğ u görülmektedir.

Tekil 1. ahıs -m, -(u)m, -(ü)m

Tekil 1. ahıs eki -m' dir ; arada yardımcı ses olarak yuvarlak vokal =ü. =ü bulunur. Ek aitlik, mülkiyet bildirmektedir.

aklum

ba uma

cdnuma

Tekil 2. ahıs: -lJ, -(u)lJ, -(ü)lJ

Tekil 2. ahıs eki -fi'dir; arada yine yardımcı ses olarak yuvarlak vokaller bulunur.

agzun

benden

düvmenlêruñden

Tekil 3. ahıs: -i, -si

Tekil 3. ahıs ekleri kansasantla bitenlerde -i, -i; vokalle bitenlerde =sı, =si' dir. *kapusı*

kohusı

levhine

Ço ul 1. ahıs: -muz, -müz, -(u)muz, -(ü)müz

Ço ul 1. ahıs eki -muz, -müz'dür; kansasatla biten kelimelerden sonra araya yuvarlak vokal gelmektedir.

aysümü

boynuzumuz

kara rumuz

Ço ul 2. ahıs: -JÜZ, -JÜZ, (u) JÜZ, (Ü) JÜZ

Ço ul 2. ahıs ekleri -ryuz, -ryüz'dür; yine konsanatla biten kelimelerden sonra araya yuvarlak vokal gelmektedir.

tedbirünüz

örnrüz

kararuuz

Ço ul 3. ahıs: -!arı, -!eri

ba larına

devizlerinden

leblerinün

Konsanant De i melerine Örnekler:

-k /-h de i ikli i

Türkçede kelime ba nda h konsanantı bulunmaz. Türkiye Türkçesinde h ile ba layan kelimeler Eski Türkçe ve Eski Anadolu Türkçesinde k sesini korumakla ilgili hani

kangı > hangi

kaçan > haçan

k ,h de i ikli yalnızca kelime ba nda de il hecelerde de görülmektedir.

Uyku > uyhu

koku > kohu

çok > çoh

-b /-v de i mesi

Eski Türkçe kelime ba ndaki b ler Eski Anadolu Türkçesinde v olmu tur.

bar: var

bir: ver-

bar-: var-

EYYAD HAMZA'NIN YUSUF VE ZEL HA ADLI ESER NDE PARTİSİPLER VE MASTARLAR ÜZERİNE BİR İNCELEME

Partisip, zaman ve hareket anlamını koruyan, fakat isim gibi kullanılan, isim gibi çekilen fiilin isimle mi eklidir. Bu ekli olu turmak için, fiil kök ve gövdelerine a a daki ekler getirilmektedir.⁸

:

-An, -Ir, -Ar, -ml , -Dlk, -AcAk, -mAz, -Asl

Partisipler sıfat, fiil, fiil ismi olarak kullanılmaktadırlar. Sıfatlar kendilerinden sonra gelen isimleri niteler ya da belirtirler. Sıfat görevindeki kelimeler bazen ba landıkları ismi dü ürür ve onun ta ıdı ı isim çekim ekini üzerine alır. Böylece kelime isimle mi olur.

Ancak onun gibi a a ılık olanlar kılarlar öyle bir insanlık dı v mahlukun cenaze namazını⁹

Ama çalı anları yerin altına inmi , çıkarmaya devam ediyorlardı gazetelerini. 10

Tekme tokat birbirlerine girdiler, bir süre kahvenin ortasında vuru tular, hiç kimse dö ü enlere kart madı, öyle seyrettiler durdular. 11

Partisip ekleri olumsuzluk eki -mA'dan sonra gelerek olumsuz anlamlı ekiller de yaparlar:

⁸ Muharrem Ergin, *Türk Dil Bilgisi*, stanbul, 1985, 334

⁹ Ya ar Kemal, *Deniz Küstü*, stanbul, 1978, 12.

¹⁰ Ay e Kulin, *Sevdalinka*, stanbul, 2000, 185.

¹¹ Ya ar Kemal, age, 5.

Artık a zından duman çıkmayan tabanca da kahve ocaının altında duruyordu.¹²

Asırlardan beri tahsil seviyesi yüksek olan Bo naklar'ın arasında, kendi ailesi içinde ilk yüksek tahsil görmü ki i olma özelli i ile biraz takdir edilen, ama köylülü ünden ötürü biraz da küçümsenen ve pek ciddiye alınmayan bir ta ralı.¹³

Yapmadı umuz i kalmadı onunla.¹⁴

Bazı partisip ekleri kalıcı isim olarak kullanılan kelimeler olur tur.

Dolmu , gelir, yakacak, gider, gidecek...

te gideceklerin¹⁵

sim görevindeyken zamanı anlatımını kaybetmi görünen bu kelimeler sıfat fiil görevini alınca ait oldukları zamanı belli ederler. te bu nedenle onları ta ıdıkları zaman anlatımına göre u ekilde sınıflandırabiliriz¹⁶:

1. Geçmiş zaman partisipleri

-miş, -Dik

Ben de az sonra kalkım, hiç yanuma yönüme bakmadan yoku tan a a ıya, yan yatmı istasyonun köprüsünün altından geçip kıyıya indim.¹⁷

Hiçbir eyi atmadan, sandıklarda saklamak Bo naklar'ın vazgeçemedikleri alı kanlıklarından biriydi.¹⁸

¹² Ya ar Kemal, age, 5.

¹³ Ay e Kulin, age 102.

¹⁴ Ya ar Kemal, age, 21.

¹⁵ Tarık Bü ra, *Küçük A a*, İstanbul, 1992, 23.

¹⁶ Tahsin Banguo lu, *Türkçenin Grameri*, Ankara, 1990, 423.

¹⁷ Ya ar Kemal, age, 30.

¹⁸ Ay e Kulin, age, 164.

Salih yava yava eriyen ve bir daha göremeyecek oldu u bu yüzlere öyle kımıldamadan bakarken o büyük, o yürekler paralayıcı bozgun için **dikilmi** bir heykelden ba ka bir eye benzemiyordu.¹⁹

2. İmdiki zaman partisipleri

-An, -Ar /-r

Ba ina ye il bir takke geçirmi , takkenin altundan kırmızıya **çalan** kumral kıvrıcık saçları dı arıya fırlamı tı.²⁰

Acaba buna **benzer** teklifler ve alı veri ler olmu muydu kasabada?²¹

Ci erleri bu hava ile dolmu , bu hava elle **tutulur**, gözle **görülür** bir hal almı tı²²

3. Gelecek zaman partisipleri

-AcAk, -Asl

Yıldız 'ın bana soraca ı soruyu ben ona soruverdim.²³

Karmakarı olmu trafi iyle insanlar bu ehrin nasıl devindi ne, yerinden kıprdayabildi iğe a arak, gene de **varacakları** yere varmak için yöreyle bir dev **dôgü**e gireceklerdi.²⁴

...Karaköy alanından, ta çiçek pazarından, yemi iskelesinden duyulacak, daha sabahın köründe a i çiler **uyayacak** yer bulamamı , ama eline birkaç kuru geçirmi aç serseri¹ er...²⁵

¹⁹ Tarık Bu ra, age, 9.

²⁰ Ya ar Kemal, age, 33.

²¹ Tarık Bu ra, age, 34.

²² Tarık Bu ra, age, 581.

²³ Adalet Ago lu, Bir Dü ün Gecesi, stanbul, 1984, 177.

²⁴ Ya ar kemal, age, 35.

²⁵ Ya ar kemal, age, 35.

-ml

Geçmiş zaman ifade eden bu ek Türkiye Türkçesinde çok kullanılan bir partisip ekidir: yanmış, kömür, susamış, insan, geçmiş, gün, görmüş, geçirmiş, insan ... Partisip eki olarak bu ekın geçmiş zaman ifadesinde ekın asıl fonksiyonu olan örenilen geçmiş zaman ifadesi yerine sadece geçmiş zaman ifadesi vardır.²⁶

-mls partisiplerinin geçiş ve edilgen fiil kök ve gövdeleriyle kullanımı daha siktir: geçmiş, dü mü, kokmuş, kurumu, kesilmiş, çalınmış...

*Do umundan on be yıl önce gerçekte mi bir kıyımı en ince ayrıntılarına kadar dinleyerek büyümüş tü.*²⁷

*Kentin batısında kalan yirminci asırda in a edilmiş modern bölümünü, tüm ticaret merkezleriyle birlikte, Sırlar'a ayırıyordu Karadziç.*²⁸

*Bir de, do rudan do ruya Devlet'e, Padi ah'a, Halifeye karşı ve Yunanla harbetmek için kurulmuş çetelerden bahsediliyordu.*²⁹

Bu partisip ekini almış kelimelerin cümle içerisinde iyelik ekleri ve isim çekim ekleriyle kullanımı yaygındır.

*Tezel, hazır giyimin bu denli aya a düşmüşü u sevmes.*³⁰

*Yitirilen inançların yerine, durum zorluyor diye, acilen yarım yırtık yeni inançlar koyveriyorsun, utanmamak için, salt utanmamak için yeni inançlar edinmiş sin gibi dört dönüyorsun ortalıkta, daha çok utançlara arsın.*³¹

²⁶ Muharrem Ergin, age, 33.

²⁷ Ay e Kulin, age, 57.

²⁸ Ay e Kulin, age, 120.

²⁹ Tark. Bu ra, Küçük A a, İstanbul, 1992, 94.

³⁰ Adalet A ao lu, age, 19.

³¹ Adalet A ao lu, Bir Dü ün Gecesi, İstanbul, 1984, 25.

Eski Türkçede bu ekin yalnızca düz ekileri görülmektedir. -ml eki vokal uyumuna sonraki devirlerde bala lanmıştır. Bu eki alan kelimelerin sıfat ve isim olarak kullanıldıkları görülmektedir.³²

Sıkta-mı s tamu inleme cehennemi³³

Yazın-mı s yazuk i lenmi günalr³⁴

YalJı enükle-mi s bir fi i bars yeni do urmu bir di i pars³⁵

Kan ak-mı s m körti kan aktı mı gördi³⁶

Bil-mi s kergek bilmek gerek³⁷

Harezmi Türkçesinde de genellikle geçmiş zaman anlamlı bir ek olarak görülmektedir. Eski Türkçede oldu gibi yalnız düz ekileri vardır. Bu eki almış kelimeler u fonksiyonlarda kullanılır³⁸:

a) Fiil ismi: -mıs eki üzerine getirilen iyelik eki ve bar,yok kelimeleriyle yapılan kurulu yaygındır.³⁹

men Ayı sedin yaman i kirmi im yok Ben Ay e'den kötü bir i görmedim. (NF 4|6:6)

Kayu ata oğlını kurban kılmu u bar Hangi baba o lunu kurban etmiş tir.(Rab 50 v: 8)

Muhammed toğmısta Muhammed do du u zaman (NF 18:1) olar aymısınça Onların dedi i gibi (MM 9:8)

b) Geçmiş zaman partisibi:⁴⁰

resulnuñ timisi peygamberin dedi i, peygamber tarafından söylenen (Rab 50 r: 18)

men aymamı hadis benim söylemedi im (söz) hadis, benim tarafımdan söylenmeyen (söz) hadis (NF 28)

³² Mehmet Akalın, *Tarihi Türk İveleri*, Ankara, 1988, 51.

³³ Mehmet Akalın, *age*, 51.

³⁴ Mehmet Akalın, *age*, 51.

³⁵ Mehmet Akalın, *age*, 51.

³⁶ Mehmet Akalın, *age*, 51.

³⁷ Mehmet Akalın, *age*, 51.

³⁸ Mehmet Akalın, *age*, 196.

³⁹ Mehmet Akalın, *age*, 196.

⁴⁰ Mehmet Akalın, *age*, 196.

Doğru *ölmi* ki i (NF 4387) ölmü ki i (NF 4387)

Ça atay Türkçesinde -ml partisibi daha önceki devirlerin aksine çok az kullanılmıştır, bundan dolayı da varlığı arkaizm olarak kabul edilebilir.⁴¹

Göya' Yusuf nuzül itmişü' Bab il ara Sanki Yusuf Babil'e
inmi çesine (N Bad. 7r: 13)

Eski Anadolu Türkçesinde -ml partisip ekinin geçmi zaman anlamını her zaman tesbit etmek mümkün değildir. Çekimli fiillerde di er Türk dillerinde oldu u gibi şekli manası yoktur.⁴²

gö ermi ekin ye ermi ekin (D 67:9)

oda düşmi s gibi ate e dü mü gibi (SN 252: 14)

kılmı dur m 'uattal' bunça kâran bunca i i muattal etti (Ç I)

-ml partisip ekini almı kelimelerin Yusuf ve Zeliha'da sırasıyla u fonksiyonlarda kullanıldığı görülmektedir:

1. -ml partisipleri sıfat olarak kullanılmıştır:

-ml partisipleri geçmi zaman anlamı taşır. Bu partisip ekini almı fiiller cümlede yaygın olarak sıfat göreviyle kullanılır. A a ıdaki örneklerde de görüldü ü gibi bu eki alan kelimeler metinde sıfat göreviyle kullanılmıştır:

Gelmi = gel-mi ki suret gördü gelmi bir araya 47 I 4 Bir araya gelmi iki resim gördü.

⁴¹ Mehmet Akalın, age, 234.

⁴² Mehmet Akalın, age, 265.

Do mu = do -mu Döndü eder yeni do mu genç o lan 53 / 11 Dönüp der ki yeni do mu genç o lan

Kararmı = kara-r-mı Abbak ola ol kararmı tenleri 76 / 6 O kararmı tenleri akpak olsun.

Geçmi = geç-mi Ba a geçmi i leri bu anlatır 121 / 3 Bu, insanın ba ina gelen i leri anlatır.

-ml partisip ekinin Türkiye Türkçesinde sıfat göreviyle kullanımı oldukça yaygındır. Ek geçmi zaman anlamını belirgin olarak ta ıtmaktadır:

Hiç kimse aldırmasa, bu yollardan geçmi Yahudiler var, onlar izin vermez.⁴³
imdi ise, önünde silah seleriyle süslenmi bir sabah sereserpe uzanırken, bir sigara tellendirip, gazete karı tırmaktan ba ka hiçbir ey gelmiyordu, aklına.⁴⁴

Salih yava yava eriyen ve bir daha göremeyecek oldu u bu yüzlere öyle kııldamadan bakarken o büyük, o yürekler paralayıcı bozgun için dikilmi bir heykelden ba ka bir eye benzemiyordu.⁴⁵

2. -ml sıfat fiil eki almı kelimeler isim olarak kullanılmı tır:

A a ıdaki iki örnekte görüldü ü gibi sıfat fiiller metinde adla mı sıfat olarak da kullanılmı tır. Sıfat önündeki ismi dü ürtür ve o ismin ta ıdı ı çekim eklerini kendi üzerine alır. Metinde -ml partisip ekini almı kelimelerin isim olarak kullanıldı ını gösteren ba ka bir örnek belirlenmemi tir.

Kılmı = kıl-mı Suç kılmı vardurur bunda me er 25 / 16 Me erse burada, aramızda suç i lemi vardır.

⁴³ Ay e Kulin, age, 117.

⁴⁴ Ay e Kulin, age, 117.

⁴⁵ Tarık Bu ra, age, 9.

Kalmı = kal-mı *Kalmı var mı malımdan anda dahi* 39 / 14 Hazinemde malımdan kalmı var mı?

Türkiye Türkçesinde bu ekin sıfat görevi dışında gerek isim çekim ekleriyle gerekse yalın halde isim olarak kullanıldığını görmekteyiz. -ml partisip ekli kelimelerin Türkiye Türkçesinde yardımcı fiillerle birlikte isim görevinde kullanımı yaygındır:

*Salih o trenden ayrılmak istemiyor, inmemi olmak, gitmek, gitmek, gitmek istiyordu çünkü.*⁴⁶

*Tito'nun müslümanlar'ı kayırmaya Üçüncü dünya Ülkeleri'nin liderli ine soyunduktan sonra ba lamı olmasının, Arap ülkelerine adz ahmet, Mehmet, Mustafa olanları atamaya özen göstermesinin içtenli ine inanmadı ını da söze dökmemi ti.*⁴⁷

*Epeyi bir süreden beri bu sendikacıyı Selim halkçı tanıyordu ya, o da uzaktan, hiç konu mu lu u yoktu onunla.*⁴⁸

3.21 -ml sıfat fiil eki almı kelimeler kalıpla mı olarak kalıcı isim görevinde kullanılmı tır.

Partisiplerde görülen bir başka özellik de zamanla fiilimsi özelliklerini yitirerek kalıcı isim durumuna dönüşmektir. Fiilimsilerin belirgin özelliği fiil köklü olmaları nedeniyle i, olu, kılı anlamlarıdır. Kalıcı isim durumuna gelen fiilimsiler ise bu özelliklerini yitirirler ve diğer isimler gibi varlık adlarına dönüşürler. Aşağıdaki örnekte -ml sıfat fiil ekini almı kelimenin kalıcı isim olarak kullanıldığını görülmektedir.

Yemi = ye-mi *A/tundan yemi kılalar a aca* 45 / 3 A aca altından yemi yapsınlar.

⁴⁶ Tarık Bu ra, age, 10.

⁴⁷ Ay e Kulin, age, 117.

⁴⁸ Ya ar Kemal, age, 69.

Metinde ekin bu durumunu örnekleyen ba ka bir kelimeye rastlanmamı tır.

Türkiye Türkçesinde ekin kalıcı isim olarak kullanıldı ı görülmektedir.

*Bu Niko'nun ufak tefek dedi i eyler belki de dullara, yetimlere, kocamı /ara, hayatı zehir etmi ti.*⁴⁹

4. -ml sıfat fiil eki almı kelime zarf görevinde kullanılmı tır.

Kelimeler kendilerinden sonra gelen isimleri nitelediklerinde ya da belirttiklerinde sıfat olurlar. E er kendilerinden sonra gelen fiil, fiilimsi, sıfat ya da zarfları niteler ya da belirtirlerse zarf görevindedirler.

Metinden alınmı a a ıdaki örnekte -ml sıfat fiil ekini almı bir kelimenin kendisinden sonra gelen bir fiili niteleyerek zarf göreviyle kullanıldı ı görülmektedir. Metinde bu durumu örnekleyen ba ka bir kelime belirlenmemi tir:

Yazılmı = yaz-ıl-mı Ol saraydayazılmı görsün seni 46 / 4 O, sarayda seni yazılmı - resmini çizilmı - görsün

Türkiye Türkçesinde -ml partisip ekli kelimelerin zarf göreviyle kullanıldı ı da görülmektedir:

*Fakat o, sigara dumanlarının bütün bütünersizle tirdi i mum ı ı nın varamadı ı kö ede diz çökmü oturuyordu.*⁵⁰

*Bütün kıyılara koylara koca bakır kazanlar kurulmu , altlarına kalın kütükler atılmı kaynatıyorlardı, yunusları.*⁵¹

⁴⁹ Tarık Bu ra, age, 10.

⁵⁰ Tarık Bu ra, age, 138.

⁵¹ Ya ar Kemal, age, 57.

*Kumkapılı reislerden birisi onu bu durumdayken gördü, hiç bir anlam veremedi onun böyle elleri kolları kesilmi durup kalı na.*⁵²

-Dik

Geçmi zaman ifade eden ve çok kullanılan bir partisip ekdir. bildik, tanıdık, duyulmadık, gördü üm, yaptı ın, geçti i, oldu umuz... Bu eki almi kelimelerin iyelik ekli kullanımları oldukça yaygındır.

*Ama o gün çaktı ı kibriti, iki yıl sonra 28 Haziran 1989 'da alev alev yanan kocaman bir me aleye dönü türdü.*⁵³

*İkinci Dünya Sava ı 'nda, Hırvatlar'ın, Almanlar 'dan aldıkları güçle, fa istlere ait siyah üniformalar giyerek yaptıkları kıyımlar o kadar büyük bir antipati uyandırmı tı ki, Hırvatlar Tito dönemi boyunca, o olayların suçluluk duygusuyla seslerini soluklarını çıkarmadan uslu uslu oturmula r, Sırlar'a kar ı besledikleri küçümseme duygularını aralarında bile konu mayaçekinmi lerdı.*⁵⁴

*Fakat hüznün gölgeledi i korkunç soru, çabalamalarına ra men, sık sık gö sünü estiri estiriveriyordu.*⁵⁵

*Küçük A a kendini o kadar zorladı ı halde sesini canlandıramadı*⁵⁶

-Dik partisip ekinin olumsuzluk ekiyle de kullanıldı ı görülür.

*Yapmadı ımız i kalmadı onunla.*⁵⁷

⁵² Ya ar Kemal, age, 78.

⁵³ Ay e Kulin, age, 55.

⁵⁴ Ay e Kulin, age, 55.

⁵⁵ Tarık Bu ra, age, 535.

⁵⁶ Tank Bu ra, age, 534.

⁵⁷ Ya ar Kemal, age, 21.

Çekmede girmede i lokanta, kahve kalmadı, bir taksiye atlayıp solu u
Çiçekpazarında aldı.⁵⁸

Zengin olmadık balıkçı kalmadı bu kıyılarda.⁵⁹

Yelik eki almı olarak yaygın bir kullanıma sahiptirler: Anla tı ı, sevdi im,
tanı tıkları...

Küçük A a anla tı ı birliklere kararla tırılan parolayı verdi.⁶⁰

Çünkü sevdi im kadın hayatını benimle payla mıyor.⁶¹

İlk tanı tıkları günden geriye do ru film eridi gibi akıyordu gözlerinin
önünden, ya adıkları.⁶²

Eski Türkçede de kullanılan partisip eklerinden biridir. -Dik ekinin iyelik
ekleri ve isim hal ekleri alarak geçmi zaman anlamıyla kullanıldı ı
görölmektedir.⁶³

han inçe ayduktā ötrü	Han böyle söyledikten sonra ⁶⁴
burhan kutıña katıglantuklarınıā	Buda mutlulu una erismeye
çalı tıklbrı.n&üih5 bo	geldi im bu ⁶⁶
önte kisrü isidmediük at kü	Önce ve sonrasında i itilmedik öhret ⁶⁷
barduk yirde	varılan yerde ⁶⁸
kut bulmaduk midik tınlıglar	Mutlulu a ermemi sıradan insanlar ⁶⁹

-Dik partisip eki Harezmi Türkçesinde kullanılmaktadır⁷⁰:

⁵⁸ Ya ar Kemal, age, 70.

⁵⁹ Ya ar Kemal, age, 65.

⁶⁰ Tarık Bu ra, age, 585

⁶¹ Ay e Kulin, age, 20

⁶² Ay a Kulin, age, 20.

⁶³ Mehmet Akalın, age, 52.

⁶⁴ Mehmet Akalın, age, 52.

⁶⁵ Mehmet Akalın, age, 52.

⁶⁶ Mehmet Akalın, age, 52.

⁶⁷ Mehmet Akalın, age, 52.

⁶⁸ Mehmet Akalın, age, 52.

⁶⁹ Mehmet Akalın, age, 52.

sana ne malum boldz anıl) uçtmahlıg' ärdüki onun cennetlik oldu u
sana nasıl malum oldu (NF 239:7)

kıldukum işemin, te 'vili yaptı m i lerin tevili (Rab 131:r:2)

Eski Anadolu Türkçesinde yaygın bir kullanıma sahip bu ek u
fonksiyonlarda kullanılmaktadır:

a) sim hal ekleri ve -lAyln ekiyle, iyelik ekli ve iyelik eki almadan zaman ve
niteleme anlamlarıyla⁷⁰:

<i>çeriler yasadukda</i>	askerler toplandı ı zaman (SN 285: 15)
<i>vaki olduğında</i>	gerçekle ti inde (AP 53)
<i>sakallu bozaç turgay sayradukda</i>	sakallı boz turgay öttü ünde (DK 7:8)
<i>ta 'bir kılduğumuzlayın</i>	tabir etti imiz gibi (QV 101)

b) *içün* ile ve iyelik eksiz⁷¹:

<i>gärçak söyldük için</i>	do ruyu söyledi i için (QV 100)
<i>ağırladuk için</i>	a ırladı ı için (QV 100)

c) yelik eki almadan sıfat olarak⁷²:

içeriü girdük yerde çeri girdi i yerde (AP 53)

d) yelik eki almadan sıfat olarak⁷³:

⁷⁰ Mehmet Akalın, age, 196

⁷¹ Mehmet Akalın, age, 266

⁷² Mehmet Akalın, age, 266

⁷³ Mehmet Akalın, age, 266

⁷⁴ Mehmet Akalın, age, 266

⁷⁵ Mehmet Akalın, age, 266

dillärindä kalmaduk hiç nav'a söz dillerinde hiç bir şey için söz kalmadı (AA 18)

apluduk siz anladınız (QV 87)

-Dik partisip ekini almı kelimelerin *Yusuf ve Zeliha'da* sırasıyla u fonksiyonlarda kullanıldı ı görülmektedir:

1. -Dik partisip eki daha çok iyelik ekleriyle kullanılmı tır.

Metindeki kelimelerin genellikle çekim ekleriyle kullanıldı ı belirlenmi tir. A a rdaki örneklerde -Dik sıfat fiillerinin iyelik eki almı ekilleri görülmektedir:

Gördüüm-e-gör-dük-ümü *Aydayzn ol gördü ün dü ü sana* 5 / 14 O
gördü ün dü ü sana anlatayım.

Gördü ün= gör-dük-ün *Gördü ün dü ü gerek kim aydaszn* 6 / 20 Senin
gördü ün dü ü anlatman gereklidir.

Aldı ın = al-dık-ın *Doğdüm ol aldı ın kulu bu gece* 25 / 20 Senin aldı ın
o kulu bu gece dövdüm.

Kıldı ı= kıl-dık-ı *Sahr kıldı ol kast kıldı ı i ine* 51 / 6 O, yapmak
istedi i i e sabretti

Kıldı ı = kıl-dık-ı *Söyle ırler her biri kıldı ı suçu* 59 / 20 Her biri
i ledi i suçu anlatır.

İltti ğ = ilt-dik-i *Gördüler ol iltti i kuma geri* 95 / 19 O geri
gönderdi i kuma ı gördüler.

Buldu un = bul-duk-un *Etti Yusuf buldu un boncuk kanı* 109 / 1 Dedi : Yusuf,
buldu unı boncuk nerde?

Kıldı ımız = kıl-dık-ımız Bunda yazılı Yusuf'a kıldı ımız 101 / 4

Yusuf a yaptıklarımız burda yazılı.

Bilmedi imiz = bil-me-dik-imiz Bilmedi imiz haberi hot vermeziz 120 / 18

üphesiz bilmedi imiz bir haberi vermeyiz.

-Dik partisiplerinin Türkiye Türkçesinde iyelik ekleriyle yaygın bir kullanıma sahip oldu u görülmektedir.

*Sana getirdi im haberin hiç mi de eri yok.*⁷⁶

*Hiçbir eyi atmadan, sandıklarda saklamak Bo naklar'ın vazgeçemedikleri alışkanlıklarından biriydi.*⁷⁷

*Hayır buna sebep bugün içinde bulundu u durum de il, memleketinin durumu de ğildi.*⁷⁸

2. -Dik eki almı kelimelerin isim hal ekleri aldıkları da görülmektedir.

-Dik partisip ekli kelimelerin isim çekim eklerinden biri olan hal eklerini aldıkları da bilinmektedir. Metinde bu durumu örnekleyen kelimeler belirlenmiştir. Bu kelimelerde hal eklerinin iyelik ekleri üzerine geldi i görülmektedir. Metinde yalnızca isim hal eki almı -Dik partisip ekli kelimeye rastlanmamıştır.

Aldı ina = al-dık-ı-n-a Pesiman olur Yusufu aldı ina 39 / 11 Yusufu

aldı ina pi man olur.

Kaldı ina = kal-dık-ı-n-a ç i göynür hazne bo kaldı ina 39/12 Önc kimin

Hazinenin bombo kalmasına içi sıkılır.

⁷⁶ Ay e Kulin, age, 163.

⁷⁷ Ay e Kulin, age, 164.

⁷⁸ Tark Bu ra, age, 145.

Kazdugunu = kaz-duk-u-n-u Kim kazdugunu edem anı size 13 I 3 Onu kimin kazdı mı size söyleyeyim.

Sevdi imden= sev-dik-im-den Sevdi imden ayırdı Yakup beni 126 I 11 Yakup beni sevdi imden ayırdı.

Bilmedi imden = bil- me-dik-im-den Bilmedi imden akar gözümden ya um 103 I 20 Göz ya larım bilmedi imden akar.

Türkiye Türkçesinde de -Dik partisibinin isim hal ekleriyle kullanıldı mı görmekteyiz:

*Kim isterdi oturdu u dalın kesilmesini.*⁷⁹

*Pa a i bittikten sonra gel diyor ha sana*⁸⁰

*Hoca pencereyi indirdi, doktor da dönüp kapıyı sürmeledikten sonra Hoca'nın dedi ini yaptı.*⁸¹

*Haftaya da a çıktı imda, in allah, Sırlar'ı geberten bir ölü olaca um.*⁸²

3. -Dik ekini almı kelimeler isim göreviyle kullanılmı tir:

Sıfat göreviyle kullanılabilen kelimeler isim çekim ekleri aldıklarında isimle irler. -Dik sıfat fiil ekini almı a a ıdaki örnekler incelendi inde kelimelerin bu cümlelerde sıfat de il isim fonksiyonu ta ıdı i görülmektedir.

Kazdugunu = kaz-duk-u-n-u Kim kazdugunu edem anı size 13 I 3 Onu kimin kazdı mı size söyleyeyim.

⁷⁹ Ay e Kulin, age, 61.

⁸⁰ Tarık Bu ra, age, 299.

⁸¹ Tarık Bu ra, age, 152.

⁸² Ay e Kulin, age, 163.

stedî in = iste-dik-in *Bulasın istedi in gire ele* 20 / 5 *stedî ini bulmak onu eline almak dilerse.*

Yordu un +- yor-duk-un *Yahu(t) Yakup anı gine yordu un* 6 / 4 *Ya da Yakup'un onu nasıl yorumladı in...*

Gördü ün = gö-duk-ün *Yus(u)f Peygamber nice dü gördü ün* 6 / 3 *Yusuf Peygamberin nasıl bir dü gördü ünü*
Partisip eki almı kelimele Türkiye Türkçesinde aynı anlam ve görevle kullanılmaktadır.

*Hapse dü tü ünü de duydum.*⁸³

*Bırak yakamı, dedi akordiyoncu, bırak beni, istedi in Lezginka de il mi, çalayım sana.*⁸⁴

*Siz içerdeydiniz, ben kalan tabakları topluyordum, bana birden babamı nasıl buldu umuzu, da a nasıl çıktı imızı soruverdi.*⁸⁵

5. -Dik ekinin ek fiille kullanıldığı belirlenmiştir.

4. -Dik partisip ekinin yardımcı fiillerle kurulmuş birle ik kelimeler üzerine geldi i görülmektedir.

-Dik partisip ekinin birle ik kelimeler üzerine gelerek kullanıldı ı belirlenmiştir. Metinde konuyla ilgili sadece üç örnek bulunmaktadır. A a ıdaki örneklerden birincisinin metinde mastar olarak da kullanıldı ı belirlenmiştir. (nitmek)

Etti in = et-dik-in *Benim ahir ol hikdyet etti in* 129/14

O hikaye etti in ki i benim.

⁸³ Ya ar Kemal, age, 88.

⁸⁴ Ya ar Kemal, age, 73.

⁸⁵ Ay e Kulin, age, 62.

Kıldı ı = kıl-dık-ı *Sabr kıldı ol kast kıldı ı i ine* 51 / 6

O, yapmak istedi i i e sabretti

Nitti ini = ne et-dik-i-n-i *Bildi Yusuf bunların nittigini* 10 / 5

Yusuf onların ne yapmak istedi ini anladı.

Yukarıdaki son örnekte *ne* kelimesi üzerine gelen *etmek* fiili, kelimeyle birleşirken kelimenin ünlüsünü düürmü ve kelimedeki ses kaynağını gerçekleştiren *partisip* eklerinin yardımcı fiillerle kurulmuş birleşik kelimeler üzerine geldiği durumlar Türkiye Türkçesinde de görülmektedir.

Ona şifreli bir akşam ayar yapıldı mı ya?

*Babasının kayboldu u o ak amdan beri, annesine yaptıkları için, büyük bir pi manlık duyuyordu.*⁸⁶

*Ya amin di nda hiçbir eyin önemi olmadı ını anlayacak.*⁸⁷

*Ailesini kaybettikten sonra, tutunacak dalı kalmamı tı.*⁸⁸

Göz yaşlarını silmediğinden şaka.

*Biz zannetti inizden çok kuvvetliyiz.*⁸⁹

Bilmediğimiz = bil-me-dik-imiz *Bünyeliğatı kâfiri hat vermez* 120 / 18

Süphasiz bilmediğimiz bu lebezi söyleyiz.

5. -DİK ekinin ek fiille kullanıldığı belirlenmiştir.

Metinde -DİK ekinin ek fiille kullanımını örnekleyen bir cümle belirlenmiştir. Cümlede -DİK partisip ekini almış kelimenin ek fiil aldığı görülmektedir. İnceleme sırasında bu partisip ekinin aynı fonksiyonla kullanıldığı başka bir örneğe rastlanmamıştır.

Kim idigin = kim i-dik-in *Kim idigin canım anı bilmedi* 112 / 2 Canım onun

kim oldu unu bilmedi.

İnter-dikim ki unların karılaşmasından korkuyorlardı ve bu

⁸⁶ Ay e Kulin, age, 166.

⁸⁷ Ay e Kulin, age, 166.

⁸⁸ Ay e Kulin, age, 166.

⁸⁹ Tarık Bu ra, age, 157.

-Dik ekinin Türkiye Türkçesinde ek fiil alını ekileri kullanılmamaktadır.

6. -Dik ekinin olumsuzluk ekiyle birlikte kullanıldığı görülmektedir:

Metinde -Dik sıfat fiil ekinin -mA olumsuzluk ekleri üzerine geldiği belirlenmiştir.

Durmadı₁ım = dur-ma-dık-ım *Kavzanıp durmadı₁ım yazgı! ana* 117 / 15
Ona sürekli olarak acılar içinde oldu₁umu yaz.

Görmedi_{in} = gör-me-dik -in *Gözlerim görmedi_{in} hem ayt ana* 117 / 16
Hem ona gözlerimin de görmedi_{ini} söyle.

Bilmedi_{imden} = bil-me-dik-im-den *Bilmedi_{imden} akar gözümden ya_{ım}* 103 / 20
Göz ya larım bilmedi_{imden} akar.

Bilmedi_{imiz} = bil-me-dik-imiz *Bilmedi_{imiz} haberi hot vermeziz* 120 / 18
üphesiz bilmedi_{imiz} bir haberi vermeyiz.

Aynı kullanım bu gün Türkiye Türkçesinde de birçok örnekle karşımıza çıkmaktadır.

*Hırvatistan'ın 1990 yılında kurulan Sırbistan Demokratik Partisi'nde, kimsenin henüz farkına bile varmadı_ı biri vardı.*⁹⁰

*Sırp lar, hiç unutmadıkları kıyımların tekrarlanması korkuyorlardı ve bu korku, kendi taraflarında da a_ırı u_çta liderlerin filizlenmesine imkân veriyordu.*⁹¹

⁹⁰ Ay e Kulin, age, 57.

⁹¹ Ay e Kulin, age, 57.

*Bu ihtimalle canı istemedi i, bu isteksizlik bir bitkinlik gibi koyula tı ı halde, büyük bir zorlayı la o zinde, o yılmaz görünüyü ünü bularak soka a çıktı.*⁹²

-An

Geni zaman ve imdiki zaman ifade eden bu ek geni ölçüde kullanılan bir partisip ektir. gelen, giden, okuyan, yazan... Geni zaman partisibi yapmak için en çok bu ekin kullanıldı 1 görülmektedir.⁹³

Eski Türkçede -gAn ekinde görülen bu partisip eki çok az kullanıma sahip bir ektir. Eski Türkçede genellikle fiilden isim yapan bir ek olarak görülmektedir.⁹⁴

baz-gan basan, çekiç (MI 8, ro)

-An sıfat fiilleri Türkiye Türkçesinde sınırlandırılmış bir imdiki zaman anlatımı ve kılıcı anlamı ta ırlar:

*Saraybosna'da ya ayan her Bo nak, Lukkavika'nın Sırplar'ın en önemli karargahlarından biri oldu unu ve tüm saldırılarını orada planladıklarını biliyordu.*⁹⁵

Örnek cümlelerin ta ıdı 1 zaman partisiple aynıdır. Burada imdiki zaman anlamı çok daha belirgindir.

*O, yıllar boyunca süren, her biri bir ba kasına aitmiş sanılan yıllar boyunca süren zaman, yani harp insandan ayrılmaz dedikleri taraflarından ço unu silip süpürüp götürmü tü.*⁹⁶

⁹² Tarık Bu ra, age, 581-582.

⁹³ Muharrem Ergin, age, 334.

⁹⁴ Mehmet Akalın, A. Von Gabain, *Eski Türkçenin Grameri*, Ankara, 1988.

⁹⁵ Ay e Kulin, age, 156.

⁹⁶ Tarık Bu ra, age, 171.

*Ama Slav kızının beyaz bir zambak kadar narin ve duru güzelli ini bal rengi gözlerini ı kıllar saçan sarı saçlarını hatırladıkça içi eziliyordu.*⁹⁷

Örnek cümlelerde partisipler imdiki zaman anlamı ta ıyor. Ancak cümledeki zamanın geçmi zaman olu u kelimenin ta ıdı ı zaman anlamını da etkiliyor.

Olumsuz: geni zaman partisipi olarak olumsuz fiillerin -An partisip eki almı ekilleri de kullanılmaktadır: *gitmeyen, bilinmeyen...*

*Ho una gitmeyen bir ey oldu mu yorganın altına giz/erdin kendini saatlerce.*⁹⁸

*Ne yapacakları, ne isteyecekleri, neye inanıp, neyi tutup, neye dü man oldukları bilinmeyen atıllar.*⁹⁹

Yukarıdaki örneklerde de görüldü ü gibi ekler farklı zaman kavramları ta ıyabilmektedir. Bunun nedeni cümlede zaman anlamı ta ıyan di er kelimelerin partisip ekinin ta ıdı ı zaman anlamını etkilemesidir.

Do u Türkçesi grubundan Harezmi Türkçesinde ekin -gan / -gen ekinde kullanıldı ı görülmektedir¹⁰⁰:

b) Fail ismi¹⁰¹:

*Yusuf için yığlağanım Yusuf için a layanım (a larım) (Rab 100 v:3)
men Muhammedke uyganımka melâmat kılur sen Benim Muhammed'e uymamı niçin kötülüyorsun. (NF 16:3)*

b) Tam olarak gerçekte memi ya da gerçekte mi, bazen de gerçekte mekte olan fiil bildiren partisip geçi li fiillerde ço unlukla pasif anlamında kullanılmaktadır¹⁰²:

⁹⁷ Ay e Kulın, age, 129

⁹⁸ Ay e Kulın, age, 135.

⁹⁹ Tarık Bu ra, age, 333.

¹⁰⁰ Mehmet Akalın, age, 194.

¹⁰¹ Mehmet Akalın, age, 194.

¹⁰² Mehmet Akalın, age, 194.

Hakka mangan ki i Allah'a inanan ki i (MM 8:10)
bu kitabnz okıganlar bu kitabı okuyanlar (NF 2:17)
e itgenimni unutmadım i itti imi unutmadım (NF 266:10)

Ça atay Türkçesinde -gan / -kan , -gen / -ken partisip eki Harezmi Türkçesindeki görevleriyle kullanılmaktadır. Ancak a a daki örneklerde görüldü ü gibi farklı kullanımları da vardır¹⁰³:

Könlüm tilägänçe gönlümün diledi ince (B 473: 17)
İlgimdin kilgänçe elimden geldi ince (B 200 v:5)
Min körgän mahalda gördü üm zaman (B 46 r:3)
Samarkandğa kilgän far atlar Semerkand'a gelir gelmez. (B 21 r: 12)

Eski Anadolu Türkçesinde -gAn ve -An ekinde kullanıldı ı görülmektedir. Bu eki alan kelimeler u fonksiyonlarda kullanılmı şır¹⁰⁴:

a) Geçmi zaman çekimli fiili olarak¹⁰⁵:
Yusufkâfirlär sehrina kalgän Yusuf kafirler ehrine geldi. (QJ § 56)

b) Bulunma hali ile zaman bildirir¹⁰⁶:
ävdän çıkup yoruyan-da Evden çıkıp yürüdü ü zaman (DK 83)
ban gazaya varan-da Ben gazaya gitti im zaman (AP 53)

c) E itlik hal eki ile kadarlık ve zaman bildirir¹⁰⁷:

bini sizgä kavsuran-çu gäürdi. beni size kavu turuncaya kadar' getirdi (OJ§ 57)

Yusuf anda galän-ça Yusuf oraya gelince (QJ § 57)

¹⁰³ Mehmet Akalın, *age*, 234.

¹⁰⁴ Mehmet Akalın, *age*, 266.

¹⁰⁵ Mehmet Akalın, *age*, 266.

¹⁰⁶ Mehmet Akalın, *age*, 266.

¹⁰⁷ Mehmet Akalın, *age*, 266.

Seven -An partisip ekini almı kelimelerin Yusuf ve Zeliha'da sırasıyla bu fonksiyonlarda kullanıldı ı görülmektedir:

1. -An partisip ekinin sıfat fiil olarak kullanılı ı:

-An imdiki zaman sıfat fiili olarak bilinir. Metinde bu eki almı sıfat fiiller oldukça fazladır. Bu da ekin çok yaygın bir kullanıma sahip olduğunu göstermektedir.

Geçen = geç-en *Nice gördün dü ünü geçen gece* 6 I 21 Geçen gece nasıl bir dü gördün

Gören = gör-en *Anı gören halk kamu batır tana* 26 I 10 Onu gören insanların hepsi a kınlı a dü er.

Ver-en = ver-en *Dördüncü gün be veren adam* 31 I 17 Dördüncü gün be altın veren adam.

Seven = sev-en *Kul seven ki i me er deli ola* 55 I 5 Kuluna a ık olan ki inin deli olması gerekir

Görünen = gör-ün-en *Yakub'a benzer ol görünen suret* 51 I 17 O görünen resim Yakub'a benzerdi.

Kalan = kal-an *Kalan dzamız yanar dün gün oda* 73 I 10 Geriye kalan uzuvlarımız gece gündüz ate e yanar.

Olan = ol-an *Gammaz olan ki iler e im de il* 39 I 2 Ben gammaz olan ki ilerden de ilim.

Satan = sat-an *Yusufu satan hoca dahi gelir* 80 I 15 Yusufu satan hoca da gelir.

¹⁵⁶ Türk B. C. S. 196, 196.
¹⁵⁷ Türk B. C. S. 196, 196.
¹⁵⁸ Türk B. C. S. 196, 211.

Seven = sev-en *Kul seven ki i me er deli ola* 55 / 5 Kuluna a ik
olan ki inin deli olması gerekir

Yeyen = ye-y-en *Kurtyeyen o lumu hem yazgı! ana* 117 / 21 Hem de ona
kurdun yedi i o lumu yaz.

İyeyen = de-y-en *Gör me den seni kulanlar deyen* 81 / 21 Sana
kuluna -An partisip eki Türkiye Türkçesinde de sıfat fiil göreviyle oldukça yaygın
kullanıma sahiptir:

İyeyen = de-y-en *Gören ucağız bir ye-y kulan* 84 / 9 Gören
cennat *Bu hareket memleketin yüre inden gelen bir hareketti.*¹⁰⁸

Dinliyenin = dinle-y-en *Bu sesi yaratan duygular ne olacaktı Ailahım!..*¹⁰⁹ Allah dinliyenin yalın
(kaymanca) dirlitir.

İstanbul, ayrı dü en ana o ullah, karı kocalar, karde ler, sevgililer demektir.
*Sönen ocaklar, solan bahçeler demektir.*¹¹⁰ *du ola* 35 / 6 Karde kulanlar kula
vermek bî oklanir.

-An partisip eli kelimelerin Türkiye Türkçesinde başlıca şu görevleri
2. İsim olarak kullanılmıdır:

-An Partisip ekini almı kelimeler di er partisip ekli kelimeler gibi yalın
halde ya da isim çekim ekleri alarak isim göreviyle kullanılmıdır.

Gençliklerin ucu *Herkes güclerine yeni kulanlar yel savunmak için*
Dinliyenin-» dinle-(y) en-in *Dinliyenin gide gönli gussası* 4 / 18 Dinleyenin
gönlündeki tüm sıkıntılar gitsin

*Bir duyan bir bilen olar alimoluk refo kayalar odam*¹¹¹

Gören = gör-en *Anı gören hayran oldu tanlayu* 30 / 8 Onu gören a kınlı a
dü erek hayran oldu.

¹⁰⁸ Tark Bu ra, age, 352.

¹⁰⁹ Tark Bu ra, age, 324.

¹¹⁰ Ay e Kulin, age, 22.

Olan= ol-an *Alık olan delim 'ey usdan alu* 33 / 22 Ey akıldan uzak adam alık olan deli midir?

Dü-en = dü-en *Oda dü-en lücerem yana pi e* 49 / 20 Ate e dü-en üphesiz yansın, pi sin

Deyen = de-y-en *Gör anı kim sana kulumdur deyen* 80 / 21 Sana kulumdur diyeni gör.

Geçen = geç-en *Geçen uçmağa gire yeye kebab* 88 / 9 Geçen cennete girip kebab yesin.

Ölenleri= öl-en-ler-i *Ölenleri Hak yarın diri kıla* 49 / 14 Allah ölenleri yarın (kıyamette) diriltsin.

Veren = ver-en *Kendözün kula veren ulu ola* 55 / 6 Kendi kendisini kula vermek büyüklüktür.

-An partisip eli kelimelerin Türkiye Türkçesinde bugün de aynı görevle kullanıldığını görmekteyiz. Zagreb'de onu tanıyan olmadı için çok daha rahat olabildi. ¹¹¹

Gönüllülerin çoğu ve Hırvat güçlerine yeni katılanlar, ehri savunmak için orayayollanmıştı. ¹¹²

Bir duyan, bir bilen olsa, alimallah tefe koyarlar adamı ¹¹³

Metinde yardımcı fiillerle kurulmuş. -An partisip ekli kelimeler belirlenmiştir. Bir isim ve yardımcı fiilden oluşan -An partisip ekli bu birle fiiller metinde isim göreviyle kullanılmıştır. et-, ol-, kıl-, eyle- fiilleri genellikle

¹¹¹ Ay e Kuhn, age, 20.

¹¹² Ay e Kulin, age, 87.

¹¹³ Ya ar Kemal, age, 103.

dilimize yabancı dillerden geçen kelimelerin fiil ekline dönü türülmesinde kullanılırlar. Bu kelimelere bu görevleri nedeniyle yardımcı fiil adı verilmiştir. A a ıda bu durumu örnekleyen partisip ekli birle ik kelimeler görülmektedir:

Kafir olan= ol-an *Kafir olan bir kademdöda uça* 88 / 20 Kafir olan bir adımda ate e uçsun.

Kafir olan = ol-an *Kafir olan dü e oda suç ile* 88 / 22 Kâfir olan suçuyla ate e dü sün.

Kılan= kıl-an *Ldcerem gıybet kılan mücdün yıkar* 55 / 13 üphesiz gıybet eden - ba kalarını çeki tiren- kar ılı mı bulur

Kılan= kıl-an *Ol zamanda u ruluk kılan kanı* 108 / 3 O zamanlar hırsızlık yapanlar

Türkiye Türkçesinde de -An partisip ekinin aynı görevle kullanıldığı görülmektedir:

*Turuncu aydınlık odanın kö elerine do ru önce süt rengi, sonra gri, daha da sonra barut rengi bir hal alıyor, sigara dumanları da onun aksine, kö elerde ancak farkedilebilen bir akı la oca a do ru kayıyor, yakla inca da dönemeç yapan bir ırmak gibi birdenbire hızlanarak bacanın çeki ine kapılıyordu.*¹¹⁴

*Çakırsaraylı -her eye ra men- bir türlü boyun e meyen bu adamdan ho lantıyordu.*¹¹⁵

Bo naklar bugün, 1163 'te Sırbistan 'a ba lı tahta oturan ve 1180 'de Bosna'nın ba ımsızlığını ilan eden Ban Kulin'in idaresinde, tarihe özgür bir devlet olarak

¹¹⁴ Aygün, s. 242.

¹¹⁴ Tarık Bu ra, age, 141.

¹¹⁵ Tarık Bu ra, age, 254.

geçmelerinin, onuncu yıl töreninde, dans etmeye, arki söylemeye ve çilginca e lenmeye hazırlanıyorlardı.¹¹⁶

3. Adla mak suretiyle isim tamlaması olu turmu tur:

-An partisip ekini almı kelimelerin adla mak suretiyle ba ka isimlerle tamlama olu turdukları belirlenmi tir. Belirtili isim tamlaması olu turan bu kelimeler unlardır:

Kalanının= kal-an-ı-nın *Kas 'andurur ol kalanının adı* 86 / 22 Onlardan kalanın adı Kasan'dır.

Dinliyenin = dinle-y-en-in *Dinliyenin gide gönlü gussası* 4 / 18 Dinleyenlerin gönlündeki tüm sıkıntılar gitsin.

Gelenin= gel-en-in *Gelenin amellerin sora kamu* 88 / 6 Hepsi gelenlerin amellerini sorar.

-An partisip ekli kelimeler Türkiye Türkçesinde de isim olarak tamlamalar olu turmaktadır:

Bunlara mesela *dinine, imanına, memleket sevgisine layık oldu una bir aklı yatsa, aklı bunu kendisinden bir isteyenin bulundu una bir yatıverse...*¹¹⁷

*Rum gençleri, yalnız gençleri de il, eli silah tutanların ço u akın akın Pontus ruhunu gerçekte tirmek için Trabzon'a ko uyordu.*¹¹⁸

*Kendisini tokatlayacak, yüzüne tükürecek, sövecek, fakat daha önce dinleyip, bütün u olanların ve -her eyden önemlisi- kendisinin neden böyle oldu unu anlatacak biriyi'e...*¹¹⁹

¹¹⁶ Ay e Kulin, age, 242.

¹¹⁷ Tarık Bu ra, age, 100.

¹¹⁸ Tarık Bu ra, age, 103.

¹¹⁹ Tarık Bu ra, age, 106.

4. -An partisip ekli kelimelerin olumsuzluk eki almı ekileri:

-An partisip ekleri olumsuz fiillere de eklenmektedir:

Bilmeyen = bil-me-y-en *Bildirirdi bilmeyene do ru yol* 13 / 10 Do ru yolu bilmeyenlere yol gösterirdi.

Geçmeyen = geç-me-y-en *Geçmeyen oda dü e göre azap* 88 / 10 Geçmeyenler ate e dü üp azap görsün.

Uymayan = uy-ma-y-an *Ana uymayan hakikat kanlıdır* 89 / 14 Do rusu ona uymayan onun dü manıdır.

Görmiyenler = gör-me-y-en-ler *Bir gören bir görmiyenler zar idi* 62 / 101 / 14 Görenler de görmeyenler de a lardı.

İnanmayan = inan-ma-y-an *Bu söze inanmayan kafir imi* 114 / 10 Bu söze inanmayan kafirdir.

Görünmeyenim = gör-tün-me-y-en-im *Görünmeyenim ey Bünyamin'im e i* 115 / 10 Ey Bünyamin'im e i, görünmeyenim.

Türkiye Türkçesinde de bu partisip ekinin olumsuz ekilerinin yaygın bir şekilde kullanıldı ı görülmektedir.

Ne eden artık içi içine sı mıyor, ayın yaprak ve dal aralıklarından sızan ı ıklarıyla urası, urası, urası görülüp de burası, burası, burası görülmeyen Salih'e gülümseyerek baktıyordu¹²⁰

O da öyle olmalı, onun da göremedi i, görülemeyen yönleri olmalıydı.¹²¹

¹²⁰ Tarık Bu ra, age, 149

*Istanbul, kızlarını sevmeyen baba demektir.*¹²²

Fiillere gelen çatı ekleri tıpkı fiilimsi ekleri gibi yapım ekleri grubuna girer. Çatı ekleri fiilden fiil yapan eklerdir. Farklı çatı ekleri taşıyan kelimelerin -An partisip eklerini aldıkları belirlenmiştir. Aşağıdaki örneklerde partisip eki almış *edilgen, etken, ettirgen, oldurgan* çatılı kelimeler görülmektedir.

Görünen = gör-ün-en *Yakub'a benzer ol görünen suret* 51 / 17 O görünen resim Yakub'a benzerdi.

Yandıran = yan-dır-an *Budur ahir yandıran dün gün beni* 57 / 14 Gece gündüz beni yakan işte budur

Söyleten = söyle-t-en *Ol genç o lanı kim idi söyleten* 62 / 11 O, genç o lanı söyleten kimdi?

Kesilen = kes-il-en *Ne ho(t) kesilen acısın duymadılar* 56 / 20 Tuhaf ki kesilen ellerinin acısını duymadılar

Öldüren = öl-dür-en *Karda zıvöldüren karda de il* 11 / 8

Karde ini öldüren karde de ildir. / Karde karde i öldürmez.

Türkiye Türkçesinde de -An partisip ekinin benzer kullanıma sahiptir. Aşağıdaki örneklerde -An partisip ekinin çatı eki almış fiiller üzerine geldiği görülmektedir:

*Yıllar sonra buldu an iki karde, üstlerinde Yugoslav ve Türk Cumhuriyetlerinin subay üniformaları, kol kola, bir baştan bir baş yürümüşlerdi Beyoğlu'nda.*¹²³

¹²¹ Tark Buşra, age, 149

¹²² Ayşe Kulin, age, 27.

¹²³ Ayşe Kulin, age, 29.

Yukarıdaki örnekte *bul-* fiili *i te lik* eki olarak adlandırılmıştır. *-I* ekini almıştır; bu ek bir *i i* karışıklığı ya da birlikte yapma anlamı katar. Kelimeye daha sonra partisip eki gelmiştir.

*Yakılıp yıkılan köyler, kasabalar, süngülenen gebe kadınlar, içindeki cemaatle beraber, gaz dökülüp ate e verilen camiler ve mescitler...*¹²⁴

İkinci örnekte fiillerin edilgen çatılı oldukları görülmektedir. Edilgenlik eki almış fiillerde *i i* yapan ya da üstlenen (Özne) belli değildir. Cümlede bulunan edilgen çatılı fiillerin partisip ekini alarak sıfat görevi yaptıkları görülmektedir.

-r, -Ir, -Ar

Bunlar da geniş zaman ifade eden partisip ekleridir. Olur, ey, dayanılır, ey, görüldü, göz, tutar el, geçer akçe... Bu ek *-An* partisip eki kadar yaygın kullanılan bir ek değildir.¹²⁵

Bu ekleri taşıyan partisipler daha az sınırlanmış bir imdiki zaman anlatımı ve daha sınırlı bir kılıcı anlamı da taşırlar.

*Ci erleri bu hava ile dolmu, bu hava elle tutulur, gözle görülür bir hal almıştı ve bu havanın en güvendi i adamları sarıvermesi de beklenmeyecek bir ey de ildi.*¹²⁶

*Bu arada dikkate değer ilk nokta, saldıranların pek ço unun rastgele ate edi i idi.*¹²⁷

Bu ek Harezmi Türkçesinde ve Çağatay Türkçesinde *-r, -yur, -ar, -ur* eklindedir: *agır-la-yur, asra-yur, ferman-la-yur, yi-yür, yarlıka-r, küil-er, yıgla-r.* Bu fiil ekileri şu fonksiyonlarda kullanılır:¹²⁸

¹²⁴ Tarık Buğra, age, 94.

¹²⁵ Muharrem Ergin, age, 335.

¹²⁶ Tarık Buğra, age, 581.

¹²⁷ Tarık Buğra, age, 585.

¹²⁸ Mehmet Akalın, age, 195.

a) Fiil ismi¹²⁹:

- tüke! dünya malı yıgır ne asıg* bütün dünya malını yı manın ne
anlamı var.(MM 10:2)
- konarga ev tiledi* konmaya (geceyi geçirmeye) ev
aradı. (Rab 87 v:17)
- ah amka iägärini bilmaž san* ak ama kadar ya ayaca mı
bilmezsın. (NF 435:9)

b) Partisip¹³⁰:

- yunuğnu buzar neñ* abdestini bozan ey (MM 12:10)
- kelür yıl* gelecek yıl (NF 39: 17)
- on ya ar oğlan* on ya ındaki o lan (NF 289:7)
- sewer oğum* sevgili o lum (NF 242:8)
- miner kölik* binilen hayvan (NF 273: 15)

c) Adla mı şıfat¹³¹:

- ey sewerim ey sevdi im* (Rab 72r8)
- Eski Anadolu Türkçesinde ise ekin -r / -Ar ekinde bulundu u ve yaygın olmayan bir kullanıma sahip oldu u görülmektedir.

Ana benzer bir kardaım var idi Ona benzeyen bir karde im vardı (YZ 102:7)

Dün ü gün Tanrı deyü anı öper Gece gündüz Tanrı diyerek onu öper (bir beyi vardı.) (YZ 27:9)

Bir be i vardı anın puta tapar Onun putlara tapan bir beyi vardı. (YZ 27:9)

-Ir, -Ar partisip ekini almı kelimelerin *Yusuf ve Zeliha'da* u fonksiyonda kullanıldı ı görülmektedir.

¹²⁹ Mehmet Akalın, *age*, 195

¹³⁰ Mehmet Akalın, *age*, 195

¹³¹ Mehmet Akalın, *age*, 195

-İr, -Ar partisip ekinin sıfat fiil olarak kullanılması

-İr / -Ar eklerini taşıyan sıfat fiiller daha az sınırlanmış bir imdiki zaman anlatımı ve daha sınırlı bir kılıcı anlamı taşırlar.

Tapar = tap-ar *Bir beg vardı anın puta tapar* 27 / 17 Onun putlara tapan bir beyi vardı.

Öper = öp-er *Dünü gün Tanrı deyü anı öper* 27 / 18 Gece gündüz Tanrı diyerek onu öpen [bir beyi vardı] .

Benzer = benze-r *Aya benzer kıymeti kul kim alır* 36 / 12 De eri aya benzer kulu kim almak ister.

Benzer = benze-r *Ana benzer bir kardasım var idi* 102 / 13 Ona benzeyen bir karde im vardı.

-r, -Ar partisip eklerinin Türkiye Türkçesinde sıfat fiil göreviyle kullanılmaktadır; ancak bu ek diğer partisip eklerine göre sınırlı bir kullanıma sahiptir:

*Acaba buna benzer teklifler ve altı veri ler olmu muydu kasabada?*¹³²

*Ci erleri bu hava ile dolmu, bu hava elle tutulur, gözle görülür bir hal almı*¹³³

*Bu arada dikkate de er ilk nokta, saldıranların pek ço unun rastgele ate edi i idi.*¹³⁴

-mAz

¹³² Tarık Bu ra, age, 34.

¹³³ Tarık Bu ra, age, 581.

¹³⁴ Tarık Bu ra, age, 585.

b) Partisip Olumsuz geni zaman partisip ekidir. a rımaz ba ım , dinmez a rı , sönmez ı ık , bitmez, tükenmez i...¹³⁵

*imdiye kadar Etem bey, yürüyün, dedi; ileri, dedi mi ba arı de i mez de i tirilemez bir kader olmu , asıl güzeli, ba arının ardından da her zaman alkı gelmi , sevgi gelmi , övgü gelmi ti.*¹³⁶

*Nimeta'nın dırdırlarına dayanamaz hale geldi inde, dudaklarını sarkıtıp surat asardı sadece.*¹³⁷

-mAz eki olumsuzluk ifade etti i halde olumsuzluk eki ta rıyan fiillere de gelmektedir. *Duymamazlık, görmemezlik...*

Olumsuz geni zaman partisip eki olan bu ek çok yaygın bir kullanıma sahip de ildir. -An partisip ekinin olumsuz ekli bu ekin yerini tutmaktadır. *Açmayan , bitmeyen, dü meyen, görmeyen...*

-mAz partisip eki Eski Türkçede olumsuz isimler yapan bir ek olarak görülmektedir. sim olarak az, yüklem ismi ve sıfat olarak daha çok kullanılmıktır.¹³⁸ insan olmayan (UII 20,23)

ermeziğ erür tip olmazı olur deyip (S 25)

Harezmi Türkçesinde --mAz ve -mAs ekilleriyle kar ımıza çıkan bu partisip eki -r, -yur -ar ekinin olumsuz ekli olarak aynı fonksiyonlarda kullanılır.¹³⁹

a) Fiil ismi¹⁴⁰:

ki i görmesde

ki i görmedi i zaman (Rab 133 v:20)

men toğmazdın a nu

ben do madan önce (H 56 r: 17)

mençleri bolmas için

benleri olmadı ı için (Rab 215 r: 16)

¹³⁵ Muharrem Ergin, age, 336.

¹³⁶ Tarık Bu ra, age, 581.

¹³⁷ Ay e Kulin, age, 135.

¹³⁸ A. Von Gabain, *Eski Türkçenin Grameri*, Ankara, 1988, 53.

¹³⁹ Mehmet Akalın, age, 195.

¹⁴⁰ Mehmet Akalın, age, 195.

b) Partisip⁴¹:

tükenmes gına tükenmez (bitmeyen) zenginlik (MM

10: 1)

bu tavuknu kimerse körmez yerde boğuzlap keltürgil bu tavu u

kimsenin görmedi i yerde bo azlayıp getir. (NF 428: 11)

Bu partisip eki Ça atay Türkçesinde yalnızca -mAs ekliyle görülür ve Harezmi Türkçesindeki fonksiyonlarla kullanılır; ayrıca -ilk eki getirilerek mücerret isim yapılır:¹⁴²

bilmeslik bilmezlik, cahillik¹⁴³

iştmeslik i itmezlik, sa ırlık¹⁴⁴

körmeslik görmezlik¹⁴⁵

bakmaslığı bela kıla dur bakmazlı i (bakmaması) bela kılar (L

Diw.114:2))

Eski Anadolu Türkçesinde ekin -mAz ekinde bulundu u ve çok yaygın olmayan bir kullanıma sahip oldu u görülmektedir.

Atamın görmez gözü göre dedi Atamın görmeyen gözleri görsün, dedi. (YZ 125:18)

-mAz partisip ekini almı kelimelerin *Yusuf ve Zeliha'da* u fonksiyonlarda kullanıldı ı görülmektedir.

-mAz partisip ekinin sıfat fiil olarak kullanılı ı:

Gör-mez = gör-mez *Atamın görmez gözü göre dedi* 125 / 18 Atamın görmeyen gözleri görsün, dedi.

¹⁴¹ Mehmet Akalın, *age*, 195, 196.

¹⁴² Mehmet Akalın, *age*, 234.

¹⁴³ Mehmet Akalın, *age*, 234.

¹⁴⁴ Mehmet Akalın, *age*, 234.

¹⁴⁵ Mehmet Akalın, *age*, 234.

Metinde yukarıdaki örneğin içinde -mAz sıfat fiil ekini almı kelime belirlenmemiştir. Bu örnekte görmez kelimesi sıfat göreviyle kullanılmıştır.

Bu partisip ekinin Türkiye Türkçesinde sıfat göreviyle yaygın bir kullanımı vardır:

*İmdi yine o bitmez tükenmez politik münaka alardan birine ba layacaklar diye dü ünümü tü.*¹⁴⁶

*Bozgunla biten o anlatılamaz maceranın döküntüleri sılasına kavu an bu silah arkada larına vagonların pencerelerinden donuk donuk bakıyorlardı.*¹⁴⁷

*Geride kalan ya lılar sa kalmanın dayanılmaz utancıyla ve hafızalarından asla silemeyecekleri korkunç anlarıyla amayamahkumdular.*¹⁴⁸

-AcAk

Gelecek zaman ifade eden partisiptir: yatacak yer , doacak çocuk , gelecek ay, verilecek borç ... Bu ek Eski Anadolu Türkçesi'nin sonlarında ortaya çıkmıştır.¹⁴⁹

Eski Anadolu Türkçesinde -AcAk / -AçAk ekinde gereklilik ve gelecek zaman unsuru olarak görülmektedir.¹⁵⁰

<i>varaçak yer</i>	varacak (varılacak) yer ¹⁵¹
<i>gelecek nesne</i>	gelecek ey ¹⁵²
<i>sı maçak</i>	sı macak (yer) ¹⁵³

¹⁴⁶ Ay e Kulin, age, 31.

¹⁴⁷ Tarık Bu ra, age, 8.

¹⁴⁸ Ay e Kulin, age, 175.

¹⁴⁹ Muharrem Ergin, age, 336.

¹⁵⁰ Melunet Akalın, age, 266.

¹⁵¹ Mehmet Akalın, age, 266.

¹⁵² Mehmet Akalın, age, 266.

¹⁵³ Mehmet Akalın, age, 266.

Gelecek zaman partisiplerinden Türkiye Türkçesinde yaygın olarak kullanılan -AcAk sıfat fiilleridir. gelecek yolcular, verilecek cevap, olmayacak teklif... -AcAk partisipleri tam anlamıyla bir gelecek zaman anlatımı ve bir mahsusluk anlamı taşırlar: gelecek konuk, çıkılacak kapı. Geçmiş zaman partisiplerinin gelecek zamandaki paralelini oluştururlar.¹⁵⁴

*Çünkü yapacak hiçbir şey de kalmamıştı Saraybosna'da.*¹⁵⁵

*Moda yüzünden çıkacak ilk savaş olur.*¹⁵⁶

*Ciğerleri bu hava ile dolmuş, bu hava elle tutulur, gözle görülür bir hal almıştı ve bu havanın en güvendiği adamları sarıvermesi de beklenmeyecek bir şey de idi.*¹⁵⁷

Bunlar iyelik eki almış olarak da sıfat görevinde kullanılırlar.

*Tuncer, çıkaracakımız o dergi varya, topladığımız paralar yetmiyor.*¹⁵⁸

*Yıldız'ın bana soracağı soruyu ben ona soruverdim.*¹⁵⁹

*Dilerim bu, birlikte yapacağımız pek çok tartışmanın ilki olsun, dedi Philip.*¹⁶⁰

Asıl fonksiyonlarının dışında isim olarak da kullanılırlar.

*Oysa Selim bir arsa alacağına yakında oraya bir ev dikaçağına, hem de pembe boyalı, hem de kök gibi, hem de bahçesindeki ağaçları gözetmiş an... Hem de... Böyle bir ev yapacağına yürekten inanıyordu.*¹⁶¹

¹⁵⁴ Tahsin Banguo lu, age, 423

¹⁵⁵ Ayşe Kulin, age, 118.

¹⁵⁶ Ayşe Kulin, age, 59.

¹⁵⁷ Tarık Buğra, age, 581.

¹⁵⁸ Adalet Ağoğlu, age, 171.

¹⁵⁹ Adalet Ağoğlu, age, 177.

¹⁶⁰ E. M. Forster, Çeviren Nursel Çöz, *Ürküten Topraklar*, Ankara, 1987, 71.

¹⁶¹ Yaşar Kemal, age, 256.

*Kızının yakınması karısında kalakaldı. Nimeia. A's gn ve çok mutsuzum kızım, ne yapaca ima bir türlü karar veremiyorum. diyemedi.*¹⁶²

*Onların hiç de ilse bu gece silahlarını ve beraberliklerini hatırlamaya güç bulamayacaklarını, hiç de ilse kendisine karşı hatırlamayacak/arını anlamı ti.*¹⁶³

*Batı ülkelerinin bu asırda, burunlarının dibinde böyle bir sava a asla izin vermeyeceklerinin rüyasydı bu.*¹⁶⁴

-AcAk partisip ekini almı kelimelerin Yusuf ve Zeliha'da u fonksiyonda kullanıldı. ı görülmektedir.

Aşğıdaki örnekte -AcAk partisip ekini almı kelimensifat göreviyle de il isim göreviyle kullanılmı tır, yani adla mı bir sıfattır. Metinde a a ıdaki örne in dı ında -AcAk partisip ekinin kullanımı belirlenmemi tır.

Sı ncak = sı -ın-(a)cak. *Bir sı ncak sandım id, içimde ben* 10 / 13
çimden ben -sizi- sı ınılacak, güvenilir ki iler sanmı tım

Türkiye Türkçesinde -AcAk eki metinde belirlenen örne e e kullanıma sahiptir; ancak daha çok yalın halde de il çekim ekleri almı olarak isim görevinde kullanılır.

*O benim adam öldüremeyece imi bilmez mi?*¹⁶⁵

*Fakat böyle bir çatı manın verebilece i zararlar Küçük A ayı, kendini hesap dı ı tutacak kadar üzüyordu.*¹⁶⁶

¹⁶² Ay e Kulin, age, 12.

¹⁶³ Tarık Bu ra, age, 555.

¹⁶⁴ Ay e Kulin, age, 119.

¹⁶⁵ Ya ar Kemal, age, 258.

¹⁶⁶ Tarık Bu ra, age, 386.

-Asi

Gelecek zaman ifade eder: yıkılası, olası, çıkası, geberesi, ezilesi. Bu ek Türkiye Türkçesinde -AcAk kadar fazla kullanılmaz.¹⁶⁷

Çekim ekleri olarak isim görevinde kullanılmı lardır:

öpülesi el (öpülecek el) *Ö retmenler öpülesi elleriniz var.*
yıkılası kö k (yıkılacak kö k) *Her eye sen sebep oldun, yıkılası kö k.*
göresim geldi
gülesin tuttu.
ölesiye sevdim.

Eski Anadolu Türkçesinde -Asl eki gereklilik, istek ve gelecek zaman anlamlarında kullanılmı tır.¹⁶⁸

hiç kimsä ne deyäsın bilmäz hiç kimse ne demek gerekti ini bilmez
 (JQ § 65)
gämi varası yerä varmı ola gemi varması gereken yere varmı tır (SN271:10)
binüm atam göräsım gafdi benim babamı göresim geldi (AO 18)
ecel geldükdä ldbud gidäsi ecel gelince üphesiz gidecek (YZ 999)
cefayı yetäsi kıldun yeteri kadar cefa ettin (KB 66:5)

-Asi partisip ekini almi kelimenin *Yusuf ve Zeliha'da* u fonksiyonda kullanıldı ı görülmektedir:

Eserde bu partisip ekinin kullanımını gösteren tek örne e rastlanmı tır. A a ıda verilen bu örnekte de ekin sıfat göreviyle kullanılmadı ı görülmektedir.

¹⁶⁷ Muharrem Ergin, age, 325.

¹⁶⁸ Mehmet Akalın, age, 265.

Bu ekin Türkiye Türkçesinde çok sınırlı bir kullanıma sahip olduğu, yerini -AcAk ekine bıraktığı görülmektedir.

Gidesi = git-esi *Ecel geldikte ldbüt gidesi* 139 / 6 Ecel geldiği zaman (gidecek) gitmesi gerekir.

MASTARLAR

-mAk

-mAk eki fiillerin hareket isimlerini meydana getirir. Fiil kök ve gövdeleri hareketleri karılayan; fakat tek başlarına kullanılamayan, ancak ahıs, zaman ve ekle bağlanmak suretiyle kullanılabildiği sahasına çıkan dil birlikleridir. Bu kök ve gövdelerin karıladıkları mücerret hareketleri hiçbir eyleme bağlanmadan ifade etmek için sonlarına -mAk eki getirmek suretiyle fiil isimleri yapılır. Açmak, aramak, bağlamak, bildirmek, düşünmek gibi. Bu fiil isimlerine mastar, -mAk ekine de mastar eki denilir. Oysa bu ekiller fiillerden -mAk eki ile yapılmış isimlerden başka bir şey de ildir.¹⁶⁹

Diğer fiilden isim yapma ekleri fiillerden nesne isimleri yapar. Bu üç ek (-mAk, -rtA, -I) ve önceden belirtilen partisip ekleri ise fiilden fiil isimleri yapan eklerdir. Gerçi bu ekler de killeleme yolu ile bazen nesne ismi yaparlar. Fakat bunların asıl fonksiyonları varlık, mefhum, eylem gibi nesne isimleri yapmak değil, hareket ve iş isimleri yapmaktır.¹⁷⁰

¹⁶⁹ Ayta Nizir, age, 129.

¹⁷⁰ Muharrem Ergin, age, 187.

*İlk kez dere kenarında iti kaktı, oynadı, dövüdü, ormanlarda açlara turmandı. Arkadaşlarından çok ayrı bir platformda bulunacaktı.*¹⁷¹

Fiili isimle tiren üç önemli ek vardır. Bunlar -mAk, -mA, -I 'tır'. atmak fiili, istemek fiili, uçurmak fiili ... Fiil isimlerinde ki i ve zaman anlamı bulunmaz. Bunlara fiil ismi adı verilir, kullanım açısından partisiplere benzerler: satmak, çalışma, duru ... Bunların hepsi kılı adı sayılır.¹⁷²

sim fiil fiilin isim ekli, yani bir kılı, bir durum veya olu un adıdır. Bunun için fiilleri isim fiillerden biri ile anarız (atmak fiili, istemek fiili...). sim fiilin bu türüne mastar adını veririz. Türkçede -mAk, -mA, -Is ekleriyle yapılan üç çe it isim fiil vardır. sim fiillerde ki i anlamı olmadığı gibi zaman anlamı da yoktur. Aralarında az çok anlam ve kullanı farkları vardır.¹⁷³

sim fiil fiilin isim ekli, yani bir kılı, bir durum veya olu un adıdır. Bunun için fiilleri isim fiillerden biri ile anarız (atmak fiili, istemek fiili...). sim fiilin bu türüne mastar adını veririz. Türkçede -mAk, -mA, -I ekleriyle yapılan üç çe it isim fiil vardır. sim fiillerde ki i anlamı olmadığı gibi zaman anlamı da yoktur. Aralarında az çok anlam ve kullanı farkları vardır.¹⁷⁴

Mastar adını verdiğimiz -mAk isim fiilleri fiilin gramer bakımından adı olurlar ve yo un anlamlı ad olmaya az elverişli bulunurlar. Bir başka deyişle -mAk isim fiilleri yerlerini -mA isim fiillerine bırakmışlardır.

okumak, yazmak, konuşmak, gülmek...

*Bunu düşünmek doktoru sarstı.*¹⁷⁵

¹⁷¹ Ay e Kulin, age, 120.

¹⁷² Muharrem Ergin, age, 337.

¹⁷³ Tahsin Banguo lu, age, 421.

¹⁷⁴ Tahsin Banguo lu, age, 421.

¹⁷⁵ Tarık Bu ra, age, 117.

De il bir galeri **gezmek**, güzel bir film **görmek**, bir arkada a sabah kahvesine **u ramak**, çar ı pazara alı veri e **götmek** bile hayal olmu tu.¹⁷⁶

Türkiye Türkçesinde -mAk eki -mA'ya göre daha seyrek kullanılır. Bütün masterlar, iyelik eklerini ve isim hal eklerini alabilirler.

Döndü gene **ko ma a ba la**dı.¹⁷⁷

Biz biliyoruz ki, Kuvva-yı Milliye böyle **eskiyaları tenkil etmeye çalı makta ve etmektedir**.¹⁷⁸

Hayvan **olmak** bu ça da insan **olmaktan** daha mutluluktur, dedi Selim Balıkçı.¹⁷⁹

-mAk Eski Türkçede fiilden isim yapan bir ek olarak karımıza çıkmaktadır. Ekin di er isimler yanında soyut isimler yaptı ı da **görülmektedir**.¹⁸⁰

ukmak akıl, görü ,fikir (uk- anlamak)

tüzülmek sessizlik, sükunet (tüzül- tüzülmek, bir sıraya gelmek)

tutmak sap (UII 64,1)

ölmek ölme, ölüm (öl- ölmek)

Harezm Türkçesinde -mAk ekini almı kelimesi isim görevindedir . sim gibi çekimlenir, iyelik ve isim çekim ekleri alır.¹⁸¹

oruçnu buzar yimäk içmäk

yemek, içmek orucu bozar (MM 23:12)

yıglamaklarınu äsitüm

a lamalarını i ittim (NF 107:17)

¹⁷⁶ Ay e Kulin, age, 118.

¹⁷⁷ Ya ar Kemal,age, 290.

¹⁷⁸ Tarık Bu ra, age, 125.

¹⁷⁹ Ya ar Kemal,age, 40.

¹⁸⁰ A. Von Gabain, age, 53.

¹⁸¹ Mehmet Akalın, age, 193.

ki i öldürmekdin uluğ yazuk yok insan öldürmekten büyük bir günah yok
(Rab 21 v: 20)

dästür berür mü sen anı sağmakka onu saımaya izin verir misin (NF 22:6)

-llk ekiyle geni letilmi ekileri vardır¹⁸²:

butka secde kzlmalık kâfir/ık turur puta secde kılmak kafirliktir (NF 366:15
~u kelmeklikde maksud irdi bu bu gelmekte maksad buydu (H 8r:2)

bol- fiiliyle birlikte kullanılır¹⁸³:

bularnı öldürmek boldular bunları öldürmeye karar verdiler (Rab 241v:20)

timek bolur

demek olur, ifade eder

Eski Anadolu Türkçesinde oldukça yaygın bir kullanıma sahip mastar ekidir. Daha sonraki dönemlerde -mAk eki yerini kullanım açısından -mA ekine bırakmıştır; ancak -mAk eki yaygın olmamakla birlikte kullanılmaya devam etmiştir:

Canın almak kastın ana kılmadım Onun canını almak girişiminde bulunmadım (YZ 114: 3)

Tanrı kuluyum demekti niyyeti Yusuf'un niyeti Tanrı'nın kuluyum demekti (YZ 23:8)

Etme in kaparlar uçarlar yüce Ekme i kaparlar ve yükseklere uçarlar (YZ 60:8)

Yeme i vü içme ğ unuta/ar Yemeyi ve içmeyi unutsunlar (YZ 79: 19)

-mAk mastar ekini alımı kelimeler *Yusuf ve Zeliha'da* sırasıyla u fonksiyonlarda kullanılmıştır:

1. -mAk eki ile:

¹⁸² Mehmet Akalın, age, 193.

¹⁸³ Mehmet Akalın, age, 193.

-mAk isim fiil ekleri yaygın olarak kullanılan mastar ekidir. Eserde oldukça sık kullanıldıını görmekteyiz. Bugün Türkiye Türkçesinde -mA mastar ekleriyle kullandıımız kelimelerin eserde -mAk'lı ekileri kullanılmıtır. Bu de i im özellikle çekim ekleri almı mastarlarda kendini göstermektedir.

Göynümek = Göynümek *Göynümek dahi anı artırır* 74 / 13 Onu yanmak dahi artırır.

Almak = al-mak *Canın almak kastın ana kılmadım* 114 / 16 Onun canını almak giri iminde bulunmadım.

İltmek = ilt-mek *Gönlegimi atama iltmek gerek* 124 / 20 Gömle imi atama iletmek gerekir.

Girmek = gir-mek *Girmek diler imrenir Yakup sine* 137 / 17 Yakup imrenir o mezara girmek ister.

Kılmak = kıl-mak *Salkımını inciden kılmak gerek* 45 / 12 Onun salkımını inciden yapmak gerekir.

Öldürmek = öl-dür-mek *Öldürmek kasdın bunlar etti ini* 10 / 6 Onların kendisin öldürmek niyetinde olduğunu anladı.

Türkiye Türkçesinde -mAk mastar eki almı kelimeler yalın halde yaygın bir kullanıma sahiptir:

*El sallamak, güle güle diye ba ırmak, isterdi, bahtınız açık olsun demek isterdi.*¹⁸⁴

*Ke ke gelmek olmasaydı.*¹⁸⁵

¹⁸⁴ Tank Bu ra., age., 9.

¹⁸⁵ Tank Bu ra., age., 10.

*Ona bo anmak istedi imi söyleyece im.*¹⁸⁶

2. -mAk et- yardımcı fiiliyle kurulmuş birleşik fiillerin -mAk ekleri alarak isim göreviyle kullanıldığı görülmektedir.

Nitmek = ne it-mek *Ettiler nitmek gerek bunun i in* 7/3 Bu i i ne yapmak gerek dediler.

Nitmek = ne it-mek *Yusuf'a eder dü ü nitmek gerek* 78 / 5 Yusuf'a dü e göre ne yapmak gerek der.

Yukardaki örneklerde nitmek birleşik fiilinde ses kaynağı oldu u görülmektedir.

Ne it-mek = nitmek

Terketmek = terk et-mek *Yusuf eder hazne terk etmek gerek* 78 / 6 Yusuf hazineyi harcamak gerekir, der.

Varmak -mAk mastar eki metinde oldu u gibi Türkiye Türkçesinde de birleşik kelimeler üzerine gelmektedir. A a daki iki örnekte -rAk ekini almış birleşik kelimelerin deyim içerisinde yer aldığı görülmektedir.:

*Fakat i i yalnız muhterem Hrisantos gibi zevatın gayretlerine terk etmemek, yalnız siyasa faaliyetlere bel ba lamamak gerekti.*¹⁸⁷

*Mesele bugün Hoca'nın yaptığı a ıyı çürütebilmekte.*¹⁸⁸

¹⁸⁶ Ay e Kulin, age, 10.

¹⁸⁷ Tarık Bu ra, age, 102.

¹⁸⁸ Tarık Bu ra, age, 142.

*Yok yok öyle rahatça oturun ki ben de sizi misafir etmenin tadını rahatça duyayım.*¹⁸⁹

2. -mAk + sim hal eki:

sim fiiller isim görevi yapmaları nedeniyle isim hal eklerini alabilirler.

Eserde isim hal ekleri almı masterların yaygın bir ekinde kullanıldı Her gün belirlenmi tir.

Görme e = gör-mek-e *Arzulardım görmege dün gün seni* 14 / 10 Gece

gündüz seni görmeyi arzulayıp durdum.

Öldürme e = öl-dür-mek-e *Kamu tedbir ettiler öldürmege* 7 / 17 Hepsi

birden onu öldürmeye karar verdi.

Kurtulma a = kurtul-mak-a *Ver be aret bunlara kurtulma a* 75 / 15

Bunlara kurtuldukları müjdesini ver.

Öldürme a (öldürme e) = öl-dür-mek-e *emun dahi kasdeder öldürme e* 9 / 21

emun dahi onu öldürmeyi ister.

Varma a = var-mak-a *Öldüruben dönüp eve varma a* 9 / 22 Onu öldürtüp

dönüp eve varmayı ister.

Gitme e = git-mek-e *imdi dilerler alıben gitmege* 7 / 8 imdi onu

yanlarına alarak gitmeyi dilerler.

Söylemekten = söyle-mek-den *Söylemekten gıybet diliniz sakınız* 55 / 15 Gıybet

etmekten, dilinizi koruyunuz.

A lamaktan = a la-mak-dan *A lamaktan görmez oldu gözleri* 63 / 15

Gözleri a lamaktan görmez oldu.

¹⁸⁹ Tank Bu ra, age, 153.

A lama **ı** = a la-mak-ı Artıra/ar ağama **ı** feryadı 73 I 16 Ağlamayı, feryad
etmeyi artırdılar.

Yeme **i**= ye-mek-i Yeme **i** vü içmeğ **i** unuta/ar 79 I 19 Yemeyi ve
içmeyi unutsunlar.

Giyme **e** = giy-mek-e De me gün giymeğ **e** bir ton eyledi 41 I 7 Her gün
giymek için ayrı bir elbise yaptırdı.

Kılma **a** = kıl-mak-a Ne dilerse kılma **a** kaadirdürür 43 I 4 O, ne
dilerse yapmaya kadirdir.

İçmeğ **i** = içmek-i Yeme **i** vü içmeğ **i** unutalar 79 I 19 Yemeyi ve
içmeyi unutsunlar.

Olma **a** = ol-mak-a Ol daya döymedi ansız olma **a** 109 I 7 O Daya onsuz
olmaya dayanamadı.

Kılma **a** = kıl-mak-a Daya diler imdi hiyle kılma **a** 109 I 8 Daya
imdi hile yapmayı istedi.

Türkiye Türkçesinde de metinde oldu u gibi -mAk mastar ekleri üzerine
isim hal eki getirildi i görülmektedir. Ancak bu durum daha çok -DA ve -DAn
ekleri için geçerlidir; çünkü di er hal eklerinin -mAk ekleriyle kullanımları
yaygın olarak yerini -mA ekli kullanımlara bırakmıştır.

Arabayı müthi bir fren gıcirtısıyla durdururken, pencereyi açıp, ezilmekten son
anda kurtulan adama seslendi.¹⁹⁰

Bir Sırp milliyetçisi oldu u için, Hırvatlar'la Slovenler tarafından Sırp taraftarı
olmakla, Sırp'lar tarafından ise Sırp menfaatlerini yeterince korumamakla suçlanan

¹⁹⁰ Ay e Kulin, age, 13.

*Stamboliç, hazırlanmakta olan bildirinin yalnızca bazı sosyo-ekonomik ele tiriler içerebileceğini düşünmü , pek oralı olmamı tı, ama anlaşılan hata etmi ti.*¹⁹¹

*Ağlan Fakat Salih Trenin hala önünden geçmekte oldu unu sanıyordu.*¹⁹²

-mAk ekinin -DA ve -DAn ekleri almı ekilerinin Türkiye Türkçesinde zarf fonksiyonuyla kullanıldı 1 da görülmektedir: *alacağın 23 / 8 Acaba bu kadar para onu almam için yeter mi?*

*Nihayet Yahudi Mezarlı g 'na vardı nda, çitlere takılmaktan pantolonu, hırkası yeryeryirtulmü , turnakları kırılmı tı; elleri sıyrık içindeydi.*¹⁹³

*çeriye giriyor, bahçeye çıkıyor, u a a da sallanan tekneye bir an önce binip buradan ayrılmaktan ba ka bir ey düşünmüyor, uyuyan Selim balıkçıyı uyandırmaktan korkarak türküler söylüyor, ıstıklar çalıyordu.*¹⁹⁴

*Bana kızmakta haklısın.*¹⁹⁵

3. - mAk + iyelik eki :

Stepica, üç amcasını kızıları kızlarının tekrarlanmasından korkuyorlardı ve bu korku -mAk ekleriyle oluşturulmu mastarların di er bir isim çekim eki olan iyelik eklerini de aldı nı görmekteyiz. A a ıdaki örneklerde -mAk eklerini almı kelimelerin iyelik ekli kullanımları görülmektedir.

Alma ım = al-mak-ım Bu kadarla acep ola almagm 23 / 8 Acaba bu kadar para onu almam için yeter mi?

A lama 1 = a la-mak-ı Artık olur aglama g feryadı 33 / 18 A lamaları, ba ırmaları giderek artar.

¹⁹¹ Ay e Kulin, age, 14-15.

¹⁹² Tarık Bu ra, age, 9.

¹⁹³ Ay e Kulin, age, 146.

¹⁹⁴ Ya ar Kemal, age, 412.

¹⁹⁵ Ay e Kulin, age, 153.

A lama in = a la-mak-ın A lama in nedendir bir ayt bana 102 I 8 A lamanın nedenini bana söyle.

A lama ımı = a la-mak-ım-ı Diin gün a lama ımı vasfkıldırı 117 I 14 Gece gündüz a ladı ımı yazdırayım.

Alma ım = al-mak-ım Bu kadarla acep ola alma ım 23 I 8 Acaba bu kadar para onu almam için yeter mi?

Yarmakım = yar-mak-ım Ol kis 'eydür on dokuz var yarmakım 23 I 7 O ki i on dokuz param var dedi.

Uçma ın = Uç-mak-ın Uçma ın var divarını doldurur 88 I 2 Duvarlarını dolduran cennetin var.

Türkiye Türkçesinde -mAk ekleri üzerine iyelik ekleri getirilmek suretiyle oluş turulan mastarlar kullanılmamaktadır. Ancak kullanım açısından -mAk mastarlarının yerini alan -rnA eklerinin iyelik eklerini almı ekileri görülmektedir.

Sırplar, hiç unutmadıkları kıyımların tekrarlanmasından korkuyorlardı ve bu korku, kendi taraflarında da a ırı uçta liderlerinfilizlenmesine imkân veriyordu.¹⁹⁶

Onlar Avrupalı'ydı ve Tito öldü üne göre, Hırvatlar'ın da Yugoslavya'dan ayrılarak, Avrupa kıtasında ya ayan Katolik ve karde devletlerle kucakla masının zamanı çoktan gelmi ti.¹⁹⁷

Yani buna mı? dedi ve demesiyle birlikte sa elini cebinden çıkarması da bir oldu.¹⁹⁸

Yarın Zagreb'e dönmem gerekiyor.¹⁹⁹

¹⁹⁶ Ay e Kulin, age, 57.

¹⁹⁷ Ay e Kulin, age, 57.

¹⁹⁸ Tarık Bu ra, age, 170.

¹⁹⁹ Ay e Kulin, age, 195.

*Kimi arıyorsak bulundu u yere kadar gitmemiz gerkiyor.*²⁰⁰

4. -mAk + ek fiil :

Bilme -mAk eki almı kelime ek fiil olarak cümlede yüklem göreviyle kullanılmıdır. Metinde a a idaki örne in di nda bu fonksiyonda kullanılmı ba ka bir -mAk mastar ekli kelime belirlenmemi tir.

Demekti = de-mek-(i)di. *Tanrı kuluyum demekti niyeti* 23 / 16 Yusuf'un niyeti Tanrı 'nm kuluyum demekti

-mAk mastar eki almı kelimeler Türkiye Türkçesinde ek fiil almak suretiyle yüklem olarak kullanılmaktadır:

6. *Bu da kal demekti.*²⁰¹

*Kuvvayı Millîye 'nin ilk hedefi vatanı ve zdt-ı ahâneyi kurtarmaktır; bu bir.*²⁰²
*Doktorun ilk niyeti bahçeden çıkmaktı.*²⁰³

5. -mAk + -lik isimden isim yapma eki:

-mAk eki -lik isimden isim yapma eki alabilir. Metinde bu mastar ekinin -lik ekiyle geniletilmi ekileri belirlenmi tir:

Sevmekli e = sev-mek-lik-e *Ettiler layık imi sevmeklige* 57 / 11 Sevmeye layık biriyimi dediler

Uçmaklık = uç-mak-lık *Uçmak/ık uçmakta kafalar ta ebet* 89 / 3 Cennetlikler sonsuza kadar cennette kalsın

²⁰⁰ Ay e Kulî, age, 195.

²⁰¹ Tarık Bu ra, age, 141.

²⁰² Tarık Bu ra, age, 142.

²⁰³ Tarık Bu ra, age, 157.

Girmekli_e = gir-mek-lik-e *emdin komaz kapıdan girmek/i e* 97 I 13 emdin onun kapıdan girmesine izin vermez

Bilmekli_e = bil-mek-lik-e *Kimsene yok anın dilin bilmek/i e* 97 I 14 Onun dilini bilen kimse yok.

-mAk ekinin bu kullanım özelliği Türkiye Türkçesinde sınırlı bir kullanıma sahiptir. A a ıdaki örnekte -mAk ekini almı kelimenin sıfat göreviyle kullanıldı ı görülmektedir:

*Kadın kahveyi getirdi, Mustafa Beyin a lamaklı yüzünü, Selim balıkçının üzümülü üzü u görünce.*²⁰⁴

6. -mAk eki almı kelimeler kalıcı isim ekinde kullanılmı tır.

-mAk mastar eki almı kelimeler i ,olu, hareket anlamlarını yitirerek nesne adlarına da dönü mü tür. Kalıcı isim adı verilen bu ekillere metin incelemesi sırasında sıkça rastlanmı tır.

Yarmakım = yar-mak-ım *Ol kiş'eydür on dokuz var yarmakım* 23 I 7 O ki i on dokuz param var dedi.

Yarmak = yar-mak *Altun akça kıymetsiz yarmak pula* 23 I 2 Altun akçe ya da kıymetsiz paraya pula onu satarız.

Yarmak = yar-mak *Satarız ol kıymetsiz yarmak pula* 23 I 6 Onu, de ersiz paraya, pula satarız.

Yemek = ye-mek *Ne bir etmek kim anı günde yemek bula* 82 I 10 Her gün ekmek ve yemek bulamazdı.

²⁰⁴ Ya ar Kemal, age, 352.

Uçmak = uç-mak Uçmak ehli çün buları göreler 76 / 10 Cennet halkı
bunları görünce

Türkiye Türkçesinde ise:

*Elektrikler sık sık kesildi inden, yemek bir türlü pi mek bilmiyordu.*²⁰⁵

*Bunlar ellerinde sahanlar ve torbalarla istasyona kadar iniyor, yemek ve ekmek alıyorlardı.*²⁰⁶

-mA

-mA eki -mAk mastarının hafifletilmi eklidir. -mAk ekinden daha yaygın bir yer kazanımı, kullanı bakımından farklıla mı lardır. Asıl kılı adları olarak son derece yaygındırlar. Gitme, çalı ma, yapma gibi . Bu eklerle yapılmı mastarlar bir ismin bütün i levlerini yerine getirebilmekte, yapım eklerini, iyelik eklerini ve hal eklerini alabilmektedir.²⁰⁷

*Anası a ır hasta da görmeye geldik.*²⁰⁸

*O güne kadar dava için gözünü kırpmadan kendini bile öldürmeye hazır bildikleri Yüzba ı Nazım birdenbire: Bu i bana güç gelecek, deyiverdi.*²⁰⁹

*Benden kurtulmaya çalı ıyorsunuz, Prens.*²¹⁰

*Ortalıkta sıkıntılı, üzölmeye, kızmaya benzemeyen sabırsız bir bekleme vardı.*²¹¹

²⁰⁵ Ay e Kulin, age, 118.

²⁰⁶ Tarık Bu ra, age, 5.

²⁰⁷ Tahsin Banguo lu, age, 421-422.

²⁰⁸ Tarık Bu ra, age, 312.

²⁰⁹ Tarık Bu ra, age, 298.

²¹⁰ Ay e Kulin, age, 257.

²¹¹ Ya ar Kemal, age, 13.

*Sırlar, hiç unutmadıkları kıyımların tekrarlanmasından korkuyorlardı ve bu korku, kendi taraflarında da a tır uçta liderlerinfilizlenmesine imkan veriyordu.*²¹²

*Slovenya JNA ile çatı maya hazırды.*²¹³

-mA eki de -mAk gibi i leklik sahası bütün fiil kök ve gövdelerini içine alan bir ektir. -mAk ekinin hareket isimleri yapmasına karşılık -mA ekinin fonksiyonu i isimleri yapmaktır: okuma, yazma, alma, gelme, gitme gibi. Bu iki çe it fiil ismi arasındaki fark -mA'nın hareket ifade etmemesidir. Bu bakımdan -mA daha belirli, daha kuvvetli fiilden isim yapma ekidir... -mA'lı isimler i ifadesi yanında kli ele erek veya kli ele meden bir çok nesne ismi olarak isim ve sıfat ekinde kullanılırlar: dondurma, yazma (eser) , kavurma (yiyecek) , içme (içmeler) hareket örneklerinde görüldü ü gibi -mAk'lı ekiller kli ele mi bir iki örnek di nda bu ekinde isim olarak ve bilhassa böyle sıfat olarak hiç bir zaman kullanılamazlar. -mA'lı ekileri hareket ifade etmedi i unutulmamalı ve bunlar çekim sırasında -mAk'lı isimlerle karı tırılmamalıdır²¹⁴

Eski Türkçede -mA ekiyle mü ahhas manada isim yapılırdı. Ekin hareket ve olu ismi olarak kullanılması ve -mAk mastarının hafifletilmi ekli olarak kabul edilmesi, son dönemlerde görülmektedir:²¹⁵

sürme çekmese	sürme çekmesin (D 35:12)
yelme	binici, süvari
tegme	de me
tutma	sandık

Eski Anadolu Türkçesinde -mA ekinin yaygın olmayan bir kullanıma sahip oldu u görülmektedir:

²¹² Ay e Kulin, age, 57.

²¹³ Ay e Kulin, age, 63.

²¹⁴ Muharrem Ergin, age, 186

²¹⁵ Faruk K. Timurta, *Eski Türkiye Türkçesi*, İstanbul, 1977, 81.

Rahimdir huri vere de mesi ay O merhametlidir, aya benzeyen huriler versin. (YZ 4:2)

Gözlerini sürmeler mvert saçar. Gözlerini sürmeledi, mavert saçtı.(YZ 8: 8)

-mA isim fiil ekinin yalın halde, kendi göreviyle kullanıldı. i ekli ekimler metinde belirlenmemiştir. Bunun nedeni Türkiye Türkçesinden farklı olarak Eski Anadolu Türkçesinde -mA isim fiil ekinin çok daha yaygın olarak kullanılmasıdır. Türkiye Türkçesinde de bu ekin yalın halinden çok isim çekim ekleriyle kullanımı yaygındır. -mA mastar ekini almı kelime Yusuf ve Zeliha'da bu fonksiyonda kullanılmıştır.

-mA mastar ekli taryan kelime isimden fiil yapım eki almıdır.

Sürmeler = sür-me-le-r *Gözlerini sürmeler mvert saçar.* 8 / 6 Gözlerine sürme çeker, mavert saçar.

-mA temelde fiilden isim yapan bir ektir. Bu kelimedeki sür- fiili, -mA ekini alarak isimle mi tir. sürme ekliyle kalıcı isim dedi imiz kullanıma dönüşen kelime daha sonra -le isimden fiil yapım eki alarak fiil olmuştur. Bu de i imde kelimenin kalıcı isim olunun etkisi vardır. Metinde aynı ekin benzer fonksiyonda kullanımını örnekleyen başka kelime belirlenmemiştir.

görmek (115 3284)

görmek (115 3284)

-iş

-i eki fonksiyon bakımından a a ı yukarı -mA eki gibidir. Onun gibi ifade eden fiil isimleri yapar: al-ı, gel-i, ara-y-ı, otur-u... Fakat bu isimler

²⁰ Muharrem Ergil, s. 18.

²¹ Tarık Buğra, s. 244.

²² Tarık Buğra, s. 244.

²³ Ayşe Kaban, s. 124.

²⁴ A. Yunus Emre, s. 53.

²⁵ Feri K. T. s. 102, s. 81.

kalıpla arak i ismi dı nda nesne ismi olmaya -mA ekinden daha elveri lidir: at-
1, bül-u, bak-ı, anla-y-ı, göster-i, dög-u, a^l-ı, ver-i ...²¹⁶

lerleyi de aynı ekilde devirmek, ele geçirmek için de ildi.²¹⁷

Etem beyin yanında çok az insan kalmı tı. Kütahya 'da iltihak etmeyenlerin
ço u da kaçı ı sırasında kendisinden ayrılmı bulunuyordu.²¹⁸

Sırp komandoları ehre giri çıkı ları kontrol ediyorlar ve Bo naklar 'ın açlıktan
ölmeleri için ellerinden geleni yapıyorlardı.²¹⁹

Eski Türkçede kullanılan fiilden isim yapım eklerinden birisi de -(I) eki
dir:²²⁰

urus	sava (-ur, vurmak)
küsü	arzu, istek (küsü-, istemek)
busu	keder (busan-, üzölmek, kederlenmek)
sıg s	sıkıntı (sık-, sıkmak)

Eski Türkçede bu ekle genellikle hareket ve olu isimleri yapılır, bir tür
masdar ekidir:²²¹

bilisün (DV 303: 10)

ini ste (H 2158)

geli in (H 2294)

gülmeyi i (AT 19:2)

Eski Anadolu Türkçesinde -I ekinin yaygın bir kullanıma sahip olmadığı
görülmektedir.

²¹⁶ Muharrem Ergin, age, 185.

²¹⁷ Tarık Bu ra, age,585

²¹⁸ Tarık Bu ra, age,585

²¹⁹ Ay e Kulin, age, 120.

²²⁰ A. Von Gabain, age, 53.

²²¹ Faruk K. Timurta , age, 81.

Yakup görür ve görü kılur Yakup onu görür ve onunla görü me yapar(YZ 135:6)

çini koku eylesinler öyle ki var çini kokulu yapsınlar öyle ki:(YZ 45:17)

-Is mastar ekini almı kelimeler *Yusuf ve Zeliha'da* u fonksiyonda kullanılmı tır:

-Is ekiyle yapılan mastarların metinde oldukça az kullanıldı ı görülmektedir. Eski Anadolu Türkçesinde i lev olarak çok yaygın bir ek de ildir. A a ıdaki örneklerde -i mastar ekli kelimelerin isim göreviyle kullanıldı ı görülmektedir.

Görü ün = gör-ü -ün *Ol hot bize aydtverir görü ün* 6 I 14 O kendisi bize görü ünü söyleyiverir.

Koku = kok-u *çini koku eylesinler öyle ki var* 45 I 17 çini kokulu yapsınlar öyle ki:

Görü = gör-ü *Yakup görür ve görü kılur* 135 I 6 Yakup onu görür ve onunla görü me yapar

-i mastar eki Türkiye Türkçesinde di er mastar ekleri gibi yaygın bir kullanıma sahiptir. -i mastar eki hem yalın olarak hem de isim çekim ekleri almak suretiyle kullanılır:

*On binlerce ki i iti e kakt a, bir a ızdan dualar ve beddualar okuyarak, töreni bir gövde gösterisine çevirmi lerdı.*²²²

*Bu gidi hayırlı bir gidi de ildi.*²²³

²²² Ay e Kulın, age, 40.

²²³ Ay e Kulın, age, 41.

O *gülümseyi* artık hep öyle duruyordu.²²⁴

Dondurucu bir *direni* ve ate *olmadı* ı halde birliklerin ço *u* mevzilerinde oyalanıyor, ancak Etem beyin bizzat kumanda etti *i* ve kendisine çok ba *lı* kuvvetler fazla mesafe alınca, Tevfik beyin müdahalesiyle yürüyorlardı.²²⁵

²²⁴ Tark Bu ra, age, 153

²²⁵ Tark Bu ra, age, 585.

-DİK

**YUSUF VE ZEL HA'DA BEL RLENEN
PART S P VE MASTARLARIN DÖKÜMÜ**

PART S PLER

-ml

Do mu = do -mu	<i>Döndüeder yeni do mu genç ol an</i>	53/11	Dönüp der ki yeni do mu genç o lan
Geçmi = geç-mi	<i>Ba a geçmi i leri bu anlatır</i>	121 / 3	Bu, insanın ba ina gelen i leri anlatır
Gelmi = gel-mi	<i>ki suret gördü gelmi bir araya</i>	47 / 4	Bir araya gelmi iki resim gördü.
Kalmı = kal-mı	<i>Kalmı var mı malımdan anda dahi</i>	39 / 14	Hazinemde malımdan kalmı var mı?
Kararmı = kara-r-mı	<i>Abbak ola ol kararmı tenleri</i>	76 / 6	O kararmı tenleri akpak olsun.
Kılmı = kıl-mı	<i>Suç kılmı vardurur bunda me er</i>	25 / 16	Me erse burda, aramızda suç i lemi vardır.
Yazılmı = yaz-ıl-mı	<i>Ol sarayda yazılmı görsün seni</i>	46 / 4	O sarayda seni yazılmı - resmini çizilmi - görsün
Yemi = ye-mi	<i>A/tundan yemi kıla/ar a aca</i>	45 / 3	A aca altından yemi yapınlar.

-Dik

A ladı ı= a la-dık-ı	<i>Bu sebepten idi Yakub'un a ladı ı</i>	127 / 1	Yakub'un a lamasının nedeni buydu
A ladı ın= a la-dık-ın	<i>A ladı ın nedendir bir söylegil</i>	103 / 16	A lamanın nedenini bir söyle.
Aldı ın= al-dık-ın	<i>Döğdüm ol aldı ın kulu bu gece</i>	25 / 20	Senin aldı ın o kulu bu gece dövdüm.
Aldı ma= al-dık-ı-n-a	<i>Pesiman olur Yusuf'u aldı ina</i>	39 / 11	Yusuf'u aldı ina pi man olur.
Anladı ın = anla-dık-ın	<i>Sor dü ümü anladı ın de bana</i>	68 / 14	Dü ümü sor ve bana anladıkların anlat.
Avundu unu= avun-duk-u-n-u	<i>Gönlüm anın ile avundu unu</i>	118 / 1	Gönlümü onunla avuttu umu - söyle-
Bilmedi imden= bil-me-dik-im-den	<i>Bilmedi imden akar gözümdenya ım</i>	103 / 20	Göz ya larım bilmedi imden akar.
Bilmedi imiz= bil-me-dik-imiz	<i>Bilmedi imiz haberi hot vermeziz</i>	120 / 18	üphesiz bilmedi imiz bir haberi vermeyiz.
Buldu un = bul-duk-un	<i>Etti Yusuf buldu un boncuk kanı</i>	109 / 16	Sordu, Yusuf buldu un boncuk nerde?
Dedi i= de-dik-i	<i>Yusuf eder semiz sı ır dedi i</i>	69 / 7	Yusuf, onun dedi i semiz sı ırlar der.
Dedi im= de-dik-im	<i>Deve yüküdür dedi im anı bil</i>	90 / 11	Söyledi im deve yüküdür.
Dedi in= de-dik-in	<i>Be ir eder benim o lun dedi in</i>	129 / 13	Be ir senin o lum dedi in, benim der.
Do radı ın = do ra-dık-ın	<i>Ellerin doğradığın bilmediler</i>	56 / 19	Ellerini do radıklarını bilemediler-farketmediler-
Durmadı ım= dur-ma-dık-ım	<i>Kavzanıp durmadı ım yazgı! ana</i>	117 / 15	Ona sürekli olarak acılar içinde oldu umu yaz.
Etti in = et-dik-in	<i>Benim ahir ol hikdyet etti in</i>	129 / 14	O hikaye etti in ki i benim.
Etti ini = et-dik-i-n-i	<i>Öldürmek kasdın bunlar etti ini</i>	10 / 6	Onların kendisini öldürmek niyetinde oldu unu anladı.

Geldikte = gel-dik-de

Gördü üm= gör-dük -üm

Gördü üm = gör-dük -üm

Gördü üm = gör-dük -üm

Gördü üm= gör-dük -üm

Gördü ün= gör-dük-ün

Gördü ün= gör-dük-ün

Gördü ünü= gör-dük-ü-n-ü-u

Görmedi in= gör-me-dik -in

Göyündü üm = göy-üdük-üm

İltti i = ilt-dik-i

İnledi i= inle-dik-i

İstedi in= iste-dik-in

Kaldı ma= kal-dık-ı-n-a

Kaldı ım = kal-dık-ın-ı

Kazdugunu = kaz-duk-u-n-u

Kesildi in = kes-il-dik-in

Kıldı ı = kıl-dık-ı

Kıldı ı = kıl-dık-ı

Ecel geldikte ldbü gidesi

Aydayım ol gördü üm dü ü sana

Gördü üm dü ten dahi gaygu yirem

Uyur iken dü te üç gez gördü üm

Eydür ol üç gez dü ümde gördü üm

Yusuf Peygamber nice dü gördü ün

Gördü ün dü ü gerek kim aydasın

Nice dü gördü ünü hep söyledi

Gözlerim görmedi in hem ayt ana

Anıncün göyündü üm etgil oda

Gördüler ol iltti i kuma geri

Yusuf için dün ü gün inledi i

Bulasın istedi in gire ele

çi göynür hazne bo kaldı ma

Yaz dahi ol anda kaldı ını

Kim kazdugunu edem anı size

Eliniz kesildi in duymadınız

Sabr kıldı ol kast kıldı ı i ine

Söyle ırlar her biri kıldı ı suçu

139 / 6

5 / 14

7 / 18

36 / 2

37 / 1

6 / 3

20 / 5

69 / 5

117 / 16

117 / 18

95 / 19

127 / 2

20 / 5

39 / 12

118 / 2

13 / 3

57 / 6

51 / 6

59 / 20

Ecel geldi i zaman gitmesi gerekir.

Gördü üm o dü ü sana anlatayım.

Gördü üm bu dü ten kaygı duyarım.

Uyurken üç kez dü ümde gördü üm bu de ildir

Üç kez dü ümde gördü üm budur,der

Yusuf Peygamber nasıl bir dü gördü ünü ..

Gördü ün dü ü bize anlatman gerekir.

Nasıl bir dü gördü ünü hep anlattı.

Hem ona gözlerimin de görmedi ini söyle.

O nedenle ate lere yandı ımı söyle

O geri gönderdi i kuma ı gördüler.

Gece gündüz Yusuf için inledi ini...

İstedi ini bulmak onu eline almak dilersem.

Hazinenin bombo kalmasına çok üzülür.

Onun da orada kaldı ım yaz.

Onu kimin kazdı ını size söyleyeyim.

Elinizin kesildi ini duymadınız

O, yapmak istedi i i e sabretti

Her biri i ledi i suçu anlatır

Kıldı ımız= kıl-dık-ımız	<i>Bunda yazılı Yusuf'a kıldı ımız</i>	101 / 4	Yusuf a yaptıklarımız burada yazılı.
Kim idi in =kimi-dik-in	<i>Kim idigin canım anı bilmedi</i>	112 / 2	Canım onun kim oldu unu bilmedi.
Nitti ini = ne et-dik-i-n-i	<i>Bildi Yusuf bunların nitti ini</i>	10 / 5	Yusuf onların ne yapmak istediklerini anladı.
Sevdi imden= sev-dik-im-den	<i>Sevdi imden ayırdı Yakup beni</i>	126 / 11	Yakup beni sevdi imden ayırdı.
Yedi i= ye-dik-i	<i>Ol arıklar geri anı yedi i</i>	69 / 8	O zayıfların onları geri yemesi
Yordu un= yor-duk-un	<i>Yahu(t) Yakup gine yordu un</i>	6 / 4	Veya Yakup'un yine nasıl yorumladı ım ...
Yüklendi imi = yük-le-rı-dik-im-i	<i>Kaygıya yüklendi imi söylegil</i>	117 / 19	Çok sıkıntı yüklendi imi söyle.
-An			
Alan= al-an	<i>Bu day alan Mısır 'a gelsinler deyü</i>	89 / 7	Bu day almak isteyen Mısır' a gelsin diye.
Ba ı layan = ba ı -la-y-an	<i>Dileyip ba ı layan var suçumuz</i>	73 / 18	Var olan suçlan mızı dileyip ba ı latan odur.
Bilene = bil-en-e	<i>Anı ta 'bir bilene varır sorur.</i>	18 / 18	Onu dü yorumlamasını bilen birisine gidip sorar.
Bilmeyen = bil-me-y-en	<i>Bildirirdi bilmeyene do ru yol</i>	13 / 10	Do ru yolu bilmeyenlere yol gösterirdi.
Deyen = de-y-en	<i>Gör anı kim sana kulumdur deyen</i>	80 / 21	Sana kulumdur diyeni gör.
Dinliyenin = dinle-y-en-in	<i>Dinliyenin gide gönlü gussası</i>	4 / 18	Dinleyenlerin gönlündeki tüm sıkıntılar gitsin.
Dü en = dü -en	<i>Oda dü en lıceremyana pi e</i>	49 / 20	Ate e dü en üphesiz yansın, pi sin

Görenler = gör-en-ler

Eden= et-en

Eden= et-en

E itene = eşit-en-e

E itenler = eşit-en-ler

Geçen = geç-en

Geçen = geç-en

Gelenin = gel-en-in

Gelenleri = gel-en-ler-i

Girenleri= gir-en-ler-i

Gören= gör-en

Gören = gör-en

Gören = gör-en

Gören = gör-en

Gören = gör-en

Gören = gör-en

Gören= gör-en

Gören = gör-en

Gören = gör-en

Gören = gör-en

Görenler = gör-en-ler

Görenler = gör-en-ler

İnsanlar = ins-en-ler

Bu kamuyu kim idi sana eden

Peygamber aslıdürür anı eden

Muhtasar kıldık bunu i itene

E itenler dua kılsın ko ana

Nice gördün dü ünü geçen gece

Geçen uçma a gire yeye kebab

Gelenin amellerin sora kamu

Buyurdu bekçi kodu gelenleri

Sorar idi ol ehre girenleri

Beni gören var malın yitirirdi

Yüzünü gören ki i ziy-baydurur

Am gören halk kamu batır tana

Anı gören hayran oldu tanlayu

Yüzünü gören ki iler anın pa a

Anı gören ki i deli olur

Acebe kaldı gören battı tana

Bilezik verdi gören batır tana

Bir gören bir görmeyenler zar idi

Anı gören kamu turdu tan/adı

Kim görenler anı kalırdı tana

Görenler batır idi anı tana

140 / 14

62 / 12

112 / 4

143 / 21

143 / 22

6 / 21

88 / 9

88 / 6

87 / 9

87 / 10

21 / 4

21 / 20

26 / 10

30 / 8

30 / 13

30 / 21

41 / 10

99 / 14

101 / 14

132 / 20

32 / 14

140 / 10

Ata, onu görenler insanı

Sana bunların - bu yardımların - tümünü yapan kimdi'

Onun atası Peygamber soyundandır.

Duyanlara bu hikayeyi kısalttık.

Duyanlar bu iiri yazana dua kılsın.

Geçen gece nasıl bir dü gördün

Geçen cennete girip kebab yesin.

Hepsi gelenlerin amellerini sorar

Buyruk verdi -kapıya- bekçi koydu, gelenleri...

O ehre girenleri sorardı.

Beni gören insan tüm varlı mı yitirirdi.

Onun yüzünü gören insanlar ...

Onu gören insanların hepsi a kınlı a dü er.

Onu gören a kınlı a dü erek hayran oldu.

Onun yüzünü gören ki ilerden biri pa aydı.

Onu gören ki iler deli olur.

Onu gören a irip dü üncelere daldı.

Görenleri a kınlı a dü ürececek bir bilezik verdi

Görenler de görmeyenler de a lardı.

Onu görenlerin hepsi a inp kaldı.

Ki onu görenler a kınlı a dü erdi.

Onu görenler a kınlı a dü erdi.

011
O'

Görenler= gö-en-ler	<i>mrenirdi anı görenler ata</i>	140 / 14	Ata, onu görenler imrenirdi.
Görmiyenler = gö-me-y-en-ler	<i>Bir gören bir görmiyenler zar idi</i>	101 / 14	Görenler de görmeyenler de a lardı.
Görünen= gör-ün-en	<i>Yakub'a benzer ol görünen suret</i>	51 / 17	O görünen resim Yakub'a benzerdi.
Görünmeyenim = gö-ün-rne-y-en-im	<i>Görünmeyenim ey Bünyamin'im e i</i>	115 / 10	Ey Bünyamin'im e i, görünmeyenim.
nanmayan = inan-ma-y-an	<i>Bu söze inanmayan kâfir imi</i>	114 / 10	Bu söze inanmayan kafirdir.
Kafir olan= kafir ol-an	<i>Kafîrolan bir kadem'doda uça</i>	88 / 20	Kafir olan bir adımda ate e uçsun.
Kafir olan = kafir ol-an	<i>Kafir olan bir adımda ate e uçsun</i>	88 / 22	Kâfir olan suçuyla ate e dü sün.
Kafir olan = kafir ol-an	<i>Kafir olan üsbu ehre girmesin</i>	140 / 18	Kafir olan bu ehre girmesin.
Kalan = kal-an	<i>Kalan dzamız yanar diün gün oda</i>	73 / 10	Geriye kalan uzuvlarımız gece gündüz ate e yanar.
Kalam = kal-an-ı	<i>Ol kalanı giderler kardasına</i>	89 / 20	Onlardan kalanlar karde lerine giderler.
Kalanın = kal-ao-nı	<i>Balta alıben kalanın u atır</i>	29 / 5	Eline bir balta alarak kalanları parçalar.
Kalanının= kal-an-ı-nın	<i>Kas'andurur ol kalanının adı</i>	86 / 22	Onlardan kalanının adı Kasan' dır.
Kılan = kıl-an	<i>Ldcerem gıybet kılan müzdün yıkar</i>	55 / 13	üphesiz ba kalarını çeki tiren kar ılı ını bulur
Kılan = kıl-an	<i>Ol zamanda u ruluk kılan kanı</i>	108 / 3	O zamanlar hırsızlık yapanlar .
Kesilen = kes-il-en	<i>Ne ho(t) kesilen acısın duymadılar</i>	56 / 20	Tuhaf' ki kesilen ellerinin acısını duymadılar
Ko ana = ko -an-a	<i>E itenler dua kılsın ko ana</i>	143 / 22	Duyanlar bu iiri yazana dua kılsın.
Olan= ol-an	<i>A ık olan deli m'ey usdan alu</i>	33 / 22	Ey akıldan uzak adam a ık olan deli midir?
Olan= ol-an	<i>Gammaz olan ki iler e im de il</i>	39 / 2	Ben gammaz olan ki ilerden de ilim.
Olan= ol-an	<i>Kul olan bunun gibi ton mu giye</i>	41/12	Kul, köle olan bunun gibi elbise giyer mi ?
Olan= ol-an	<i>Peygamber olan bunun gibi yemek yemez</i>	136 / 10	Peygamber olan böyle yemek yemez.

Olanlardır= ol-an-lar-dir	Zeliha 'dan olanlardır bunlar kamu	134 / 22	Bunların -çocuklarırun- hepsi Zeliha' dan olanlardır.
Ölenleri = öl-en-ler-i	Ölenleri Hak yarın diri kıla	49 / 14	Allah ölenleri yarın (kıyamette) diriltsin.
Öldüren= öl-dür-en	Kardasını öldüren karda s de il	11 / 8	Karde ini öldüren karde de ildir.
Satan= sat-an	Yusuf'u satan hoca dahi gelir	80 / 15	Yusuf'u satan hoca da gelir.
Seven= sev-en	Kul seven ki i me er deli ola	55 / 5	Kuluna a ık olan ki inin deli olması gerekir.
Söyleten = söyle-t-en	Ol genç o lanı kim idi söyleten	62 / 11	O genç o lanı söyleten kimdi?
Tutan = tut-an	Suçluyu tutan gerek kim kınaya	110 / 19	Suçluyu tutan, onu cezalandırmalıdır.
Uymayan = uy-ma-y-an	Ana uymayan hakikat kanlıdır	89 / 14	Do rusu ona uymayan onun dü manıdır.
Veren = ver-en	Dördüncü gün be veren adam	31 / 7	Dördüncü gün be altın veren adam.
Veren = ver-en	Kendözün kula veren ulu ola	55 / 6	Kendi kendisini kula vermek büyüklüktür.
Yandıran = yan-dır-an	Budur ahir yandıran dün gün beni	57 / 4	Gece gündüz beni yakan i te budur.
Yarlı an =yarlı-gan	Tevbe kıl yarlı an yazuktan dön geri	51 / 20	Bu kötü, affedilmez günah için tövbe et, vazgeç.
Yeyen = ye-y-en	Yusuf'u yeyen bu kurttur dediler	17 / 14	Yusuf'u yiyen bu kurttur dediler.
Yeyen = ye-y-en	Kurt yeyen o lumu hem yazgı! ana	117/21	Hem de ona kurdun yedi i o lumu yaz.

-Ar / -Ir

Benzer = benze-r
Benzer = benze-r
Benzer = benze-r
Benzer = benze-r
Benzer= benze-r
Benzer= benze-r
Benzer= benze-r

Öper= öp-er

Tapar= tap-ar

Gör-mez = gö-mez

Sı ıncak = sı -in-(a)cak

Aya benzer kıymeti kul kim alır
Yus(u)ḫ turmu sureti benzer aya
Sen otur tarh üzere benzer aya
Çıktı höcreden ol benzer aya
Buna benzer kardamız var idi
Ana benzer bir karda im var idi
Ej'alin benzer adın verdim adları

Dün ü gün Tanrı deyü anı öper

Bir beg vardı anınputa tapar

Atamın görmez gözü göre dedi

-mAz

-AcAk

Bir sı ıncak sandım idi içimde ben

36 / 12

36 / 16

45 / 20

56 / 11

101 / 1

102 / 13

105 / 16

27 / 18

27 / 17

125 / 18

10 / 13

De eri aya benzer kulu kim almak ister.

Aya benzer suretiyle Yusuf durmu bekler.

Sen aya benzer bir ekilde tarh üzerinde otur.

O aya benzeyen hücreden çıktı.

Buna benzeyen bir karde imiz vardı.

Ona benzeyen bir karde im vardı.

Senin ba ına gelenleri ça rı tıran adlar verdim.

Gece gündüz Tanrı diyerek onu öpen [bir beyi vardı].

Onun putlara tapan bir beyi vardı.

Atamın görmeyen gözleri görsün, dedi.

çimden ben sı ıncak, güvenilir ki iler sanmı tım

Gidesi = git-esi

Ecel geldikte ldbüt **gidesi**

139 / 6 Ecel geldi i zaman (gidecek) gitmesi gerekir.

MAST ARLAR

-mAk

A lamak= ağa-mak

Gece gündüz **a lamak** oldu i i

18 / 13 Gece gündüz a lamaktan ba ka bir ey yapmaz oldu

A lama a = ağla-mak-a

Bir o luma kurt dedim **a lama a**

106 / 5 A lamak için birinciye kurt dedim.

A lama ı = ağla-mak-ı

Artık olur **a lama ı** feryadı

33 / 18 A lamaları, ba ırmaları giderek artar.

A larna ı = ağla-rnak-ı

Artıra/ar **a lama ı** feryadı

73 / 16 A lamayı, feryad etmeyi arturdılar.

A lama ımı = ağla-mak-ım-ı

Dün gün **a lama ımı** vasf kıldtru

117/14 Gece gündüz a ladı ımı yazdırayım.

A larna ın = ağla-mak-ın

Ağlama gin nedendir bir ayı bana

102 / 8 A lamanın nedenini bana söyle.

A lamaktan= ağla-mak-dan

A lamaktan görmez oldu gözleri

63 / 15 Gözleri a lamaktan görmez oldu.

A lamaktan= ağla-mak-dan

Görmez oldu **a lamaktan** gözleri

82 / 13 Gözleri a lamaktan görmez oldu.

A lamaktan= ağla-mak-dan

A lamaktan iki gözü dinmedi

102 / 6 ki gözünün a laması dinmedi

A lamaktan= ağla-mak-dan

A lamaktan görmez oldu atamız

123 / 12 Atamızın gözleri a lamaktan görmez oldu.

A lamaktan= ağla-mak-dan

A lamaktan ol kolay ki avına

124 / 22 Ki o, kolayca a lamaktan kurtulsun.

Almak = al-mak

Canın **almak** kastın ana kılmadım

114 / 16 Onun canım almak giri iminde bulunmadım.

Alma ırn = al-mak-ım

Bu kadarla acep ola **alma ım**

23 / 8 Acaba bu kadar para onu almam için yeter mi?

Almaklı a = al-mak-lık-a

Hem satın **almaklı a** kildi talep

37 / 10 Hem onu satın almamızı istedi.

Bakma a = bak-mak-a

Be enmez/er **bakma ga** ana kamu

29 / 18 Hiçbiri onu be enip de bakmak istemez.

Bilmekli e = bil-mek-lik-e

Çıgırmakta = çıgır-mak-ta

Çıkma a = çık-mak-a

De mesinin = degme-si-nin

Demekti= de-mek- i di

Dileme e = dile-mek-e

Etmek = et-mek

Etmek = et-mek

Etmek = et-mek

Etmek = et-mek

Etmek = et-mek

Etmek= et-mek

Etme e = et-mek-e

Etme in = et-mek-in

Etme ini = et-mek-i-n-i

Geçmeyen = geç-me-y-en

Gelme e = gel-mek-e

Kimsene yok anın dilin bilmek/i e

Bir çı ırmakta Yehuda'nın i i

Yakub'un ol canı çıkma a iver

Huri vere de mesinin yüzü ay

Tanrı kuluyum demekti niyyeti

Ki ilerin gönderir di/eme e

Etmek yapar ba ı üzre götürür

Ne bir etmek kim anı günde yemek bula

Etmek verir her biryoldan eribe

Her ki iye verir bir etmek bütün

Yohsula etmek verir her dem be dem

Yusuf eder getirin etmek ü a

Gücü yeter ol bu i i etme e

Etme in kaparlar uçarlar yüce

Yus(u)f eder almıssız etme ini

Geçmeyen oda dü e göre azap

Dileyip kızı alıben gelme e

97 / 14

Onun dilini bilen kimse yok.

111 / 17

Yehuda bir bağrımda ...

137 / 16

Yakup'un canı çıkmak için acele eder.

77 / 6

Her biri ay yüzlü huriler versin.

23 / 16

Yusuf'un niyeti Tanrı'nın kuluyum demekti

35 / 5

ste ini bildirmek üzere adamlarını gönderir.

60 / 10

Ekmek yapar ve ba ının üzerinde götürür

82 / 10

Her gün ekmek ve yemek bulamazdı.

90 / 4

Her bir yoldan gelip eribene ekmek verir.

90 / 5

Her ki iye bütün bir ekmek verir.

95 / 2

Her an sürekli yoksullara ekmek verir.

101 / 7

Yusuf ekmek ve a getirin der.

131 / 8

Bu i i yapmaya onun gücü yeter.

60 / 15

Ekme i kaparlar' ve yüksekler'e uçarlar'

122 / 3

Yusuf onun ekme ini almı sınız der.

88 / 10

Geçmeyenler ate e dü üp azap görsün.

35 / 6

Kızı isteyip alıp gelmek için

Girmek= gir-mek	<i>Girmek diler imrenir Yakup sine</i>	137 / 17	Yakup imrenir o mezara girmek ister.
Girmekli e = gir-mek-lik-e	<i>emdin komaz kapıdan girmekli e</i>	97 / 13	emdin onun kapıdan girmesine izin vermez
Gitme e = git-mek-e	<i>imdi dilerler alzben gitme e</i>	7 / 8	imdi onu alıp -öldürmek için- götürmeyi istediler.
Gitme g = git-mek-e	<i>Etti Yakup vakit oldu gitme e</i>	136 / 13	Yakup gitme vaktim geldi dedi.
Giyme e = giy-mek-e	<i>De me gün giyme e bir ton eyledi</i>	41 / 17	Her gün giymek için ayrı bir elbise yaptırdı
Görme e = gör-mek-e	<i>Arzulardım görme e dün gün seni</i>	14 / 10	Gece gündüz seni görmeyi arzulayıp durdum.
Görme e = gör-mek-e	<i>Kim erdüdü görme e seni bana</i>	14 / 12	Ki seni görebileyim diye bana eri tirdi.
Görme e = gör-mek-e	<i>Bir görme e bir a/tun verelim size</i>	30 / 18	Bir defa görmenin kar ılı ı size bir altın verelim.
Görme e = gör-mek-e	<i>Kimi gôrmege canını terk eder</i>	31 / 12	Kimileri onu görmek için canını verir.
Görme e = gör-mek-e	<i>Ruzi kıldı görme e seni bana</i>	32 / 1	Tanrı, benim seni görmeme izin verdi.
Görme e = gör-mek-e	<i>Hasretim Tanrı erdire görme e</i>	131 / 17	Seni görmeye hasretim Tanrı kavu tursun.
Görmekli e = gör-mek-lik-e	<i>kisin dahi gôrmekege iverem</i>	114 / 2	kisini de hemen görmeyi dilerim.
Göynümek = Göyün-ü-mek	<i>Göynümek dahi am artırır</i>	74 / 13	Onu yanmak dahi artırır.
çme i = iç-mek-i	<i>Yeme i vü içme i unuta/ar</i>	79 / 19	Yemeyi ve içmeyi unutsunlar.
İletme e = ilet-mek-e	<i>Azrail gelip canını iletme e</i>	136 / 14	Azrailin gelip canını götürmesi için
İtmek = il(e)t-mek	<i>Gönlegimi atama iltmek gerek</i>	124 / 20	Gömlerimi atama iletmek gerekir.
İtme e = il(e)t-mek-e	<i>Gönle gni verdi iltme e ni e</i>	125 / 4	İletilmek üzere gömlerini verdi, ama
Kakımdan = kakı-mak-dan	<i>Kakımdan kan dolar iki gözü</i>	71 / 6	O u turmaktan iki gözü de kan dolar.

Kılmak = kıl-mak
Kılma a = kıl-mak-a
Kılma a = kıl-mak-a
Kılmaklı a = kıl-mak-lık-a

Kurtulma a = kurtul-mak-a

Ne etmek = ne et-mek
Nitmek = ne et-mek
Nitmek = ne et-mek
Nitmek = ne et-mek

Olma a = ol-mak-a

Öldürmek = öl-dür-mek
Öldürme a = öl-dür-mek-e
Öldürme e = öl-dür-mek-e

Sevmekli e = sev-mek-lik-e

Söylemekten = söyle-mek-ten

Terketmek = terk et-mek
Terketmek = terk et-mek

Uçmak = uç-mak
Uçmak = uç-mak

Salkımını inciden kılmak gerek
Dayadiler imdi hiyle kılma a
Ne dilerse kılma a kaadirdürür
Canı buna fidi kılmaklı a

Ver be aret bunlara kurtulma a

Yusufeder imdi ne etmek gerek
Etiler nitmek gerek bunun i in
Yusuf'aeder a^{us}u nitmek gerek
Tanı tılar ettiler nitmek gerek

Ol daya döymedi ansız olma a

Öldürmek kasdın bunlar etti ini
emun dahi kaseder öldürme a
Kamu tedbir ettiler öldürme e

Etiler layıkimi sevmek/i e

Söylemekten gıybet diliniz sakınınız

Yusufeder hazne terketmek gerek
Yehuda eder ba terketmek gerek

Uçmak ehli çin buları göreler
Uçmak ehli ürke/er ol kamudan

45 / 12

109 / 8

43 / 4

57 / 12

75 / 15

124 / 19

7 / 4

78 / 15

110 / 21

109 / 7

10 / 6

9 / 21

7 / 7

57 / 11

55 / 15

78 / 16

110 / 22

76 / 10

76 / 11

Onun salkımını inciden yapmak gerekir.

Daya imdi hile yapmayı istedi.

O, ne dilerse yapmaya kadirdir.

Cam buna feda etmeye, layıkını

Bunlara kurtuldukları müjdesini ver.

Yusuf imdi ne yapmak gerekir der.

Bunu ne yapmak gerek diye dü ündüler

Yusuf a dü e göre ne yapmak gerek der.

Birbirlerine danı tılar ne yapmak gerekir dediler

O Daya onsuz olmaya dayanamadı.

Onların kendisin öldürmek niyetinde oldu unu anladı

emun dahi onu öldürmeyi ister.

Hepsi birden onu öldürmeye karar verdi.

Sevmeye layık biriymi dediler

Gıybet etmekten, dilinizi koruyunuz

Yusuf hazineyi harcamak gerekir der.

Yehuda ba ımızı feda etmek gerekir dedi.

Cennet halkı bunları görünce

Cennet halkı onların tümünden ürker.

Uçma a = uç-mak-a	<i>Uçma a gire arabından içe</i>	50 / 6	Cennete girip arabından içsin
Uçma a = uç-mak-a	<i>Al ilet bunları girsin uçmağa</i>	75 / 16	Al bunları götür, cennete girsinler.
Uçma a = uç-mak-a	<i>Uçmağa gireler ol ni an ile</i>	76 / 8	-Alınlarındaki- O ni anla cennete girsinler.
Uçma a = uç-mak-a	<i>Geçen uçma a gireyeye kebab</i>	88 / 9	Geçen cennete girip kebab yesin.
Uçma a = uç-mak-a	<i>Müminleri için uçmağa baktıra</i>	89 / 1	Çünkü inananları cennete baktırsın.
Uçma a = uç-mak-a	<i>Uçma a vardı anın imdi canı</i>	93 / 4	Onun canı imdi cennete vardı.
Uçma 1 = uç-mak-ı	<i>Bu ni an ile uçmağı biz nideriz</i>	76 / 19	Bu ni anla biz cenneti ne yapalım.
Uçma m = uç-mak-ın	<i>Uçmagn var dtvarını doldurur</i>	88 / 2	Duvarlarını dolduran cennetin var.
Uçmaklık = uç-mak-lık	<i>Uçmaklık uçmakta kafalar ta ebet</i>	89 / 3	Cennetlikler sonsuza kadar cennette kalsın
Uçmakta = uç-mak-ta	<i>Uçmak/ık uçmakta kafalar ta ebet</i>	89 / 3	Cennetlikler sonsuza kadar cennette kalsın
Uçmaktan = uç-mak-tan	<i>Uçmaktan eyle ana ho hulle ton</i>	12 / 20	Ona cennetten güzel bir elbise götür.
Uçmaktan = uç-mak-tan	<i>Her gün uçmaktan ana bir nar iner</i>	14 / 1	Her gün cennetten ona bir nar iner.
Uçmaktan = uç-mak-tan	<i>Uçmaktan bir ta götürir levni ak</i>	59 / 3	Cennetten ak yazılı bir ta götürür
Varma a = var-mak-a	<i>Öldürüpben dönüp eve varmağa</i>	9 / 22	Onu öldürüp dönüp eve varmayı ister.
Yanma a = yan-mak-a	<i>Tamuya yanma a geri gideriz</i>	76 / 20	Yanmak için cehenneme geri gideriz.
Yarmak = yar-mak	<i>A/tun akça kıymetsiz yarmak pula</i>	23 / 2	Altun akçe ya da kıymetsiz paraya pula onu satarız.
Yarmak = yar-mak	<i>Satarız ol kıymetsiz yarmak pula</i>	23 / 6	Onu de ersiz paraya, pula satarız.
Yarmak = yar-mak	<i>Ldcerem ki ondokuz yarmak pula</i>	40 / 9	Üpşesiz ki sen ondokuz paraya pula -satıldın-
Yarmakım = yar-mak-ım	<i>Ol kis 'eydiir on dokuz var yarmakım</i>	23 / 7	O ki i on dokuz param var dedi.
Yemek = ye-mek	<i>Ne bir etmek kim anı günde yemek bula</i>	82 / 10	Her gün ekmek ve yemek bulamazdı.
Yemek = ye-mek	<i>Peygambere bunun gibi yemek yaramaz</i>	136 / 9	Peygambere böyle yemek yaramaz.
Yemek = ye-mek	<i>Peygamber olan bunun gibi yemek yemez</i>	136 / 10	Peygamber olan böyle yemek yemez.
Yeme i = ye-mek-i	<i>Yeme i vü içme gi unuta/ar</i>	79 / 19	Yemeyi ve içmeyi unutsunlar.

-mA

De_mesi = de_-me-si

Rahimdir huri vere de_mesi ay

4 4

O merhametlidir, aya benzeyen huriler versin.

Sürmeler = sür-me-le-r-

Gözlerini sürmeler mdvert saçar.

8 6

Gözlerini sürmeledi, mavert saçtı.

-iş

Görü_ = gör-ü

Yakup görür ve görü_kılır

135 / 6

Yakup onu görür ve onunla görüür

Görü_ün= gör-ü_ün

Ol hot bize aydıverir görüün

6 14

O kendisi bize görüünü söyleyiverir.

Koku_ = kok-u_s

çin koku_eylesinler öyle ki var

45 / 17

çini kokulu yapsınlar öyle ki

BİBLİYOGRAFYA

Alkaya Mehmed, *Türkçe İsmi Sözlüğü*, Ankara, 1988.

SONUÇLAR

Başak Nihal Sami, *Kelime Türleri*, İstanbul, 1988.

Bu çalışma sırasında Dehri Dilçin'in yayınlamış olduğu *eyyad Hamza Yusuf ve Zeliha* (İstanbul, 1946) adlı eser kullanılmıştır. Bu inceleme sırasında partisiplerin kendi fonksiyonları dışında isim, kalıcı isim, zarf olarak kullanıldıkları belirlenmiştir. Bunların dışında partisip eklerinin birleşik kelimelere geldiği, iyelik ekleri, isim halleri gibi isim çekim ekleri aldığı da görülmüştür.

Çelikkaya, *Yeni Türkçenin Grameri*, Ankara, 1988.

Eser incelenirken dikkat çeken bir nokta da -mAk ekli kelimelerin oldukça fazla kullanılması olmuştur. Türkiye Türkçesinde -mA ekiyle kullanılan bir çok kelime eserde -mAk'lı ekleriyle kullanılmıştır. ki ek arasındaki bu kullanım farklılığı Türkiye Türkçesiyle Eski Anadolu Türkçesi arasındaki bir deyim olarak görülmektedir. Bunun dışında partisip eklerinin Eski Anadolu Türkçesindeki farklı kullanımları ve fonksiyonları tespit edilmiştir.

"eyyad Hamza", *Asya İncelemeleri* 12 (1976), 497-499.

Tezin son bölümünde eserde geçen bütün partisipler aldıkları eklere göre bir dizin halinde verilmiştir. Böylelikle konuyla ilgili kelimelerin kolaylıkla ulaşılabileceği bir dizin oluşturulmuştur.

B BL YOGRAFYA

Akalın Mehmet, *Tarihi Türk İveleri*, Ankara, 1988.

Banarlı Nihat Sami, *Resimli Türk Edebiyatı Tarihi*, İstanbul, 1983.

Banguo lu Tahsin, *Türkçenin Grameri*, Ankara, 1990.

Devellio lu Ferit, *Osmanlıca Türkçe Ansiklopedik Lügat*, Ankara, 1986.

Dilçin Dehri, *eyyad Hamza, Yusufve Zeliha*, İstanbul, 1946

Ergin Muharrem, *Türk Dil Bilgisi*, İstanbul, 1985.

Gabain A. Von, *Eski Türkçenin Grameri*, Ankara, 1988.

Köprülü M. Fuad, *Türk Edebiyatı Tarihi*, İstanbul, 1986

Timurta Faruk K., *Eski Türkiye Türkçesi*, İstanbul, 1977.

Türk Dil Kurumu, *Türkçe Sözlük*, Ankara, 1988.

"eyyad Hamza", *Türk Ansiklopedisi*, 32 (1983): 280-281.

"eyyad Hamza", *slam Ansiklopedisi*, 12 (1976): 497-499.

SONUÇLAR

Bu çalışmada sırasında Dehri Dilçin'in yayınlamış olduğu *eyyad Hamza Yusuf ve Zeliha* (İstanbul, 1946) adlı eser kullanılmıştır. Bu inceleme sırasında partisiplerin kendi fonksiyonları dışında isim, kalıcı isim, zarf olarak kullanıldıkları belirlenmiştir. Bunların dışında partisip eklerinin birleşik kelimelere geldiği, iyelik ekleri, isim halleri gibi isim çekim ekleri dışında da görülmüştür.

Eser incelenirken dikkat çeken bir nokta da -mAk ekli kelimelerin oldukça fazla kullanılması olmuştur. Türkiye Türkçesinde -mA ekiyle kullanılan bir çok kelime eserde -mAk'lı ekleriyle kullanılmıştır. ki ek arasındaki bu kullanım farklılığı Türkiye Türkçesiyle Eski Anadolu Türkçesi arasındaki bir değişim olarak görülmektedir. Bunun dışında partisip eklerinin Eski Anadolu Türkçesindeki farklı kullanımları ve fonksiyonları tespit edilmiştir.

Tezin son bölümünde eserde geçen bütün partisipler aldıkları eklerle göre bir dizin halinde verilmiştir. Böylelikle konuyla ilgili konuların kolaylıkla ulaşılabileceği bir dizin oluşturulmuştur.

T. D. K.

C. 11. 28

EYY AD HAMZA

YUSUF VE ZELİHA

Nakleden

DEHR D LÇ N

KL EÇİL K ve MATBAACILIK T. A.
STANBUL

1946

Tann adın aruben girem aöze [•]
Ta kl JneTann'dan rahmet bize

Evvle ebda bliimillaq Tann adı [1]
Zire kim annladir' sözler tãdi

Da.hi bir adı anın Rahman'dllrür
&~lar kullahuı Gufran'dllrUr (21)

Of;ilahim'dlr rahmet eder kuluna
ol kula kim buyru unda buluna

GörUturur her ne kılsa~ gtlru.b
Ger kılavuz ol günaha bir gez ab

Rahman'dUrUr batulaya Kamueun
— dilrür göstermeye tamusun (3)

[1] Bu mısra da geçen cg/em>slsz0, imdi lr.ulloninoktoold~ muz mürekkeple cglrolim>kılı6ına ıolularak lltnd mısra nı birinci mısra arasında ooya mlina mutabakatlı temin edilmek istenmi ise de vezin bozulmuş oldu6u itin do{mı bir ey yopilmanıdır. Metinde bu gibi silintilerve illrveler yer yer oöze çarpıyor; fakat bunların bir ço6u ilk mısra da oldu6u gibi, pole yeni bir kalemle yapılmış oldu6u için biz bu oibl dilt,moleri nazan itibara almadık.

(1) Evvle ebet blsmllöh Tann adı

[2] Bu mısra:

Bo6unlor kullanna Gofron'dünlr
reklnde, yahut,

Kullonn bo6unlar ol Gvftan'dOrılır
suretinde okunmak iccbeder,

[3] Rahman'dır ba6uloya kamusun

Roh(ljm'dir o6itermevo ol tamusun

Clknertif vere alze ytlce saray
Rablndir huri vere de mesi ay [4]

Il.kr lalin Tann'ya leyi n na.har
Suç kılınz suçumuzu ba ı lar [-]

Ho salavat verelim Mubaroroed'e
Ol yazıklılar gtlvüncU Ahroed'e (•)

Veriraevüz aa!Avatı biz an [6]
TökUle bizden günah ne kim van

Hem yine bizden selam yaranlara
PahJ ol din çırağ imamlara

Bundan sonra imdi anla aöz yatın [7]
Nıcedıraydam Yusuf hklyetn

Nazın düzdüm bu sözü diln il günü
Gör ki ne irin h.kiyettir bunu

Ziy irin söz Yuauf'tm kı.saam [8]

Dinliyenin gide gönll gussaı

Budur âhir kıssalartn görklUsU

~ur'an içre mushafların yazısı

(-0 Vere cömerttir nice yüce saray
Hurl vere ol Rahim de6mei ay

[5] 54.ç lılınz suçumuzu bo{nilor
vahut:

54.ç lılnz suçumuz bo6slor

(•) ~ mısradaki <çirçen coüvüncü> sözünO, metnin 1 İnd ıç
hifesindelô vaults sekfine göre <gÖNÜCÜ> veya <çirçenOcil>
tor.undo okumak icobederse de, yine metnin 54 üncO 10-
sohifeinde ve aynı mısradaki yazılısına göre, kelimenin
onlomu do özöniine alarak bu ekilde kabul etmeyi
daha uygun bulduk.

(6) Verir isevüz salötü biz on
Yahut:

Biz veririevüz 1016voti on

[7] imdi bundan sonra anla söz yahn

[8] Ziy imin rözdür Yuurun lıauan

Var icli Ken'an'da bir ~crver le.i i

Adı Yakup kendi peygamber ki i

YıBuf adlı bir o lu vardı anın [9]

İmdi e it bu sözü varsa canın

Yedi yaında idi Yuljuf Nebi

Sureti hup yo idi anın gibi

Bir gece yatur iken ol düs görür

[ıte: turur anı Yakub'a eorur

Eydür ey baba yaturdum bu gece

Bir acep düs görllrcm e it nice

Aydıver tA'birini anın bana

~ydayım ol gördü üm dıYı1 sana

Gördüm ay il güneş onbir yıldız

&ıde kılırlar kamuşu bana dılz

Döndll Yak~p ,söyledi etti canım

Sakla dü ün, sözümü e it benim

Olmaya kim söyleyesin dahiye

~ite dü ünü sana kaıhya

Ho tur ya o ul senin üsbu düşün

Sultanlı ile geçiser ömrün ya ın [11]

Hak seni sultan kılıser kamuya

Onbir karda sn turiser tapuya

(9) Yusuf adlı vordı bir ~Ju ontı

(10) Yo oölul ho tur senin üsbu düşün

Sotonatla geciner ömrün, yeısın

Yurar İken Yusuf'a İhtim oladı
Eğitti ol Yakub'un ögey kızı [11]

Yus(u)f Peygamber nice dlj gördll ün
Yahu (t) Yakup aw guæ yordu-n

Yusuf'un karda şanna de irir
Nice gördü yoruldu haber verir [12]

ÇOn eatttler bular üsbu düsu
Aceplesir tanla ırlar bu i i [13]

Ettiler sultan olursa ol bize
Buyru ediaerd!rlrlr kamumuu

Ax de il mi duravus tapusuna
Ya varavwı bl% anın kupınnı

Anı bunda İndeyelim soralım düüm
Ol bot bize aydıverir görü:rlrl [14]

Ahvalını bilelim anın belgüü [15]
Götürelim aradım ilne kılı

İndediler Yusuf'u getirdiler
Çevresinde Yusuf'un oturdular

Ettiler kim nice gördün düsu sen
Gördü ün dü li gerek kim aydasın

Nice gördün dü ünü geçen gece
Ya nice yordu dü ün baban koca

||| Yokub'un e.itti ol ööey lemi

[11] Gördü, yoruldu nice haber verir

[13] Tonloşır, oceplesirler bu işi

[14] Anı ündep bunda sorolım düşün

Biro ol hot oydiverir öörmüsum

[15] Bilelim ahvalın onın beloülü

Eyle kim gördllydll ayitti dl İn
Ettiler nitmek gerek bunun i in

Bunun dll U do ru gelirse nidevt0: [11]
Ettiler gelip bunu öldÜrevilz il

Kamu tedbir ettiler öldürmekle
İrodi dilerler aliben gitme e

Ettiler Ywıuf'u Yakup katına
Söylediler sözlñ sözüñ yabna

Ettiler bl% gideriz avın clap.a
Olırlz Ywıuf bile gele

Yı.kup eder dlnenllz usbu sözl
Dü ilm olur görllrem onbir kuzu [18]

Güder iken kuzularım da ılır
Am.Bında körpe kuzusun kurt alır [19]

İmdi korkaram üsümünden giril gt>rem [20]
Gördü üm düsten dahi gaygu ylrēm

Siz varasız dümügsiz oyuna
Korkaram kim Yusuf'uma kurt yöne

Döndü bunlar söyledi etti baba
Biz var iken kurt anı kaçan kapa

[16] And verdiler düJün de{il} deyCi
||| DüJÜ bunun do{ru} oelse nidevür

Yahut:

Rost geline düsü bunun nidevür

[18] Düsüm oldur öörcrem onbir kuzu

[19] Aroşİndo körpe kuzum kurt olur

[20] İradı koncorom düsümünden kir öörem

Biz varırız Yusuf'un bilesine
Kurt mu gelir Yusuf'uri yöresine

Yukup e itti anı ah eyledi
Turdu yerinden e it kim neyledi

YWiu!'un ba mı yur ÖP'lr koçar
Gözlerini silrmeler ln! vert saçar

Ku ak: ba. lar Yusuf'un berk boUue
Verdi elin karda lan eline [21]

lamular Yusuf'u bunlara kati [1:?]
İmdi ne kılır e,lt Hak küdreti

— lan Yusuf'u aldı rider (23)
Ver aalAvat aydayım varıp uid«

Gi~ lit.en kam~su tanı tılar
ÖdldreUm deyiben and içtiler

Ödldreim tevbe kılalım kam.umus [2f]
Yarlı aya suçumuz; Ça.lab'ımu:

Gerl eve gelicek a layalım
Yusuf'u kurt kaptı baba deyelim

O bu düzgün dilzdiller yolca gid(i)
And içtiler kamu kavlin' berlcidll [25]

Ywmb'un ögy kızı Dünya hatun
Görkü idi pârîsa sözü bütün

[21] Ymufun baCılar ku~k bent beline
Verdi sarda lan elin eline

[22] Yumf'u bunlara innarlı, lum

[23] Yuiufu karda lan aldı Q de<

[24] Öldürüp tevbe kılalım kamumuz

[25] İctiler and komu kavlin beitJdit

9,ver idi Yusuf'u Didem anı
Geldi sordu Y&kub'a Yusuf kam

Y&kup eder kardai)l.&n aldılar
Tefe(r)rlıce geyik ata vırdılar

İmdi tolandı U. benllz dahi
YUrlı ardından Yusufu bana ohu [2G]

DÜnya yU ılrDU yeıllben ça ıru
Ettl varma ya Yusuf döngil deyü

Yusuf eder dönmezem Tann baki
Vanram bunla.nn ile ben daki

Karda lan Yusuf'u aldı gider (27)
Dİlnya döndU a layu feryadeder

ÇUnkUbir da a.ı,War tulundular
E it imdi Yumf'a ne kıldılar

Götürml ken wrdular anı yere [28]
Ussu gitti turd~ kamu l.Öre

Ussu geldi ba,ma açtı gözün
Rubll dapa sı mdırdı kendözün

Rubil dahi Yusuf'u urdu yüze
tyle urdu kim ne deyem ben aize

emun dahi kaseder ö'dünna a [29]
Öldürüben dönüp eve varma a

[16] İmdi dolandılar ÜJ henüz doti
Yürü ardından bana Yui(u)fu ohu

[27] Yu,uru kardailan aldı oider

[28] Vurdular anı oötürmükün yera f

[21] Dahl ...un lıardeder &ld0rn,e6e

Haşşp Yuuf ol birine sığır (30)
Ol dahi qöyle urur kim ugunur

Yine döner yalvarır ol birine
Ol dahi urur ne benzer birine

&idi Yuuf! bunların ruttı ini
Öldürmek kasdın bunlar etti ini (31)

Bu gez ansızdan giller Yu.su! Nebı
Gülmedi ömründe hiç anın gibi

Yehud' eder neye güldün gey ulu
Et bana bildir ne duydun bahtın

Yusuf eder sol vakit babam size (32)
İsmarladı ne dedi kamunuza (JJ)

Bir iiii mcak sandım id, içimde ben
Gelir iken idz.in ile bunda ben

K.l.inin kim bunca tar.da ıı ola
Ya amn bunca bile e i q/a

İ:İtim knrdru, kırda. a nito kıya |:HI
nu hayal gr~U içimden ey uya

ÇUn eı,ltti Ychuda üsbu sözU
Ah kıldı Yus(u)!a göytindU özU (3:SI)

[JQ] Kaçtı Yuuf ol birine sıomtt
(O) Bunlar öldürme6• kas.dettölnl
(JZ) Yuu(ut) ed.r tol vakt kim babam iie
Yahut,

Yuuf eder JOI YOKit bobom ilre

(JJ) Ne dedi ismariodı kamunuza

İ:İI KordâJa korda, dedim nite lciya

İ:İSI Kıldı alı Yusufa oövündü özü

Berı gel der Yuuf'a korkma dahi
Öldürmeyem ben seni Tanrı haki (36)

ÇUnKU e itti Yehuda'nım aözUn
Sı ındırdı Yusuf' ana kendöziln (37)

Karda lan çün.ki gördÜler anı (38)
EtWer Yehuda'ya andın kanı

And içtin andını niçin sıdın
Yeg idi gey andını simayadın

DöndU eder bize bu li, h04f. de il
JYrda mı öldil.ren kaıda de il

Ger kılırsaruz, bunu siz dünyada
Bıra a, Tanrı sizi yarın oda

K.n.luur: tamu dibinde su ebet
Kıl.maya bergis size kimse medet

5. 1. Tevbe kılın bu i e gelin yola
Yok.sa Tann' dan geUr size bell

Đ.JndÜlcr Ycbudi'ye söylediler
Ko anı biz öldUrcvfü: dediler

Yehud' eder liÖr.Umü dinlen uye.
Sırn-n.hm Yusuf'ü biz kuyuya

Ol anda gide ıız kurtuıunz
İ e hacet kim sı% bunu öldÜresiz (39)

[36] Be~ umi öldülmeyem Tanrı haki

37] AMJ ındırdı Yusuf kendöziln

[J8] Çünkü kardosları oördüler anı

[J9] Anda ol aide vü sıı kurtulasız

Kim ne hacet sıx bunu ölcüre-x

Hasi obular kamuu gördü savap
Döndürmedi ol söze klmse cevap [40]

&ikWar Ywm!u ti% bir kuyuya
İmdi esit nittiler, ana uya

Geldi Semun Yusuf'u urdu yüze
Tiz çka.rgil tonunu vergil bize

Yusuf eder ana ey katıyUrek
Ölüm tonu koy kefen gerek [41]

Zab(i)l geldi tuttu elin yere kor
Yehuda'ya d~ndli Yusuf yalvanr

Yehuda eder İp Wün' beline
Tu ine Yusuf kuyu dibine [42]

Yuuf'un var tonunu çıkardılar.
Dahi beline bir ip~ ~War

Bun.lcWar Yusuf'u derin kuyu [43]
Keetller urfarunu ölsün deyü

Düyntk oldu Cebrail tiz in yere
İwnuı.gtl Yu.ut'u kl yere ere

Kıyulçinde nagtün uyle urun
Uç.makt.a.n eyle ana hos hulle torı [+i]

Cebrail indi yere tuttu anı
E nı.na giyirdU ol hulle tonu

[41] Rön oldu kamuu o&dO iovap

Ol söze döndÖnncıd lı:l,...

[41] Ölümü tonunu koy kefen Ö...

(2) Yehoda oder takın İp beline

To iti Yusuf ine kuyu dibine

[43] Yusuru bıraktılar derin kuyu

[40] İCnyu kinde ono eyle unuı.

Ano uçmaktan İlef hot hün. too

Hu arada olu yarını olentür
Edelim ol kuyunun vasfın alze

Kını İcaxdu~wıu edeni anı size [t6]
Ver salövat tut kulak üsbü sözü

KJUirlertle bir kâfir adı eddat [16]
K.u.mı idi ol kuyuyu İbn-i Ad

Ol zamanın Hut idi peygam bert
Ver salüvat müzdine anın an

it kitabın okur idi dün gün ol
Bildirirdi bilmeyene do ru yol

Okur İllen bl.ml. idi ol me er
YÜBU!uo görkUn Çalap İsa öfer

A ak oldu Yusuf'un sıfatına
Anılardı kim baka suretine

El götlırdü dua kıldılar sözü'n. (H)
Dflerem ya Rap görem Yusuf y0%ln

Hai ÇalapLan ün geldi in kuyuya [18]
Otur anda kulluk eyle Tuın'ya

<1 kadar kim bin İkiy(lı yıl ola
Göresin Yusuf yüzün ancın gele

Kuyu içnde iner ol oturur
Tuırt buyru un yerine getirir

[45] Anı kim kozdıımı aydanı İix

[66] Köl/ İrkırdı bir köfir adı Sedat

[Q] 8 aöhlırdG duo kıldı ocınlıılın 1

[.a] Hok Çakıp'tan oeldi ün in kuyuya

Hut anı unuttuğu ana bir nar nar
Karyonunda bir lâtif kandil yanar

Hut oturdu bin ikiyüzlü yıl tamam
Geldi ana Yusuf Aleyhlaocllın

Çünkü gördü Hut anı turdu uru
filiti ya Yusuf kayırma gel beri

Allah'ımdan diledim seni görem...
Bin ikiyüz yıl (durur?) gussan yirem

Bir kitapta okumu tum ben a.nı
Arrula.rdun görme e dUn gün seni

ÇlnkU gördilin sukr U minnettir ana
IGm erdUrDU görme e seni bana (40)

Etti ya Yuımt Tann'dan bil bu i i
Karda farrn kılmaya yavuz ~l (50)

Ubu L kin geldi Hana eyle bil
Bundan örü dur Çalab'a secde kıl

Bunu der Yuaurü Chem) öper koçar
Dil er ölür canı gövdeden uçar

ÇlrıkO Hut ol kuyuda dll er öllr
Buyruk olur Çabrül! anda gelir

Çabrnl eder ya Yusuf kayırma sen (511)
Sen gerek kim padJ ahlık edesln

[19] Kim Mürdü oörmeöe ionl bono

[50] Etil Yuıul fomıdon bil bu lıj

Kılmaya kordaiların yovurı lıj

[51] Cebtail der ya Yuwf kayırma Jo4

Böyle dedi Cebrail gitti ipe
Kaldı Yusuf gönü dolu endiye

İmdi geldim yine bir liıklıyete
Ka.rda ları neyledi e it ata (52)

Bir o lak po nzlachılar kanına
Bulu tırdılar Yusuf'un tönwur: [53]

(etin imdi dedilur and Çelim (54)
Bir u urdan vancak a ta alım

E.dellm kurt kaptı Yusuf'u ata
Biz ıla ll—tik geyi e ok ata

Yolda me er var idi bir gey ağaç
Yalıup anda oturmu tu susuz ağ [55]

Ey acep ku:an gele Yusuf deyü
Yuka,dan Un geldi cscb'ın> deyü (56)

Yo.rup oder bu sebln yıl mı ola
Yu.bu(t) yetml, gün mil. Yusufum gele

10. Bilmczern yclmlı) yıl mı Yusufum geçe [57]
'lahu(t) yölmi gün arnouuia geçe

Bir kavilde vardır dahi geldi bir Un (58)
Kırk yıldan so'nı gör arıdan avun

[51] Nevlodl kordolon ciit oto

[53] aöoııodılor bir öölok kanına

Yusufun bulounr/or tonuna

[~] Golln imdi dediler andıoıoıım.

[55] Yakup anda otururdu wıur ex

[56] Yukondan ookl ün uobıru dövi

[57] Yıl mı yöimJ bilmorom Yusuf ö6eo

[58] Bir kavil vardır dohl ooldı bir ijn

Ç'lnkU vardı girili Yakup evme
Bir Un geldi ta radan kula uua [W]

Yusur'un karda lan eri tiler
Bir ü urdan kapıda ça n tılar

Ettiler kim ya baba Yusuf kanı
Gafil olduk kurt yedi ahir anı

(Un esitti bunu Yakub'un geü
Ya doldu a ladı iki gözü

Dü er Yakup U&Ju gider u unur
K&rda lan kamu gö sUn d3 ürür (00J

U88u geldi başna aç!J gözUn
Etti kanı Yuauf'um kesin sözün

Kamusü bir u urda söylellcr (61)
Yusu'u kurt kapı baba dediler

Inanmauan bizlere bak tonuna (02)
Gör tonun nloo bula.q.mı~ kanmn

Ya.kup eder hana verin gönle!tl
Gilt>ylm gönle t dereyim il ü

Verdiler aldı eline ol hoca
Istedl ol gönleli| uçsn ue&

591 Goldi bir ün torodon kuloöino

160) Düsiil Yokup uuu oidor uOunur

Komu Irordolon oöösün döOOnör

161J ll.r uOurdon kamusu lÖyodijör

(62) 91xo inonmor ison bok tonuna

Jü dn)quik llll,ui,ui yir itirü yok
Atı ktdı ağladı Jü ündü çok

htti siz yitirdiniz ol o lamı
Tonunru kurdun nisani pes karu [63]

Varın avlan tutun getirin kurdu bana
Yusuf'u yedi mi sorayım ben ona [64]

Yohsa getirmezseuiz ol kurdu siz
Dua kılam kamu hellä olaaz

Varın avlan getirin kurdu ele
Yoksa T'ann'dnn gele size belli

Vurdılar avladılar birin tuttular [65]
Kam a~ yöresine sırttnler

Boynu ba hıYöJrub'a getirdiler
Yusuf'u yeyen bu kurttur dediler

Yakup ol kurda sorar Yuauf knni
Sen mi yedin et bana ol oğani

Hak Tann dil verdl kurtla ooyledl
~lfim vr-rdl Ynkub'n tsıpu eyledi (66)

Ettl ~1 Yakup sen nebisin uyarı
Peygamberler kılmaya bergli bühtan (67)

[63] Pcu kanı tonunda kurdun ni)Onı

[64] Vann avlan kurdu outirin bono
Yusuf'u yedi mi iorom ben ona

[65] Vardılar ovlayu birin tuttular

[66] Yerdı dil Hok Tonn kurda söledi
Yokobo verdi selam top(uJ eyledi

[67] Etti yo Yokup, nıbisin ion uyan
kılmaya Peyoomber heroix bühtan

Kamusu turd' İnteyil vardı yöre [74]

Hoca dahi çevrinir kuyu yöre

Yukarıdan Un geldi sabreylegil [76]

Elli yıldan sonra gelgil isl(-)

Bilüsün İatödi in gire ele

Bunu e ilir hocu girer yeçli

Buöün üzro çünkü elli yıl olur

O! hoca ol kuyuyın yine geçüa

Çevre kocar o: kuyu YÖ9iecin

Kul kıravıllı çok kum.~ bil'fu

Kullarına au gelir der buyurur

İci kul 6! dem kuyuyıll yıl iirür

Biriniu adı Be ir birnin Mamit

Adlan İidür bunfnnn anlıgil

Be ir urgan indirir ol kuyuyın

İlrünll köñ toklunır mndn auyn [71]

Kuyuda gelili Ywm!'n Cebrañl

~Jam verdi kim yn Yusuf eyl> hil [77]

İctitur oldu tur ynpr~ bu urgiu

Çık kuyudnn teahih fyle Süblnn'

~y ki geldi bu arntlı İu haber

özgilye bnkti İdi Yusuf mc.ç

İrdü İsteyil' vorılı yöre

on oeldl ün İobrryfeoi

Jaldır Momil onda İuyo

İöni v'rdi yo Yo,uf eyfi, bil

Suretin görür ana kalır acep

Zly yaratımı der beni ol ford Hap

Kul mısam babamı klrn yetirirdi

Bcnl gören var malın yitirirdi [78]

Bü AÖz İdi Yusuffa belA iden

Kem nesneye satup var iden (79)

Benem dedi i sunca kıldı nrıa [80]

Übu aöio: İbret yeter sana bana

Ol kuyuda geldi ana Cebrañl

Etti Yusuf İmdi çok hahanı bil

Yusuf İdem urgana yspetti bo

TartWar çıkardılar kuyudan ol kamu [81]

Çünkü Mamil Yuau!'un yüzün görür

Be ir İfupa dönübeni ça ırır [82]

Mamll eder ya Be ir İnnll gulAm

Bir oİandır kim yllxil bedr-i tamam [8J]

Dediler kullar' bunu birbirine

Hocnımız d[U gekll yerine

Kuyudan çıktı Mnmmun İydUrllr

Ynzllnl gören ki İ İy-baydurur

Mu İuladılar Yusuf'u ol ere

Geldl şördQ gitti nkli ey yara

[71] Kul mısam bohorm İdm yetredi
O,nf öören vor malın Otiredi

[79] Anı kem neimeye sono vor ed:ñ

[80] Sunca İaklı dedlöl banem ona

[8J] Kuyudan İortıp c,İco,dİ~ honu,

[81] Dönübeni O.,ir dooo co[ur,

[82] Kim bir 6İöndr' yürv b&k-i İo-

Uvru içili bi me dincü rüder
İlin tutar Yusuf'un alır gider 1841

İltirler Yusufu hem oJnga
Yusuf'un kardaşları çıkınıJ il a [-]

Gödeni ki u kdlc kouuu s kuyuy e
Yügüben yelrler ol araya

Ettikr bir kulunuz vardı tuzlın
Dinleuz kim size kulini do ru sözü a İtil

Gizlemeniz veriniz anı Lize
Yoksa bda eyleriz şimdi size

Gizlemi b en Yusuf'u çıkardılar
Hümetini sakınır korkar İtilur

Çünkü Yusuf yivmü gö dü Lular
Dillence Yuufü söylediler

İlk önce kurkandı ul ağdu (17)
Kork usuudan Yusufun tiler tım

bLLler hoca hu kulı ratur
Söle ucuz kim ya haun a tarız

Var mı derler aylı kul alıcı
Ayrık ile alıcının satıcı

O ki tyilinc YLun uyuu uis
i-ydini kırı kut, s-110 vucun eLe

Lt tier kim y l n r d r e b r e) l u l i l [1 - 3]
İf n d r a r l a q m a n d e r r e y " k l d r i l

- 184) Yv-ufün İnto c lin ola mid-
185) Yuufü İnto c hern odoOo
Yuufün kurJü ih, von/ c ilim) d-Ou
186) Sise u-İmre dinkini Uoöiu -6üro
187) Dillence İo-ıudor oOlo, u
188) İnto c vuhm d e b i O l a L i l

S. İktid. İsmi. YeY. İora 011
Altun ulu, krynHLMz ynriak pula (89)

(1) KL'eyJr allun akram yoklunr
O: İnternee kili kuma s çokturur

Lt tler hie mdenz buma kala
S. İnto ul İyülcisİa yunnak puJü [101]

(2) İy'ydur on John, var yarmakın
İh kntu, İ acep ob İrnu ml

Hul'r İder sallık uncaya size
"Jı, İokunı y, İrtlak pulu vergil bize

O1 pul İc uuulur satu eyledi [91]
İl kim döndü Yusufu söyleli

hu, İm-İm eyü İm bau der selim 19:11
A İ, İyık ha-wmı İlayım

Y u- u İ u r t e u k u l u u h a k i k a t İ
Y u r u k u h y u n n a d e m e k l i n i y y e t İ

(1) İy (111) kabul dİIm ben bunu
İİcu edmiz haun İmnn aybnu [Vİ]

İ, hu İm yuzuz İ h e m İ b i r b i t İ
M h i k e m İ n s u n a r a n u z d a b u s a t İ

Y a z d r n r b i r k i İ c l a İ b u s ö z ü
S a m İ İ l k a y b i l e k u l u m u z İ

- (2) İoort İhbunı İye kim İa
Altun okcavo vü İynteİn İpula
İY1 Saon, İyemeİ, İ ol İamak İpula
İY1 İ Bu İar, İ r u l İ e İou İvie d İ
İY2) Kul İmıu İyİ İbanu İen der İdİm
İY3) İvdİnt İem İbona İunun İyİmİ

Hem kaçak trr hem yüluun: gi> %KU
Hem n rutlur kuyma:il matin yakın [11]

Sana sattık bunu bizden luj kılbul
Aşlı görklü, kendisi İrmimni kul

Böyle deyiben inliye yauLlU
Her biri karla:ıgıntım, hezfilce

Verdiler brtiyı altı dibe
İmdi diler gide kendi ilimce

Salın aldı Yusuru' >I t!Nlc
Kulu idi diler kim alu gide [9r1]

Kaçmasın deyri Yusufu ba-B.b
Yüsu! yüzün i:il c tulup a İadı [00]

Eydür ey Kaadir Çalıp bu ür:İmi
bmarlalım il- Hanı kendö:imni [1Y1]

Öyle dedi a laJı Yusuf Nebi
Hiç nynk ni(lunaci'ninin i:ibi

(il:itü kıllo fitti kuruhle: ne<e
Sorraugrı kim Yumf'ın hali nic<

Devey" hündürJil:re ddi i:Jer
Anım kitabınc u:rar i:ir u:ker

Çinkil Yusuf unun kubnı i:ünl
Kendö:im ~leim deviklen i:thir

Bir zaman a lar ol imbri kaçır
Gönlündeki sürüm 8üyl:re neç r illi l

[94] UOnidur hem koymool main yoku,
(VS) Kulu idi kim diler alo aide
(96) Gööe yü:ün turlu Yu:ul oööl,
(97) Oı ıono nmorladım kendötümü
(98) Gönlünden unno öyler acar f

M

Çün Yı:au:tu yokladılar devede
Kaç- ol kıl:dedilei teryit od((

hit:il n >Grt şarudru da ilu
Ol oturmuş kabır üzre zarı İalı 10U l

İir kara kull hı:ı bulur aru
Eydür (y o İuru kaçır mısın yandı

Öğruu turur sürür ol arada
Tüzü üzre çok urur anı <k-öb

Öyle dö er kim sanasın öldürür
İclür geri deveye büdürür

Yumf hı:ıl a:ı şyler inleyü 1100 l
İir kuru bulut kopar gök eyü

İül:er yü:lu y:ınur ile heybet tolu
cıkl şuyılcı yazı olur toptolu

İıryal <kr ol hocn bilim İ:ci
İuc kılın vardurur bunda mte:tr

İyıkı kılın suçunu i:elain yol &
Tn kl i:ide ütİrnU7:den bu boll

Ul kani kull oder aua ey hoca
!Xı Ju:n al aldın kulu bu roce 11011

Vxr İ:ı anı: ğin oldu bu i
Hocn oder ne İoraru:n v:ü İörün

Ol diknin Tıunllur: İeri bin
İ:il kızıhın bulalım yolumuzu

(99) Ol otİntur keb, öe Lon kıl
(00) İ:ı ue: oh evior Yu:uf kim İ:İ:İ
(101) Ald,ön: ol kvv d:öölüm bo cece

IS

Vardı ol kul Yusuf'un öptü ellü
Diledi ne ki andan suçı varm [102]

Çünkü ol kul yalvanr özrün diler
Yusuf dahi anın suçun affeder [103]

Ol saat bulut gider gün açılır
Avki nuru âlem üzre saçılır

Ol hoca gördü anı filcre dü er
Yusuf'un elin aya m tiz sı er

An tonlar giydirir oldem ana
Aıu gören halk kamu batır tana

Kullarına buyurur eder bilin
& inü budur buna tapu lalin

Kamu anın buyrugunda oldular
Ne ki ol buyurdu anı ettiler [101]

GıçtıU andan yola girdi ol hoca
Bir ehre girdi e it kavmi nice [105]

Adı Beynan ol schirin schr içi
O.Jiu kâfir kamu puta tapıcı

Çünkü Yusuf yüzünü gördü bular
Suü kim ynrıttı deyil sordular

Yusuf eder kim benim bir Tunn'm var
Ol yarıtrr diiryn da her ne ki vaz

Knıdırclir ne dilerse yaratır
Div ü perü, cılın ü insi diirüdü-

[102] Diledi ondon "e ki ucu vonn

[103] Dohi ucun Yusuf onn offedcı

[104] Ne ki ol buyurdu anı kıldılar

[105] Girdi bir sehre esit kavmi nice

t:cl:ı imdi terlecdin ulz bu putu
Hakk'n kılın kullu ,J dün giin katı

Ol biri birlen inanın Tann'ya
a.rdiırlılr ol kulluk edin birtya

Ka.mu iman getirip oldu an
Be endiler ol Yusuf peygamberi (1061)

Ana yakın var idi bir sehr dahi
Küfir idi ol ehriin kavmi dahi (•J

Çünkü Yusu! yfu:üofl gördü bular
Yuşuf'a benzedü bit put yondular

Adı Bcnlus ol ehriin kavmi yavuz
E it imdi dınlcniz ne deyevtlz

Soyle kaldı kamu anı tanlayu-
dımıc ana taptılar Tann deyü

Yine andan sonra erdi bir ehre
Kim ol ehriin Kuda ldl adı yarı

İtr bc l vardı anın putu tapar
Dün U gün Tırrn deyil unı öper

Dilate gördU ol Yusuf P~y~amb~ri
Sıylır ana knrı çık Uı: gel beri

Ol melik uyanır uyıııdan tunır
At a biner Yuaf'n knrı vnrır

Çınkii görür ol melik Yusuf yiiziin
Altı ıridcr unutur ol kendözün

[1061] Beönediler ol Yusuf Pevoombel

[1] Bu topto cecen <chir> kelimeleri <ro> ölrnok öerek

Alıh gelir ba ma derer- ogu
Sorar eydUr bu mudur kaffe be i

Ettiler budur bu kaffenin ba u
ABli görklil kenelisi muk bil ki i

İkt kat oldu tapu, kıldı ana
Elini alıp gelir sehrden yana

Çwıkü alır Yusufu Kuds'e varrr
Eltt imdi ne keramet gösterir

Kanakladı öyle kim gerek anı
Her kim gördü aceba kaldı cam (107)

Ol melik söyler Yusuf'a gör sözin [100]
nteyim der göresin putler yüzün

Yu.sut eder ya melik e it beni
Nedir ol put kim taparam sen anı

Döndü oydUr imdi bir tur varnızın
kimb: ol put katına girelim

Görelim ne der bize put, ~ylcs.in
Hallroiuien bir lilciyct eylesin

Yusuf cydUr ger varrrız putları
Göresin kim ben niderem anlara

Çün yusuf puthaneye gird'içeri
Ne kim put var dü tüler yüzü lruyu [100]

Tnnn birdir dediler Yusuf Res0l
Tnnn birdir ne ki varsa ana kul

[H17] \$3yl~ konoklodi kim aerek ant
• Gördü her kim ccebe kaldı con,
[108] Ol melik söyler Yusuf'a oönüxiln
[109] Ne ki put var düstüler vüü kuvv

Bunu deyip kamusu düüüI yere
Hurd uşandı kamwru oldu pare

Ol melik gördü anı battı tana
Eder ~ı lodim seni yar-adana fl 10]

Balta alben kalanın usatır
Kun m çiser Yuauf'a kuşatır

~tirir iyman inanır bir tann'ya [ill]
Binlirlir der kulluk eyler biriya

Tutu! andan dahi göçer gider
Ari! sehrine erer bir gör nider [112]

Aria chl Yusuf'a karı vanı
Yusuf anda kendötün yine görür

Ben ~görklil der yaratmadı Çalap [Lt31]
Zly yJ11b.m] der beni ol ferd Rap

İl<'t'kim görürse beni aklı gider
KiB] bir gci.den der canın terkeder [IH]

Çünkü gönlll kendötün Yusuf amu
İ3-;1<hmcJcr bakmu u ana kamu (11!5)

Aritt ehli çün be enmedi imı
Eyiç an kim Ywmf'un yandı cnoı

Çüukil Yusuf nazar etti ol i e
Gönlü mel(U oldu kıldı endi e

il 10] Der ki uöndim smi yorodono
[111] Getir iymon inour. Tonri'vo
[117] Yuwl nndon dehi hem oöer o-Jer
Ecr Aris lehin~ bir gör nider
[131] Göklü benden der yomtmodı Çalap
[11~] Her ki öörürse beni aklı aıder
Küllü bir oetden canın der lerhed
[115] Ano bokmoöo beöenmezler komu

Yukarıdan ün geldi halini bil [116]
In atından tü Ç&lab'a secde kıl

Altan indi secdeye kodu baın
Tevbe kıldı çok akıttı gör: yaın

Elti ey Kaadir Çalap döndüm sana
Tevbe kıldım ba rıla (•) suçum bara

Secdeden götürdü baın aılayu
Anı gören hayran oldu tanJayu

Andan dahi götü gitti yolıra [117]
Sö: ö ü tılır bu gez erdi Mısıra

Mı:ır ehli luuuusu e iltiler
Cümlesi Yuaufa ku:ı iltılır

YüüüQ gören ki:iler anın paıa [118]
Hayran olur dereme:ı;aklın ba a

Bir sanya koydu Ywru'u hoca
Er il avrat doldu krunu dam u baca [1101]

Etiler göster kulun yUzUnbize
Bir gömeeg bir altun verelim alze (120)

Her id verir bir altunu görür au (121)
Altuoı yok hasetlen iltar canı

Anı gören ki i deti olur [122]
Klmi ah eder bakar hayran luJır

[116] Yukondan geldi On hollnl bil
I •] 8o0nlo.

(11n] G&xtO ondan dahi gitti yolro

il 18] Yüüünl gören kii anın poıa

Il 19] AYrol, er doldu komu dam u boca

Il 20] Verelim gÖrmeO• bir ohun iite

il 21] Her kl bir ohun verir görür on

il 22] Anı ören İtıııl deli olur

Kimi düser u uuu ussu gider
Kuni görme e canrı terkeDer

Erteat gelir iki alım ve:lr
Ta kl Yusuf yü:rlinli bir gel: rÖrlr

üçüncü gün ük'ıltun alır idi
AolAn kor idi Yusuf'u gıjrür idi [123]

DöPjüncü gün bes veren ağırın
Ucuz gördüm ben anı derdi tıodem i:Hİ,

On güne de in panam ryle gıJcr
Onbirinci gün es:t kim ol nidnr

Yuuu'u alır vnrır Nil katırır
Duyurur ana gire anda yuna

Çılın iller Yuauf İu keutörlin yuya
đir lınlık gılır mecrın olur suya (125)

İcrtl'olur şıuıf'ın Yusuf yuyunur
Bir kavı oldur Yusuf anı bilılır

Ol bulhic nöylcr Çalupaun'u üe
Anda kim turur İJi gılır şile

Eder yıl Yusuf Nclı: bana inan [120]
Abllc İdlm ben sana nice urıııan

Diler idim TuunJn.n seui İprem
İrudi anındır Lana lııl İl kerem

Il 21] Ot0ncil uın olıun ve ulıt idi
Kordu enden Yu:ufu ađıtr idi

(21] Öördüncü oın be:ıı veren bir İdım
Derdı ben om y:ux oğrdüm de:derı

[125] Bir bebkl Qelır olur meırı: yuya

[126] Der bolkl Yvuıl N•bl bono inan

Suret eder benim ol Mısır'ın N.izi 11-111

Inte:r Isen M.ür'a gel görgil b11J

VII Uyanügelir Zeliha uyhuun.n
Benzl giller eroin olur kuygu<luu

Alasına nyldır baba dii Om
Geri gördüm bu gece geydir i₃tm

Etlı beni gel Mısır'dı btegil
Yohı.qa olurgil yerinde Inlgil

Sultan İrnis a11ladım bildim anı
Mısır'n gel dedi buJusı.usen beni

İmdi ya nıdem bu ilden ol lie Irak [1371.
Hasretinden olUrem eyle yarak

Bir' b1U yaz Mısır'a varsur bir lel i
Söylesin anda ana U lu i i

Iraklı'n aydam anın, blıcsın (138)
Sı<ihlle ger salavat ho edesin,

AJtı ayda diln n gün atlı gider
Ol aradın Mı.sır'n mlan erer

Yazdı Taymus bir hitl Kulayfcr'e
Yu Kutnyfcr bu bitı kaçnn vara

Bir kızım var gidernoz dilinden senl [130)
Senden artı.k hiç beçenmez klınaenl

[1361 Suret eder benim ol Mı... AzhJ
İl 371 İmdi nıdem bu ile ol il irak

Bu rmirodaki yo nıdem İöi.O.tr... o6<, -rand... Jel-
,kunmol< oerelciyorso ela, bu owyvw,ı do6,v oloterr<x, <ö<
nçıkur.

[1381 Anın İroklıöm oydom bile.in

[139] 8,r kız.m >0< kim ->omo-idilden ı<ol

Lnhr- i:ru kün k.11.un v,ı,ı,ı,ı Hınu.

Ki i gl'llin dilı-yll İxrı,İnı yn.na

Rutnyfrr bil! okur ahva.lin bilir
Cevap yznır' ~"vinir İldi kalır (HOİ

m İledn gııntlerir İllİf-m, ıı
Dileyip km ahlwn İ:~İnn>ı;c

Çi'n hiU İ:~İr okunur gör İlder
Tunlu Zr'İhn S(Öntİllİ Mısr'I, gider İİHJ

S<iz ö İİ İlr çllr,~İl ol Mwr'n gellr
J'ndi ahu İarn/İrdı oturur

Z:İllı çlln girer oturur tahtına
Ol J{ulAyr,,r gr!Ji Zelha yanına

Zelha gü:Ur burk!\ altıudan İuu
Eyrİlr İsbu kimdürUr sorun bunu

Karavaşlar eydürİr-r budur İt- İn (H2)
Dilaiz olgıl başına dergi! e) ün

Çürü bulard.m e İlir İsbu nözl
Ah eder İnhtaır-dücr İol deu özü

Ah edİben <İlİnkim ol İnlı,ı,ı dİler
Karavnşlar kantu üstİlne İser

Anı görİlr J<utay(er İlİner İ(eH
7.cİlhaİı-Uu dev İrir turur u.ru

[UOJ Bit'okur Kıtloy-f-r ohvoJin hİlir

Sevinir cevap yo:or İodJ kalır

İİ-İ) İudu İelho oönlup J,ı,ı,ı o İoder

(İ,İJ Karcıvılor ellİler budur İ,ı,öİn

KuUu olsun der sına b:ri,nılncim
Sana verdim b~kulu gcy i tedim

Ol hoca be:zirg?u cürü sallı anı [H7]
OzU göyUnd'eyle ki yandı canı

Illica eydür bu aöl.U dinle ah!
Dilniya malı yetmeye s,ıUı baha

iloca eder adın et bilc.m seni
fiilcyim. belli bana söylo nözüo

Hoca eder adın et bilem seni
Yusul eder nydanı anlagıJ benl

Bu ^aart ile söyJeyem çün bil<.-sin (HS J
K.i.mdi iml halka, bildirmey!S'n

OY be:zirgruıand içer söylcmeyom
Kimdi ini halka fa eylemeyem

Yus(u)f eder Ynkup Nebi o luyarı
Ceddim Isham İbrahim ıstly:un

Ol ki i çün kim e itli bu sözü
Ah kald'n İndü göylimlu öl.U

Elli ni e demez idin. sen burıt
:/elirdin seni alan anana

Döndll eydül ol seni sılınlan
Nen olurdu ayıt bına anları (119]

[17] Salte ol hoca bo,ııoön tün onu
[11.8] Söyleyim bu J<nl ile tün bil•ni
[149] Nen olu,dv bono ayıt onion

YüHi(tıf rdi•)-o.in,mır'ık e,frn tı•-ll
Ca.innA.X ulan kitüiler tırim il•(il

Ul lü9l <Y>lllr l'Y)(>trrl,er itüi~ ıvılrı
Sen SickUlo;an knbulcfür duruı e:llıl [1!.,0J

Dua >ıl ogul vrnın çu.lnp b'ınnı [151]
HAc,•lln \V>ltır dedim b~n ,lnun

Pın kılur dunı olur kabul
Tann verir ol ki iye lurk <ıgul

İmdi dinle ol Huluiyf~r lıını
Nice ye:r ol ou.lınlı te vi~ini

Pı-şıman olur Yuxufu rldı;ııa (1fı2)
İçı gi:lyür hazne boq kıldıfırn

Th.medllra lruyurur var gör dahl
Ralmı var mı mulımdcı anda d:ıhi [153]

Ha.rJi(-.IAbuyruk tutar vnrır ann
Hazne dolmu mıl ile balar tarın

Yü ürür g<lr rnu,tulnr eydür huca [I!HI
I hazne tolmıı nınl lie uçlar uca

Sultan eder bu ;wep ıl<ku dolru
Yusuf ,yüdür Tnnrı'mn kılır r-Li vnr

[1501 01 k:]'e<ler oı,yoomU,,mis o,ln
O,,on kobüldur tenin "ddık,ıı

[1511 K.l duo ver,ın Colon oöl, hıo.o

[152] Pımon olur Yu,çur'u olt,6ınlı

[15.JJ Vo, me kolıns oodo molınden dohi

[15.C] Yvöü oclı, molılıoı ev<lır hoco

haar.lin!ır her ne dileme ol kılur (1501)
Kıllan her ne kılurB/ı ohbiUr

!İuncdnr ~)'dür gördüm ben ayık
Bir ku indi bu kuJa gökten bayık

Söyledi adam diliyle eyle bU
C,ir babanı Tann'ya sou SC<de kıl

Sen ol vaktin gtiz:giye baktın iill
&rtu bahanı ö diln iili [156]

L.İcerem ki ondokuz yarmık pula
S:ıtıJd.ıngüirdün emek, çektin bel! 1157J

Bu gez klu kendözünü gördUn zelim (158)
Kıymet urdu lacrem sana Celil

İlazn'ıçüü İx.maltı (vii) kıldı dolu
MOcizit kılılı sana anı ulu'

Çün İ<utayfer ii bu sözü çıııür
Söyler eydUr bu acep ne ki idir.

Hazne içi boş iken dolu olur,
Ku iner gökten buna söyler guUr

Yusuf'u alır varır Z<-Hha'ya
İmdl dinle v:ıncak ne söyleye

U^{bu} kul kuUudur yüzü bize (1501)

Gey aziz tut bu o ul olanı bize

[155] İler ne dile..e koodırdır ol kılur.

[156] Bu beytin iü telöde olmanı ihimolü vörür.

Of vaktin oörouye bokı,11 idi

Sen solu bolıanı cey öödün idi

[157] Sorıhp gördün emek, teklin belö

[158] Kim bu cer ke,döitünü cördün solil

[159] Oibu kul kutludurvı rüzü hüe

W

Kulu kıldır bu m:lw ~:Y rıuı...ıl
0,-Idı>11 ch.hl y<' bunu n. İrlal{ıl [160]

Tınıı;flır Yusufu üp,r koçnr
Uç yüz all.nu< tun .ı.nı biç-r- | |tl |

KıymıU 1-ı~lar tak ar hvr bir İmlJ
J:x. me bir ta< anın bin İllun a

J)< m(! gün giynw e bir ton ,yle<ll
Ol t:ı;nu dahi hep alt un .ıyte<li

öyle bezedi am nıdrn.,lıana | |0:İ
Acebe kaldı güron bat tJ .tınnı

Döndü Yuuf ~üyJi Z•ıitn-y~
KuJ o!An bunun ~ihi İun mu giy"

Zeliha eydür senin gibi kıl
Du tunları giyerse acep dr-f:il [15A]

Ol Zeliha i:ıyle kim ,u-vdi İmı
Kuırla vars» t>ydUdırcİİİYusuf kuru. (16-İ)

Ramu uesneain Z.,İUıa unutur
N!! ki görse eydür li if.İL-ur hırlur

Tursa oturan Yusufü !İÖ.)İl•mr
Kanda kim varsa İmı zıkreylenr

Zeliha bir gün tutar Yunıf cİn
İ-tU ı:el kım göstercm pu Uar evin

İlcİJ Kulu kıldır bu c:ıul O<Y onlooİ
Dahi benden yeö bvnv öö,ıkoİ

[161] Uç yüz öhnı ton ona keser bicer / İ

[167] öyle be ted'om ne devam .ı:ınoİ

[163] Bö.le İon öıy-r İ:ı, ocen der:İİ

İ-İ-Korido voru İo eder Yv,uf İton

f.l

Ger ilecem rüin...şlı puUıı.r yü:dlı
Seal göre söyleye anlar nözlü

Yusuf eder varalun puUıa.ıeyo
Görelim bunlar size ne söyleye

Çünkü bunlar puhllıleye geldiler [165]
içeri pütler kabna girdi!lr

Zelha eder ya sanem anla halim
A ik oldum göyürüm lügil elim

Sana etthı bildirdim e it hall
UıyLk imı<lr kim severem üşbu kulu [166]

Hak Çalab'ın kudreti gör neyledi
Saneme dil verdi Oldem söyledi

Ol put eydür Nebidir sen sevdJ in
Eyle takdir oluser dergi! ö ün

Çün bu sözü söyledi dü lü yere
Hurd üşandı ol saat oldu pare

Dahi ne kim put var lso uşnmır
Paresi vıı kıymı rı yere döşenir [167]

Zelha eder neyledin putlara şen
Ne sebepten sindi bunlar deyesin

Yııs(u)C eder benim Tanrıın anlan
Hurd u allı <laı}ıldipareleri (168)

[165] Çünkü puthoneye bunlar o..ldiler

[166] Sona elim bildirom eıt ho5

Severem lövık mıdır üb", kufu

[167] Poronı, kıymı rı yere döşerir

[168] Hurd usottı doö,l,p poreler;

Zelha cı-la ecnin Tu.rır'ın knıdadır
Yu.,;u! eder A.Wı'm hn7.urtlırUr

Yunur eder AJlılı"ım har.n-ıllır!lr
Ne dilerse)o!Jıı n kılhdırdırUr

Ul bilir hcm e-kere, gi~ilcri
Ol verir kamuya rızkı lavan

Zelha cydür bildir imdi Tının'yu
rınılırı olı bu AAU<III rırrı ona

Dııl:ı ın lepreU 'ılı.ım{ ıÖyle<Li
Allah anı ger'i bütün i-yıl'<li

Amı r;önLU Yınnıf'u sevdi knt.ı
Düşvr oldu Yusuf'un hnll yatı

Un gelilikce cLi teni sararır
A k odu yakar anı nıymı kılur

Kutayfr-r hir r;ün gelir anı görUr
Vanr oturur hir lahıbl r;rlırir [169]

(;<)r.Jü hekim Zdılın r;önlüüU dar
BLldi tabip kim içi;tı~ askı v:ır

Tabip eder nftm bunun kalı
içinde bilmez hnli nedir niyeti [170]

Zelha ('lier ,Jy k' hildin Hm i i
İçimdr-dir onulmaz hıı:."nı ba r

(:ilLi tabip "cl,U dayauı r:cır.ı
Zelha'run terd.i nedir nıı som

[169] Arw. Kuh:ryf('t oclır t;r oVn mürJG

Your oıev bi, tohihi oııı.r (f/

[170] n.ılın-ı t;çind.- ne hofı oıyt'ı

Uyandım bulunudım oldum dell
Ol yıl dlin gün a. \Adrm rari kılı [1111]

Berish yıl yine gtn:tin sou dli_o
Ö til verelin söyle<lin bana pa_a [19:!!]

Aynı n varma dedin ho_a söyledin
Sen benimsin ben senin kavleyedim

Uç_ucu yıl görilnce eordum seni
Mı.s'a gel bulasın sen beni (1931)

Bin ka.tır y_ukü hazine ba ladım
Altı ay yol yilrüdüm çok a ladım

Seni geldim bulmadım oldum deli
Hasretinden inleyü oldum öli

Elli yıldır yanaram hicrin ile
İmdi buldum ü. *seni* dil lün ele

Dahi sirsın sözümlü yanmaz özün
Gel katımda bir dem otur kendözün

Döndü Yusuf söyledi elti dell
Dahi tokux yılım(u) ya on dolu

Ussur:u der başna aulı sözü'n
Beu t_uh.ü do mamı idim der ö ün

YusuC'u çün ol saraya güviivür
İler kapıya kullan kilit urur

- .11911 A lou,m diin oin o y,I zörl k,lu
(192) Verdün ö6Gt söyledin bono poso
(193) Cörticek GçincG y,I sordum seni
Mıs'a eel, dedin bulom sen b<n

c;...t_uh 11_u ol u.nuin turul-n
Nu:ur rdrr lit.ne ilP dolih<11

\ usur* der kalmulu n nk care
Knpi ba l:u.nth \ usu(ku,d.ı ,nra.

İlu Mat (te) Yusuf, i i hit.
C;linkü gir.li ~:ihlylp hnlvi-t<

İat,ldem r,*Ci iur ün ol nv-l uun !Hl\)
İki dhian liu<Li ol mii uunR

&-n yu inclün filh)(yitl:"Y kahı
Ben eydirern s:ı,na uyan .i.9mcLi 11% I

İhli- anıla magbuu oldu R lıdı
Tı.nn Yuaufu svrindeu saklıuh

NIIRT:

İlundu, bir ho nıık!> r; ldi dil!
Üh-nt:ri H:ıl< y:ı.nn <lii kıla (1)G

Sıra.I dapa ~iiri)cPk halkı İrmıı (11171
İblis auda sevin" gülc"-rru

f.d,* nıral i;:ye inco tr,n yüce
İku.ruhik dlin gihı ~3/1:18 n gt-C< [198J

(c>>:ıneyrlr kamsu oda düse
Oda düsen lac,rem ynna pi~"-

- (191) Geldi hō:fcin bir ün ol m'lvno
(195) Sen yo mef'un k.hno lıl*yi kotı
Evdircm ben s.ono uyon itıncı
(196) Bunda bir hor nvi:re oeldi kim dile
Hok. yonn ölenleri dii Xilo
(IV?) Sürttü ~arat dopa holka Lomu
f198.J Koronu dVn oibi tonotio uece

Gönlündö Çıkar- bu i[ç]i gd yoht 12071
İfıyİU?ibener b... ~i nfre kıla

OJ surctt('n utaur döner geri
Zeliha eder ki l tur gel beri

Yine kasteder Yusuf Zeliha'ya der
OJ suret göründü (yine) gör neder

~Feinoö ya'mel, | • | cc7.a.qru tamwJa
Kim İ.ına kılın'a ol gerek dııse oda [208]

ÇUnbu sözü e ilir anda yine
Tevbe kılır ol iao döne döno

Bir sınıtgeçti; yine tevbe yıkar
A k ile Zeliha'ya döner bakar

Sonucu gökten bir leri te iner (209)
A.rkaamı Ywm.fun tutar sı ar

Varı nebvət barna. m<l:utökülür
ehveli gider bu gez sâkin olur

İsmet kâpısın Çnlap ana açar (210)
Fi.hi i ten yırtır Yusuf! kaçar

Yusuflu Zeliha komaz kâpiya dı> i 1211]
Yeti tılırtı yırtılır nrt ete i

Yunufun anda ete i yırtılır
Tru:n irken J {utıryfcr kâpiya gelir |2121

[207] Bu iiii çıkar öcnülden ocl v,olo
l • | Zil,öt Süresinde c2erre ka<lar hayır it-yen onu o&Or
v- terre kadar ser i fiyın de onu oöüñ onJomindold,
ayete ito,-t ediyor.

[208] Kim ,ino kıl,a oerek dııe ado

[209] Bir ferite sonucu ööktcn ner

[210] Colop imet kâpırını onu açar

[211] Zeltio koma, Yufu koi,yo deöl

0121 Ta.101uken kâpıyo Kua,fer oenr

•, hhl\ rd•r jn, (tattıyn-r hu #01
Ya vİ uLzıak kılır bir /t,İlt ver- b,mı.

Kılı ya vuzluk s&nır ilı hu birna
Rorkull;ıl bınu nylttım İwn ,vına (21:l]

Korkutg,l bunu bu <lem vur Zindana [2BJ
Bu yavuz ~tPrı bolAyktı hu döne

Y.usu(dİP!, suçlu 7.>İht'clı' yuhıı
Bana t,nıf'olsun üsbu o İnn

İP'İiktPki gr;< 'Kİaq_ba.na İnn.l.
Sor ki YusufLn yokturur yazık [21~1

L>önd(i eder ycuı tlo İm! genç o![:ı.n
Nice söyler, :ııyl,rın: hılmaz l.'>İn

Yİİ-İİf ,J,r t;ücll y'l.n ol (.nİn,
~yletc bu nu kalaan sen ne<p

...yı,ye dıın.lü ligur tuıı,yı.,uu
Uof,mıı İnu benım anlayn,uu

Sor ana "?" ol d,yıı, \A.l.xı İİİ
Ol dr-he kim idi in suç; kili

Kutayfr getirdi o! genç o İnu
Srn.lu ana suçlu İd.mdırlır anı

Söyledi o İan Çalap suu'ü İle
İP İkte emer İken geldi dile [2101

[11J] Bunu Ko,utolı oyuhıı ben İono
[21 I] İlvnu Koelvıo,l hv oom vur İİndono
Dİ 5İ İİono beıı>dd İone o6İon İon.İc
Sor K'ono Yv,ufm yolturur İııııı,
oİ6J c~İdlb.İİ~..... İk... ~

Elti kimi ol gi.lnlek er yırtık ola [217]
Ardu biUln ön ele i Yırtıla

Zelha gerçek ola ol Yuau! yalan
Yusuf ola Zelha'ya fitne kılan

Baktı görd[} gönlecek ardından yırtılmı
Rulayfer bileli Zelha suçlu imi [218]

O tit vereli Zelin'ın döndü geri [219]
Zelha elti Yusuf'a tur gel ber.

Görtülün mil Kulnyfer neyledi bize [220]
nu gez aynı kayu-rua gel bu söze

Yu.s(u)f eder sen dah! gördün mQ amı
Nice söyledi ol gen~ o lanı [221]

Tanıklık Verdirdi Ilak Tann niu
Dahi tevbe kilmadin nu sen, sini

Zelha eder nico levW kalayım
A k ile l.<: dun canım al öl<: yün

!;uun li ik eyledin beni aba
~İsr içinde beni a kın kıldı In

.Mı,ır içinde ne ki nvrut var krunu
Kuvln tln.r Zdilnyı ey uunı [222]

F:Litler Zeliha'ya gelmi bela
ıık olmu ol bir Inıranj kula

[117] Elli kim önlek eöcr yırtık ola
UIS] Bokh önlek orkodon yırtılmı

Bildi Kuloyfer Zelha udu imi
(219) Verdi ö(iür Zelha'yo döndü oeri

(120) Neyledi oördün mil Kvtoyler bize
(771) Nit-r.sl söyledi ol ceuc oölon,

[221] Kovlouird, Zeliho'yi ey omu

Kavln r.u Jdu.i unny lnr.r.unı
F:ri gelmi Kutayrer. O,uUerho [2:3]

(f:Ut vermi Zelha'yn dünmlı geri (22)
Kakımdm Zelha'ys am gödl

IZul seven ki i mcf:cr dell ola
Rendözim Inı.l veren ulu ola

UI ,A.vrnUar kim anı xavla:ılınr [225]
Sonra gör anlar neye nata tılınr

Kavla!ii.Jlar Zelhnyı anır kamu [226]
İkt.ı bize ibret yet er bu i amı

O! itü i kim huk! gıybet eyleye
ıyruk özrün söylyc» yn kavlns

U(r.r.:rı gıybet kılınr mll.,tlUu yıkar
O! yuyunur yazıklınrndnu çıkır (227)

SAylcınct<n gıybet dillniz AA.kln.n.z.
Yoln.ı müzidılın ya.T.h a tlıner a.nlnuz [223]

nu r.(l.l.ii Zelhn (t i r t i uya
Ne kl h:ılın var gc•Urir.sarayn

Yusuf'u bir hêr ede kor oturur
Ne ki hntun var sara ya gr(ırir

CU:İİ Ko-ı knu ilüi soroy kopıw-
Eii Kt,ıoyfol' a,Hn ütık,ine

[12.] Yermis ö6v1 Zelh'yo dönmv, oel
1725] Ol yvıunvr ytnonulnı p'ık cıkor (1)

[171] Kin, ol ovroilor anı kovknılor

[177] z-ıho'yi h.ovka,tıku onlır hımu

[?28] Gwbct d11le-lan tfilniz: ıoh.lunı

Yohı.o müzi yofıJöa dön'ı orılonı

Ol hatunlar çünkü sarmaya geldU~
Zelha buyurdu turunç grtinile:r

Mi:nr ehli iidcli eyle idi
Her ki i kim konukluk edu idi

Tnuından öndür turunç verir idi
Andan sonra taam yedirir idi (2291)

Zelha dahi gctird' her birno
Bir Biçak hem bir tunuq verd: eline

Et Li kesmen demeyince ail: am
Çöirdi kim ya Yusuf kandasın kanı (2:11)

Çıktı hōereden ol benzer nya
YUzū nuru Ole verdl odaya

Ol hatunlar çünkü gördiller yüzün
Akli gidip ünuttular: kendō:U.n

Ah kıldılar kamusu düstü yere, (2311)
Hayran oldu esridi am göre

Zelha eder kesin turuncunu.s.
Kn.ni elinizdeki biçamız

Her biri aldı biçar eUno
Ellerin do radi tunuq yerine

Ellerin do rndı nı bilmi<dilr
No ho{t} hcsilen acısın duymad.Ll.tr

f.2291 Önce taamdan hıvnc verir icl
Toom-ondon ionia y-dfirr ldi
(2.)0J Eti kesmen demeyince kes ü"
Coördi kim Yusi kanda.. kan,
(1J) Ah kıldı kamusu diitii yMe

L.t.l.r >l k-ınn ~m, jrr-I t, "pr. | • |
D<.<liber lcr-ıtr-dir il lu tn<f."

Zelha •<kr gördürm mll ,ii, bunu
Budur .ihir yandır <n dun r:in beni

Hir grı kim bakıp yüninil güri!Unii.x (23:1J)
F:linii kr-sildi in ,lu) muhm2

J-n, acep mi ii ik oldum-R huna
(.örlünüz yir.iinU hattınız lınA

Kulurı HPV'r <IP)il ~nı) mlhmı.x
Sev..li:im budur ki i-nLi r:önHınlr.

Ettiler layık irri ~Hımkli:ü
Canı buna fidi lclmklı e (2331)

Tanlayuben kamu gitli i:ine
E-ü lü i'-clhr, Yuauf'un ll"V U ne

Z.olba eder Yusufı, ~:it beni
Yo'ssa zindana urumrn ben ,wul

Sözünii tut ba na naz eyl"m"
Jl&Jime h-k ~,l mfi-fi-üü. ~y,•lmı, (2.3.4)

Yusuf e.lcr tutmaz.am her gi: söyln
Ne dile rse n r-yle bana leindöitio

Zelha kakır "ıusn!& #ot d,-ı lu u
Yusuf'un ktı J\ tru sol deJ11 r:ı,ı,ı,r

I * 1 ilca :.,on de,>klir. (Yuvı 5il,ui/
[2J2] Kim bo{tp blf ~ıı yiuünü oördixw
DJ31] (o.n bun<ı ki"v ledo liho~6o
(D.q S.Oömü tvf ~im bono ooz rıykmı
HoGme bok "" muhol ,ll, iö"Yie-

Derü'derdin söyletir her biri (U7J)
A ia irtar rind~ ~ıçro kay uru

Sıki vâ hon-salar yatur bir gece (2481)
Dü^s görürler her biri e it nice

·all' acep dü görür ol saki i (ey) yar
Oç ulu salkım ü^glm alır. -I-

/ /
Dir kndeb jçine.ii:ıı koyar
Hocasına içirir öyle ki var

Hon-s il~. dahi göür kim iç tenür
·Etmek yapar ba ı üz.re götürür [2(9)

Hocasına gelinrken ün gelir I
Tur anda der, gidemez öyle kalır! [250]

Havadan ku lar gelir uça iner
Hon-f'aların ba mın üzre konar

Elmctin k'apırlar uçarlar yü ce
Uyanır dü manısln bilmez nice

Her biri bir dü Yusuta etiller
Nice gördüler hikii.yct ettiler

Etliler bildir dü ümüz la'brin
Ne oluaer eyt bize birin birin

Yusuf oder sakiye bilgil dü ün
lüyrolu.ser, onuser senin i in'

(2QJ Derli derdin söyletir her biri
(2⁸) Hon • selar u saki yotur bir gece
(2.49) Yapar elatek boti üere oc5tur0
(250) Anda dur der oidit!Tlu söyle kol.

(iç günden d'1-i seni ÇI~U (~11)
Cöklü hil'at üstüne glydi.reler

Dinlcnein bntasın bol nimete
HÖfihtkDe ericsin devlete

Honaalara etti hem seni dahi
Uç glindci~ Tann "WH

Aeakoyuar (enini iyi.YO
Cele-kuslar beynini ala yeye

q. !:iin e ilU arı; (vü) korküi canı
Etlü görmedin yalan dedim **am**

Hon-salkr, üçüncil gün çıkardılar
A aç dikip anı berdar kıldılar [252]

Sakiye giydi -diler gcy hil'ati
İfr(II dahi bildirdiler çok ~imeU

·At dahi getirdiler kim ol bine
CE- ki ne gelir, Yusuf'un dilir~

Yusuf eder beni angıl göynllrln
Tarın bilir dükenedi ömrün ya ın (2531

Yusuf eder beni angıl gcy sösiin
Çiin varısm göresin mtilik yüzün

O hen t'llim ~alimi bugün ~ana
Sen dahi suçum yofyn bildir ana

(251) Dohil Ge günden seni çıkarolar
IMI Dilip oçoc onı berdor kıldılar
CIS31 fonrı bilir döönedi omr~. yoin

Dertü "derdin söyl.~ir' lıer biri (IH |
A la ırlar zında n. lçro. leay 'uru

Saki vü hon,oaJiir ya tur bir gece (2181
Dü^s görü~ler her biri e~it ~ico

İlir' acep dü görür ol Maki i (ey) yar
Uç ulu salkı~ n~UM alır ~ık,;

İjir kadehim içine anı koyar
Hocasına içirir öyle ki var

Hon-sala: dahi güdir kim iç tenür
Etmek yapar ba i üzre götürür (219)

Hocasına g~Lir rku' lin gelir
Tur anda der, gidemez öyle knlr' (2501

Hav-adan kuşlar gelir uça iner
Hon-eaların ba imn üzre konar

Elmçin k~npn.rlar uçarlar yüce
Uyanır dü manisin bilmez ulce

Her biri bir dü Yusuf'a ettiler
Nice gördüiler hikfiyet eltiler

Etiler bildir düşümüz ta'blrin
Ne oluser cyt bize birin birin

Yusuf eder sakiye bilgi! dü iln
Hayroluser~ ouuser senin i in'

[107] Dertli derdin söylçililer hu biri
[2.8] lion selör u roki yatur bir gece
[29] Yoxır cloick boşı Gier. oötGrO(
~I A,ado dur der mid~mu rö,le kol,

O; gUnden <hllll. seni çı~ıı.nı.hr (ZliJ
dörtlll hil'at üstüne glydrcler

İJlnlenmin bntasın bol nimete
İlo,lu'c 'İlo eri~csln devlete

İlın salâr a etti hem seni dahi
Uç günden çiku'ralar Tann hakı'

Auakoyunlar (enlni İytye
<~le, kuşlar h~ytiift ula yeye

i.İin <V/U IIII (vü) korklu canı
F:lli gönne<lim yalan dedim İm

İlon-ıalfu, üçlincii gün çıkardılar
A uç dikip anı, berdar kıldılar (2521

Sakiye giydi,~ililer gcy hil'atı ...
İlepi dahi hildirdiler çok n[öeli

At d:du rı~Lirdiler klm ol bine
Gür ki u~ gelir, Yusuf'un ,dill~!°

Yusuf eder beni a~gıl göysözün
Tann bitir diikenedi ömrün ya ın (253)

Yusu! eder beni augtl gcy sösiin
Çiin varasın göresin mfilik yüzün

Uş ben ettim t~alimi bugün ~ana
Sen dahi ruçını yo. °Ull bildir ana

İ1511 Oohl Uç günden seni çıkarolar
İ1511 Dilip oOoc anı berdar kıldılar
İ15:ll fonu bilir döOnedi omnri, youn

Jaberlu v~J? a. U fl.~ b~ ~yl~
Kanla ild~ J. klyet eylegn...

Arap eder ye"e.O!J{c.ıın'çhr~
Bem-g11.nungaribim bunda canun

Yuru!~f!... ge~din, tu f.~

Et banf der, TollP.) in ba a.n. f... :=U'

Asar kaldı b irınsrı kızıl al tun,

Döndü Y usurl .söyledi ol arab'a

Bir.-a aç gördün mü anda gey kab

2}6... " " . r"
BU: f~. kamwundazi ye Jeli

Agaç ana ağlamı inleyü (262) J.

Biniim g orrlunmil sen gey anılayu

Arap eder;gördüm dahi,var."-1:di'(0i'11: {

"Ru.tof' Jyrin ag"la.r düin -gılın a n a.r.-(263)

O1 =atlı.) :ak1;1p düüe anla dım

tfUcl.li dedi i.n,anla.dıro hem tanıadım (2CH)

Çiin Yusuf t;ıtU alası halin

A lı<lı çok yiziini tuttu elin

Yusuf eder Kenan'n çün vurasın

Schiniun benden ana d<ıf lrcsln

C26ii Aöoc ono ~Olomiti inleyü. ...: c:o ... f...

[26JJ /vop_eder aöüdüm anı doli var

Dün aün o-lor butloaiyün zor ü tor,

[iö-ç] Bclri dedin onlodım hem lonlod...

Edeğin Mıg'da bir garip adam
Selam kıldı deyeğin ana dedem

JJunu ile<L ".q.d)ı1:~ d~lu_9 ~M.
fü.nJ yn~~~~ def:~ -i: b~

O1 der:olucu arap alını ~"? (2e;51
Ar.m Jpldı gi~4 k~~ :!~)~

Erdi Yakılı, ')?<? ~ a.rı-i'
Ça ımr eoq,~ 't~VR.~~//

Karı filib Y,~?1.~İİ!~t:1?~
Haberin nedir, ~ deryiu ~1 BÖz.İİ

Etti Yo.kırpd~ gchilr:~.İİ rçylm
Dir garipten ana haber vereyim

Arap eder görüp gıldını ben garip
ŞclamUil-ge~1 ryl~.İİ~t 12,~1.

O1 bı ginli.İçcri, ~t~ ~; 1~71
Bir arıptır kapıda okur scıl

Y6f.İİ~I ~t ~.İİ.İİ~
Girdi arap Yakılı'a uğl'm yertü

Arap eder sordu 9Cİİ bir garip
hlısr içinde zindnn içre k, ınp

Çok nelrn kıldı sanrı k.nygm yedi
Şclfu-ımlı d<' ür dedi J!Uil.trİndi

Dun kıslm b1116 dı<Ü ol ga.rip
Uua umdu senden ol i.smrınyıp

[265] Aldı ol denlu~~OP er.ne
[266] Der orotu oö~P oeklim bir amip
S.,lbmın geliğim bı yolcları ııp

0~ dci"UrdD.m !icl!muy arun nana
Gey _duan.olsun' senin andan yagna

Ya.kup eder a.d.nu sordun m' arun
fhndi in1 soruben gördUn m' a.nm

Arap eder sözleri tatlı Idi :"
Sormadım awn yüzü örUO idi

Ya.kup ede~ hacetin VJ niit"~
Vereyiai ba ı layun SEN dleğil

Arap eder kâlmadı mal hn.ceti
Ol gn.rip bnyitti gcY. ben(kati

Bir deintic ba ı ladı kıyma~
Satar JS<om yelmeye Mue. altınu

Hace Um vardır benim ~I du.eyi,
KJ kılasın. İluk bunu yarlı aya

Dua kıldı vardı amp i .ine : 1
Dü lü Ya.kup ol garip te vi ino,

E~ a~dp Yusuf ~d;~ dil~ [268] -
Zindan içre ol dua beiden umar

Ger Yusuf'lır, ger yad er, ya Rap anı
Kurtrı.r anda-n ver hn.Jasltk ya Gani

Zindan içre Yusuf'un hali yatın
E it imdi nyı ~ym. h.ik:a'yetin

Çünkü bir yıl Yusuf'a oldu tamam
Geld.i Cebrail ana AJcyhissclin [269]

[266] Ey ocop Yvıvf imdu yoho o er
[269] G<kji Ob.w ona ~Yt.l...am

Muğuladı Yunufa etti ki bü
Kurtuldun imden geri tur secde kıl [210]

Sultanlık geldi samı lıudn ic:el [2711
Kulluk eyl= Taurı'ya Lir. tur uru

Turu geldi kendö:ı:Unyudu an
Secde kılıbcı Ukr<lip ye.Ivan [212]

İmili dinle ol melik Reyvan i. iu
Nice dLi görriip nk~ yordu dü ilin

Uü li içintle yedi mî'nir götür
Kamu scmlz ö~lc (kimi ru:ük yllrÜr

Yinc görür ye<ll dahi ancuk
Scmizleri yer İllkeLir <loluenc [273]

Yedi.stntulll yn. lu dny yedi ku;u [7.14]
Uçtular gök yüzüne gfrıfuaney{1_

:Muatbrlrcr bilmL'<lilerol dü ü [2751
Ettile.r blz bilmrcı: nola i i

M.clik İtcyyarı ol kamuya kakıdı
Kimini sürdürü kimini toktdı [2.10]

Çünkü malik burılı-a kakır hu'ar'
amp-<llinn ü-iino Yunuf dUqer [217]

[270] İmdi kurtuldun İlok'o ıvr iecde lal

[271] Geldi ulonhl: İono İmd'n oer

tV1J 5<çdo İılıp İülüe<f.bon yolvoru

İ173] Yer İcmlleri İqlır İoyvol:

İ17A] Yedi İümbül yor buodo yedi İuru

[215] İilim~diler muobitler İüül

[276] Ol meuk Re-yyonko"uYO kol'dı

.Kİminl İüüdü kimini +olcudv

tim O{İİİM 1010.>-dünn Yuvı dGie•

anp-dır bir b8 anda Lrrr t a 1
Ol m~ Reyyan eder ana etbu 12781

Nlçn ~dın basm; nöylegi
Ö ündci~rie'g~u~rln~y1~n (27D)

Döndü eder rından.Ji:re bir o lan
Zly kl blllr a'd n"~yiein~yilin~

MA.lik eder kanda m.nadin, an
Neden bldin'it'b~a oi oglaru (280)

Dönd' eder-düs gördüm (U).sordum ana
Söyle oldu ne kini ol dedi bana

Do ru oldu lE ki ol dedi d'i üm
A.run için .rg~di' b a m

Mfilic eder tiz imdi vargi) ana (281)

Bor d'i ilmU a~~ nı de bana l

DöndU eder varilni aydam, ya-mel..ik
Veli benim bir ahdımı var chünA.lik, [282]

Ol bana etti ben' unutma aızü.n
Çiln varasın glk~ln melik yüzün

Suçiim yok!lr dedi bana a layu
Unutmu anı bir -yıldır ben anmayu (283)

Ifa.lık eder anın hir Tann'sı var
Hayr U er ol kamusun andan tutar

Si, gez ircer anda arap-dör, bai,
Der meli"Reyyan bana ayt bu lil
[279] Gecti öötünden ne maliim eyleoj
[280] Ayt Mdei bildin bono ol o{lonu
[281] Mëlik eder imdi liz vorgia ono
[282] Veli benim var bir ohlim.Hüntf:b
[283] Bir yıl oldu ben unlttvrn anmayı

Var. ana j:~k,~ic, ~m
Ann lie ooylçgl blr kaç.kclft.m

Geldi ol yii,lt kat'ha ürallii
Tapu kıldı yerli ytful.c ft.übu (2&11)

Nico dii gördü ilnl hep nöyleJJ
Yusufa bir hir hikA.yet eyledi

Yusuf c<ler semlz .sıgır .dedJIT
Ol ar&mr r~fı .m.yeçli

Ol ki edi yn. sünbül gc,e uçar
Hulunur llir'(cri' v.~pi~ öyle kl ~d'

Yahut ol yedi sünbül uçayu [286]
cuu ~ardı ol ~hi görlnmeyü

Yedi yıl ya mur yuğa oUar bite
Ikılluk ola bata cihan rilmct

Andan sona yedi yıl ku!Jk ola (287)
Yerde nebat bitmeye darlık ola

Gökten yJJtrour ya maya balk bun.lana
Yedi yıldan sonra balfi:yık dinleno [288]

Ol arap-dür e ilir u~bu sözü
Varır ol melik kalna kendözü

Mfilik Reyyan e ilir tanlar katı'
Varın ann giydirin der hil'ati

[28-1 Val ona utanma hiç eyle telöm
[285] Topu kıldı yürüne yenin tulu
[286] Yohu(U kl ol yedi sünbül ucoyu
[288] Sonra o-dcin y,dl yıl cu;k .-to, .ta
[288] Yol)moya gölde, yaömür .),olk binlona
Yedi yıl sonr haföylc dinlene

Gürkü hU'al giyd,lrln halk lmlayn
Gdirin anı. ,biuaa~Inyu

~nrp-dn.r gel~ geri Yusuf dapa
A ir lill'at: giydird.l elin öpe

EtU seni millik inder tur un,
Eylik geldi mustuluk tur gel beri (289)

YUBu! eder be~. nu yerden gitmeyem
Tn. ki suçum. mşJi.ke aytırmayam

Ol Mistr hatunların dersin melik
Zelha dahi hazır olsun «hünf.J.ik.

Suçumu beunı lıW.âE...~ ...r:::
Eller):: ~... ..L.../ söylesln [2001

Mâlik Reyyan'a bu sözü yeti.rir
Ne ki hatun varsa anda getirir

Zelha dilni hazır olur ol arada [291]
Imf_e it bu aön,U anla cde

Sorar anlara ki sizler _nyduuz
Rliniati ne sebepten kestiniz ,

<.,bj.,mucuz ayduuz siz do_rusun
Mul(hı eylen ol Zeliha c ri,ın

J(iunu<lnn öndi.n Zeliha sôyledi
Derdini ana hik şyot eyledi

[1789] Geldi•lylik muvlvık tur eel b<ii
[190] İllerin c'loOradı niçin töylı,ılın
[12911] Zelha da horn olur al erode

Suçları t...nın d.,li ht: uuuandı
A. kıywrıt d.,r nözlirnlı lılmndı

Anı.n için urôum anı zindana
Sever lelim etUm bolayk] döne [2921

M<lik Reyyan çün-t"ıtU. bu sör.U
I{akınnklıuı kari dolar lid gör.O

Söyle inriku kakadı 7,elhR'yl
r:tlı sürün koman ayruk söyleye

..surdüiler Z...lhn'ıy gitti sine
nür<IG R...y~n Yunuf'un tesvisine

Melik Reyyan kamusunu döürür
Ol zindanda Yusuf'a knrı varır (2931

Od ti vnberfer diilfir.ür yoluna
Atun' lcür,\ kor getirir önüne

Zindur ehli çün güi ~. 01. iv.etil
A ln irÜ[. Yusufâ kar ı \nb

F:tlil<r \usu{ hlrij <htlı dile
Bolı,y ki m.6.lık sür.iını knbul kılrı. [21H]

Yusuf diler uunlnrı glialil safı
İfalrı lar mli.lik lınlın Yusuf:. [2951

N~ ki var e.,e ,in'.Ln r-hÜ ey amı [2961
At:it olur turt ul ol dem kumu

(.N'j Sever iclim bolo II <ilim döne
[293] Yvuf'o iindondo ol karı varır
[2'HJ İI-Ola ki mOfik iöniln kabul lolo
[295] İlulan mufik bo(mlor Yv,ufo
[1961 N~ -I votnı iir><lon ~hli' ey omı

Celil all ol lilefu gctlr'eder a.na
Gör .ncebebin sırah. :k ~dl&~ 101)

Bincil altun kırsTYi tötlirüfler
clert, illit lire ün. yötlirü ill<

Taht~ bindi sultan öldü lır: miy.
Ulu kiçi kılmu türdü tapuya

Reyyan dahi Y~u 6per k~ ° 2981
Sultan. o du-n d-cr. ~t saçı Meili-

NUKTE 7

U b~ aoroebükte ieldi .bo Lnlff
Ver enlavat aydnyun ben-kul uill

Kıyamette emir kıl4 Ol Celil imi
Tamu üzr~ gele tunı Cebrail

Dürlü kullını köre .oda yiu: t;
A ln. ırl-r- tamu, içre ?yayı

Arasında göre bir dürlü mafluk
Yüzl.ri vü tenleri gönllil ru. ruk

YillJerin<lenart.ıkı yanmı oda
Yannımı~ yüzlert. hiç ol tayfada

Cebrail göi-c"bulan tanlaya
Yüzl.ri sıı dcy.ibeil.accp!dye

(29n Gclılı ruhonluk sebebin oör ~r:ô
tml Dohi ~cyon Yuuru l.p., kow
(299) Kıla ~ıvomeltc- emir. ol Celil

C<bral 0<lo Kimli Unnu:Uidi
'Sornnun sliJe:, kln anı llyda31J<

Kim yllill itı k l. n0lodml teze [300]
Neden ötrU yruumun aydın bız,

Bunlar eder .biz gUriRhtı kullnrz
Dün U gün bız lamu~a bein yanımı

0<U 60ıyuez tamun ün dün gün blze
Tanrı bizi tamuda böyle koza

Yüzümü.U yandırmnz bu tanıuda
Kalan fız.nımız yanar dln güti' oda

Seçde yerlenini der bu od-bize
Yandırmaz.zlyan kılmaz yöreirize [301]

Anlar edeler bu la.mu heybeti
Aklımız aldı bizi. Y.aktı kalı

Unuttuk bh blmeziz poygnmbert !302)
Adı nedir knn<ladır ol .scrvc<ri

Cebrail dönc bulara söyleye
Nebiniz acep Muhammed mi deye

<.inkU bunlar c'itler ol adı
Arılm:ır n lannı feryndi

- Edeler oldur bizim ~midimiz
Dileyip-ba) lnynn vnr açumuz

Zinhar blzim ncn hn'ouu:l bildir i.rui. [303]
Ni:~.kim gördün biri ctgil ana

(300) iim yiniitü, si-lerin kolmu İeze
(301) Yandırmaz, yöenime.i yöemiu
(302) Sın unuttuk.bilmeli: pcyoomhei
(303) Holimli bildir blim inhor ono

Umîlir Hak'tan biri ol dileye [304]
Suçumuzu Hak bizâm yarlıgaya

Vara Cebrail ol demî Muhtemmed'e

Haber vere inunetinden ol Alnuide {305}

Ede kim ben t.unuya vnrđim idi
Tn.mu içre bir ~vim gi.ird[rtı idi

Dfiz.ah içre biri eder susad un
A n da ii olsa. hem i-e idim

Biri ede karnım acdı benim us
::2-:-:-:-:-.d-u- :-v< irJin1 n~l h"

"Lil-:-:- -liir('van'r' aud' içine
GasS<liu verir su nltcu ,me ;,,110,

Göynümek dahi anı artırır (307)
!{imini dnltı e it kim uc<lürilr-

~yitleri çıkıu ip kaynır idi (30~J
Tcılcn hot tutu up ~öyner idi

"t.in.,rlnr her birisi tamudn
Tultı inu lnr göynür ü döner rda

U...lleri her birisinin üzülüip
A hı .rlar bunlar anda düzü.lilp

Oddan zincir belle.i.ne takılır
:ICömUrleyin kamu yanmı s yaktı.u 1300!

1304] Ol biri Hak'tan ümîlir dileye
(-1 Yora ol dem Cebrail Muommed'e
Vere hober 'imbelinden Ahmed'e

f3rul Gosselin verir ruvolp kenef

1307] Göynüm-Oin dahi anın artırır

(J00) Cihoup beyinleri kovnor idi

(309) nellorin'oddorı Hnc r lok,ı

Demî görüp ol kamuar bildiler
Benim ile sana selâm kıldılar

IJUke j yalvardılar medet uma
Ya Resul-nllnh eri ol. kavime

Tanrı'dan dlo bulan ya Resül
Kıl efaat huni- o nur! kabul

Çün lu,sör.U Cclhrıldcn e ile
Tanrı'run habibi, Muhmmmed e il nick (3:10J

Anı dibinde bnın urn secdeye
Urnn,-ırfı: '::::~ ~?J-:-:-:-:- :-!~ye

Thrn <li,*bnı-Ja dıru iirmeli
Nice kim kıldılursu suçı kalı (311)

Omme Lini he n' raw n hll&ııİndım
&rı fform'ını bil ki kerem Fledim

Wr b< a,;:9h:ıııam kurtuluııağa
Al Oct buoJnn girin.ı uçma a

(gelin Muhruııic-<l bularm kut.ınn
Arnt oldunuz deye ümmetine

[İmmet dahi bu sözi.i esitleck l:J12J
~aliwnl ,er< yir.iinti i;örücek

Çok ı;ala"at vı-reler M~nınc'd'e
Tamu cınhı l.unlnrdnn kaçā gide [313]

11101] Tonn'nrı hohil> erit ne ede

13111] Kıldılono riice kim iv~v kalı

(317] Bu ıoiO Onı;:et dahi eıtöce4-

11111] Oohi bcnlerdoo tamu koro oide

V. Jiu-a Uuruc UnJ -I t; n u da
Da la ya öneli ~ ilye kru:riudari

GeUre Hayvan <jeniz. indë yuya
Tunu çlrki diJJ buri ardın yeya

Ol denizden a ii pla an:rii
Abbak ola 0 ~ k:ri~

Kamusaun ~ fil /f/ ~lt 0 ~ '3l'fr
tl~ixii~ ~-l-r Ji iti ai i~

Çün gelip bunlar öclii te gireler
Uçmak ehli çün buları göreler..

Uçmak ehli Uric~ ol ~ udiur
A:iiiler t:Jciicf~y~ ~ ~ ~

Geri dönüp gelecir Muhammed'e
Ol 'adkılılır güvil ricü Ahmed'e

Seyyit önü ridë duralar zarlaup
.. ill. n4andan iinili ar deyü n.rluup

Ya bizden g:iei b~~ "inirt~ bisi
Ya bizl ilet tarıu& y~a~

NU n an llo uçı ia i biz niucriz [3i6J
Tamuya yanmata gui gldeyli

Çün bu sözil eşitti ol Mustafa [317]

Ol mualla ol mualla mualla

V. Jiu-a Uuruc UnJ -I t; n u da
Ol niçanları gide ümmet güle

oi ur:idi. hq li?i ~y)e.Yii.
Andan eonra duk li.u~ WY.I~~ (LSJ

ner hirine vere boQ yüce saray
Hurl vcd) ~eçri,ılıı y{lzU uy

Köçkler vere kö k içinde taht yüce
Dürü döcekler 'döce iml uçtan uca [3!91

Andan oura dldartn rrlr kila
:M.Umb.iler anı göre, hayran kala 1320)

Gönl(i ücc mümlnl n arla nuru
Ya Rap blze ruA lu'gl o 'yeri [321)

Ver Salfivat 9adroin Muhammed'I
Kur'an içre m~ilrdur anın adı

Scafaateldir bizi ol dilcyo
Hak 8Ö7.lin°.hbtl. bli y~igr: yı(

Mi:llk Reyyan <lin pula tapar ldl {322)
Yusuf ardan zindan ehlin diledi

YusuJ cfantiu kJldı ka.60.i [3231
Zi.nd:m ehli azat oldu buldu yol

[318] Sonra andan dak bulan toylaya
[319] Vere köşkler, köşk içinde taht yüce
Dürü döcek döşenmiş uçtan uca

[320] Birine andan andan andan andan

ÇUn Muhrumcd ~eCu~Iruz olu
Acep midir Hak. size rahmet kıla (32)_1

E it imdi _ol melik Reyyan nldcr-
Yu.su! ile tanı ır tedbir eder

Yu.su!'a eder düsu nit.mele gerek
Yusuf eder-hazne terketmek gerek

Yu.euf eder hame içteki altun Varım
Ver bana hep ismarla birbirini (325)

Ne (ki) malin _var bana vergil kamu
İsler edem begnesin ey amu

Mfillk Reyyan _malini na ı İndi (326)
Kamu.sunu .Yusuf'a bağışladı

Buyurdu Yusuf ekin çok ektiler (327)
Vakti geldi ba a birle derdiler

Anbu-I~ do <lurdu.ilar tahıl, kamu
Ol yedi yıl bay U yoksul ey amu

Ol yedi yıl geçecek kıtlık olur
Ekin elanen deyU Xusut buyurur

Ya maz yağmur nebat bitmez yedi yıl (328)
Darlık olur ne ho(t)eser anda Ye!

M:isir ehli verir güm~ altın (329)
İlu ilny-alıp ycdJJer ol yıl satırı

[324] Hok sine acep midir rohm.ı kıla
[325] Yu1(u)I eder ha.tnelle ohun varım

Yer bana ismarla ~ birbirini

(326) Mcl(ik) Reyyan malını al)ıladı

[327] Yus(u)f buyurdu wk ekin elciler

[328] Binnei ot yaöme.t yaömvır yedi yıl

11721 Secde kiho tükredip yalvoro,

İlind 381 ver ilni t ilimiy~in (330)
Bu dny şhrlar kılırlır 11!tIn

Üçüncü yıl al katır gl!Jnlller (331)
Ou <Iny nJibcn Yusu!It verdiler

Dördüncü yıl nallılar bostsu u bo
I3~du):. ahp yediler sayru vü su.

Beincl yıl yerler mUlklcr kálmadı [:B2)
Kim YwnC bu day veribcn almadı

Altıncı yıl o lun kızların verdiler [333]
Yusuf'n, bu day altben- yc<iller

Yedinci yıl,ı.I.IBR'ın ehli geldiler
Otlcfını Y~u!'a kul kıldılar-

Yedi yılds.rı Uç ay kalmı idi
Kim tahıl tahrisl tükcnml s idi

Geldi Cebrail Yusu!a. elti ki Hak
Buyruk elti klm bu ~lırdcn dnşra çık (334)

Aydn _bir gcr. Im ha.iayık !Före te(ıj_ (1135)
.Doyup annj dinlene can U t.cni

Ycm< i vii lçmciü unutular
Çün ecn.ln yU.t.UoU bakıp göreler-

Çıhardı Yusuf ayda bir~ ehirden a.mu (S36)
Bahar leli yüzüne ol halk kamu

M01 Verdiler ilind yıl öümOlerio
(11.1) Hem i.,ind yıldı yer mü!)(kalmod,

11121 Hem b.ııınd yıkla Ycr müllt lcolmod,

1111) Altıncı yıl o(ı)lu loudile<

1111) G..ldl Cibril Yvıufvı ~Nıcl Hok

Bvyn.k dli kim bu ion:lan torra çık

P.151 !u holöyil< ovdo bt- o6<• ...lll

0-361 Yvtvf cyJo l.r cıko<1-060<v ~cm"

NUKTE

Bu nrnda 'nükte geldi bo- büf
Dinle size aydayım ~)ail:ai!

Cennet c~ ~ete cün gireler
Ol makamı ruñlı~:ñ, he~ göreler

Deyler kamusu (hem) yo. Rabbenâ
.El-iu-cllezi me:vuad-te~ô.> [•]

Mo.ksudunuzu h ısıl kıl ey Kerim (337)
Kim görvüz didarını ey-Rahım

Kim buyurdu ol Muhammed Mustafa
Ki cel kerimli iuf. vaade vefa, [°]

Hak tecelli C.YI-y~ çün a_nl~
Uuutalar cenneti külli yara

Ywufu satan boca dahi gelir
Kırk oiliyle kendözünü kul kılır [J:1S]

Bu day alır ol dahi yer: dñlcuir
Uu gez Yus-f ~~~ liz:e ~e lenir

C..brail gökten yere indi kl lül
I<ul hñ~ oldu gör Çalab'n secde kıl

Gör uui kim sana kulumdur doyen
Nice kul oldu ~~ra kar ı nymı

(°) Bize vo'dettiöiniü öös:fer.

(3Jn) Moksudunı lıosıl eyle ey Kerim

tt*J Kerim olein kımse vo-dini yerine ocırır.

(338] Kendöiniü kırk öbñu lie kul ~:lu

Anı be,cip ryh'gi\ IHñ ozñil'
Tamıkçı kıl l\lñ, kPñdör.ünc

Erle oldu tanısık Yu in! turur
TA.zisinl f.yerleyO Yunuf binur [!HO]

Yusuf'un var idi bir r,y ,Li
Yusuf binse kl 11(r lili g,y kılı [341]

çöyle kl ünclü ol al nldern aeri
E Urdl M.~rñ kımı anı [342]

Bilirlerdi Yusu! bindi atını.
u: ker G h8 Au clerlUrdu kñLün [3•131

Ol allurur. ki Yunu! ana biner
İñiçek kiñer ol nt rty ki l!üncr

K!O.Cr ol at e ilir a.nt k_omu
Le ker u lıa em u<ñilır <y am~

Çıkar chinlen Yunu(görür ki bir garip [344'
Tonu yırtık kendisi r~.yñ gn.np

Yusuf eder yarı.mayo. bu bire
Ş.V. d< iluir r,licti yok g.~lc mñnc

Cebrail gdui r,•ril ol dcui ana
F:tU Hak öf,ii oclfun eyler aana

[339] Sona \:orn kim od\f öör rotou

(-1çl) TöLiin İvel<lrü Yunuf binür

[3-1] Yu,uıfvn vor idi hem bir oey alı

&ñnc Yv,vf kh.ner idi gey kah

[J.1] çı-irdi kamu /Anr'h am

D-01 !im bñrlerdi Yu,vf bind'ofına

loe,ler, l.o,em derilirdi. kalına

[D.I~] Yuf'"" cö.or sorlon o<irtür ll bir, ootIP

Tevbe kıtsm sözl.ne oturun ayık
İl6.c?-ıldur' rps~lahlsiuLayık

İmdi sen .bef:eiunidin Yusuf buntu
Tevbe kıl hil'at ~ydir bo tut ani [34.51]

.Görklü hil'tt.g:iydi:ir YUJuf an~
Tevb~)Bty d/in.ē~ ~ann'dan yan~

Jmdl dinle ol 7~liha sıfatın
Nie<: p)çlu İl~dayını tı:uyellıı [3.16]

Yok.m.l oldu muhtaç oldu ~i~pula.
Ne bir elm,~~~ anı giin~e yemek bula [34.7]

Kili?l giydi kusak eyledi otu' [348]
~oh~y~ oldu. bi_nev~ oldu kalı

G-Onncz oldu a la.maktan gör.lcrı
Gece gündüz)ll;Suf oldu sözlerl

Dün Ü gündüz ah ederdi nglayu
Yusuf e ite.esi-geyinı dcyü

İl...:~tpfu+ıl...: li~t ö üne t;clune:ı.lđ...:
Yüzli iü görse dahi bilmez ldl

De me gez kıl çıkar idi seyrede
Gilliyi yolca gelirdi ol dede

Ol yolu kcudüye 1 kılını 3 idi
O1 yolu hem Zeliha duymu 3 idi

Ol yol üzere ev yaptı gcy ulu
G<<:cek n lnmn ün duya ikyil

(3.51) Tevbe kıl hil'at oivir hoş fut ooi
(3-11) Nice oldu oydayım hali. yoh
(3.17J) No bir etmek kim anı öünde b,k
(348) Giydi lelim kusak eylet.li"otu

İmarladı Zeliha bir avrata
Ol vakit kim Yusuf gele bundan öte [31U]

Ol nııda ilPl beni oturayım
Ah .c.,leyim giü-silm~ öltürd'yim [350]

noinyk'nıımı güre esirgeye [351]
Ozü göync hana bir gez söyleye

Jir gün oldu kim Yusufı gelfü geç~
c;çh.li avrat Zclhı:ı'ya rüzı aç.ar
Avrat eder Zdhı'yn Uz tur uru
Gıldı li Yusuf'un lungcl beri [352]

Elin ~ldı gelirdi ahı yola
Ol oturdu yol üzere zari kıla [353]

Etlı ey Yusuf esir:eril halim
Timur eyle düsmüscm tutgıl elim

Yusuf anı duymadı dedi ini
No hol e it.li ol ah ctU in.i

Gönlü yavuz ıı \ayu geld' evine
Çok sokrandı kakıdı sanem~c [354]

Etti-dün t;Un tıpar idim ocn seni
Tulaz _YOlısul aç koydun ahır lı:ı [355]

[U9] Zeliha nımolodi bir ovrata
Yusuf ol vaki lim oele bundan Öte
13.50] Ol orada İll beril olurayını.
Ahı edeyim nöötümü Ölüreyini
[351] Bola k ahim ööre eiro-ve
[J57] Yuurum (in oclđi turuoel .ı,eö
(15J) Elin old, om öeirdiyola
Ol oturdu yol ~ıe .xörl lolo.
[35il Ko-ıdı tokrandı eek u:ı0«mine
[35S] Ahır cc, yol.ul .ıulpz kovdurt beril

Zeliha'ya anda ol kâbiñ kılır

Çihu yeyibcn kamu gider tüt ilu
Tanrı'nın kudreti vâ' öyle lulu

Ziy kl gelirdim bu sözü ben ana
Girür Yusuf Zeliha'ya gerd~

Kızlanm.~liha;]-l]_da_tiy acep: h.
Ziy kl beklemls ani ol ferç 'Rap'

Yusuf anda sordu ana tanladı
Zeliha eder beni Tanrı'nı sakladı

Senin için aakladı beni katı
Bir pe.r(kızı ya.nı.tm.ı tı çalap

Kaçını kılsa Kutayfer beni talep [3G3]

Ol perii kızı gelirdi ka_tına
Yatur idi ol KÜ.a.yfer yatına

Yusuf'a ol Zhd'dan on dört cı ul
Tanrı verdi şahdürür üsbü kavri

Mi e.lim ulu id(ul: au
Artık idi içai:lu:anf aklı usu

Biri Semdin birisi Mam'il idi
Ras'andürür ol kalanuun adı

Muhtasar luldık sö.ü lu anıla
Salâvat verelim ulud:an Ahrnede [3G1]

(362) H~Reyyon dahi hon? oer.
[WI Kılsa Kuloyler beni koton lolcep
I • J Olvbiçhr
(~J] Solövnü ulu Ahmd't l

Ol vaki t Yu/J null:ur oldd'~
Munr cblı k-i-u in,pi kıldıklın [366]

Mıru'lı içlo mü cıbelt ıyledi
Kamu yollıtrı huuy~hcıı lın lndı [367]

Bir kapıya:~erdi ~hrı ry_a_nm
Ol kapıdan i ler idi halk kamu

Buyurdu ~ç!kodu gelenkrl [3GB]

Sora İdi ol ehre girenleri
Kimdir'ni lida.rJar idi uluyını

Yoksa sürerler knpıdn dün<lü~il
11:ksudu ol Yusuf'ı u kıl;b:ıl:ı

Kaçan gele ~ön.nı'oci:li anları [lti9]

Çünkü bildir' a'hı:an e il hoca
YLbırth.nü çlıhcki uçtar; uca

NORTE-

Nükte rıldi ~ydayım aize gcıt
Sıl[tv:ıl verin 'evv .l,ı,ı' sıl(nı) [370]

1365 Salâvat ver(e) lım canımız sevine
[WJ Ol vakit sultan Yusuf oldukta
Kamu Mısr ehli tapu kıldıkta
[367] Kamu yolları buyrup bağladı
[368] Buyrup buyrup buyrup
[369] Derdi boğaz gıcık olırdı
[370] Yerin evvelden vıldıkta

Bunda- geldi onumuz li tıpnıdı
Evde kaldı birimiz lw,lu.k ede

Kıçı.rulzi kurt yedl bil, lLnlly~
Anı severdi atamız yc.gleyü

Yunuf eder atımız dcrslz Nebi
rey~Jer kaçan kıla bunun gibi [1!>5]

Birini sevmeye, birini geve
Übu söz peygambere yarumaya

Bunlar eder Qir:dcne itg-il bu söz
Siz dahi scvcn.luz gö-.ydrılı

Biz dahi sever idir: hem kumumus
Nil<kimseverd anı ntü:l,1~

Bir sebepten yi rclndik bire Inan
Söyl~r,di.atrumia: düşün y:lruı (300)..

Yusuf eder nice. düs görmü idi
Ata.91 düşün nic/yonnu İdl ...t,...

Bunlar eder au, görmü nc,pleyU
Atam yormu dlslınl tnlayu

Beyle yormu dilsünü ol nlm
Mı.<r milkl senin ola kamusu

(39.) Bunlar eder ıerifx Yakup oölu

Komu koidoniz on iki lxlın

[395] Kıla oevcmber kocan boıwu cıbl

[3%) Bir sebepten yiorcler:elik biz inoo
DvıGn atoi.mo söylerdi yclon

Bunlu u ,d~t hıan h.u~tyıdı ant
Çıran n. vnrwh hıan ~incli canı

imdi t~):l Yurn(u kıı,ı ol nidcr
İhtılaly vtr it hınlın.m ıdır gi<kr !3071

Ver tr ~"I~.ı,yhun!itr, hn Ju: ylikle
Yü.kJe.rnoo gizletl 'verliklerin

Yunuf r~J,r vnrccak cıc geri
Kn.r<ln mız au .cıl dünüü he

5..cr<tl ilı Lular anı <linimiz
l'Rncnk~e r;~r!Uz dünüüUz

t;~ri g,lin, ktirdtt-nuz geliri

Verem Ju(.hy yfıklrıuz ıtrtıı, (398)

İ l hilli bunlann vnrđıgıder
Gclir lbllü bun.lırtt gör kim nlder

T'ol xıı.a r;ıJH iken bunlır kruuu
Cı:eld llılı:l bunJn.nn yolun unı

İlukıııpu nedir nıın ny<lnm nize
varna cınnı lıı kuluk ii lıı nöac

KNİli çirkin iyisin <ljler koya

Yu:ıfıııı iyı:ııı bunluru:ııı yuıı [399]

[J?71 Buódo veir bunl..o ol.r aıder

tmi Buııdo verem yü:ic.inil orluu

[3?71 Yıııufııı ioini bunlordon vııı-

(Kur in.mclmon. Halk'm, lır tıçne,
Ver salavat iblisin küllü;ine

Çiinhü bunlar Yakul'n cri-Liler
Geldiler Yakup ile görü;ilüler

Erdiler bunlar evine Uz ili
Gördü Yakup bunları güldü katı

Yine döndü n'ndi 7.iri lulu
Gülmü iken ileri öndin ulu

Etiler gülmek nedir et bclgilü
Yine niçin a ladın zan kılı

Yakup eder çünkü baktım ben size
Tallı iyi geledi hem siz-err, bize

Anı duydum güldüm ilkin sevinü
adı kıldım canım anda avnu

Sonra çirkin iyi duydum ben yine
Anın için ağıtadım döne döne

Döndü Yakup o lanlarına söyledi [400]
Jılıst'ur issi sizin ile neyledi

Dini nedir aydı_Qız anı bize
F.Lül<röf;ii selâm kılılı çile

Bili ho'n n'liadi gey toylnu
Verdi lmi-day bize güiklil si'yledi

((00) Döndö oulonla,na Yolvp iövkdi

Sultan dedi çünkü eve varınız [101]
A.r.rib m7 an'lem' gelesiz

Çinkli t.wu ruuu et:dti yfi7.iin gören,
);akl-"lthnu7. n'(diir ur xiziu verem

<.iin < illi luum Ynlrnp BRladi
Öönlü hr m o lnulnrna söyledi

Elli aldun11. Yumufu vanluuz
Ilellinil. yah:mla. kurda verdiniz (4021

I3unu dahi diir si t kim illes7.
Illcli~n ynla:amh iyle kilasız [103]

Yitirrsii. hunu dahi il~Ü
Nitekim nldim1. Yusufu tul.idu [104]

-Ellil•1- m< i--dl. liz kaunmw:
I;:klny:1.111 r•lm,ye ana yavuz

Knmusu lır nfurd:L and ~çliler [10~1
Tunh~n yiklil yikiütü a-Lil:r

GünliilN ol illi i kumu geri
Çıktı y'ikt, n bir lır rüir<Jö' ant:n [100\

[101] E)rJi ulton cünkü eve vorosız
[-0]! ltiinit yobondo kurdo verdinil
[nJJ] 0(1li dil-sil. bunu kim ihuii
11iben yobondo evle kilouz
[~JQ] AlduEi Yus(vJfu nitekim totodut
[405] Si, v6udo komutu ond idiler
[bJ6] (r-n yvl:n aö•dü bir bir onkin

Ol ki k̄v̄u¹ d̄i s̄,uj lu am̄m̄ /{171
Verdi bir demli< t̄J̄h̄m̄d̄m̄ kolm̄,

Ol iji īl̄ir senin ol kurdu-^{m̄}
Gör̄ī,iersin̄ hor;lorur senin i in

Dunu c̄it̄ir c̄īi-ll̄r ol dem y,̄c̄
Ç̄i in̄ uru lurur ak̄m̄ dere

S̄öyler eç̄er-kan̄ ol gözüm̄ m̄m̄,
Ülm̄ī idim̄ īi buḡīll̄ oldum̄ d̄ri

Tiz b̄im̄ī l̄m̄v̄ll̄ur ana gürc̄m̄ ȳīl̄,ū̄,
Ya k̄andadu- bir hana c̄gil̄ s̄īl̄īll̄, IHRj

M̄ī c̄īim̄ eder sn̄ bir k̄ıl̄ ī īc̄
Ki var̄m̄ haber verem̄ kart̄:um̄a

̄īi ol-im̄ turdu n̄la'l̄ma gider
Yusuf-u: Siddik e-̄it̄gil̄ k̄im̄, īi,kr

Gelir an̄ atasına bildirir-
Turdu Yusuf̄ h̄alv̄N-h̄ancy: ot̄u-ur- /,ll̄ll̄

M̄ī c̄l̄m̄'e vur oku der buyurur
Mī c̄īim̄ varir okur l̄u-ur gr-lu-

~īīll̄ī r̄īir̄ r̄īnyam̄m̄ ol h̄ar-^{te-}
!C̄rdu-m̄ ḡīrīir t̄ī in̄ir d̄ev̄l̄-tr-

Bir 7.arn̄ī l̄m̄lar ḡīrīi;ür a l̄u;u
FPI'IC'ler ḡīrīir ār̄ t̄n̄la,ir

[H7] Sen̄i ken̄ ut̄v̄r du ol k̄ih̄vc̄m̄ia
(U8J Tez kovulur b̄cn'one örem̄ v̄O,ū̄n̄
Ȳö ki ~,H̄dad, bona ef(J̄l̄ sözün̄
[4-9] Yv̄f̄ turdu holvc̄r h̄em̄v̄9iv̄ll̄r

~īīll̄ī r̄īir̄ r̄īnyam̄m̄ ol h̄ar-^{te-}
!C̄rdu-m̄ ḡīrīir t̄ī in̄ir d̄ev̄l̄-tr-

Ūīīll̄ī r̄īir̄ r̄īnyam̄m̄ ol h̄ar-^{te-}
!C̄rdu-m̄ ḡīrīir t̄ī in̄ir d̄ev̄l̄-tr-

ī,tī l̄em̄ī s̄v̄l̄k̄ll̄, ȳīl̄,
c̄ī;̄ī yn̄-̄r̄ī:̄ n̄l̄,lū ȳa,̄ t̄u

Ūīīll̄ī r̄īir̄ r̄īnyam̄m̄ ol h̄ar-^{te-}
!C̄rdu-m̄ ḡīrīir t̄ī in̄ir d̄ev̄l̄-tr-

Eu,tī d̄n̄ll̄ s̄v̄l̄k̄ll̄, ȳīl̄,
J̄īin̄ lī ḡim̄, l̄'f̄n̄īr̄ in̄ v̄r̄:ll̄l̄

Yah ut̄ ol Āz̄ k̄ll̄h̄;̄m̄ J̄r̄n̄)̄t̄ī j̄ut̄,̄
K̄irk̄ ȳab̄hr̄ k̄ī r̄ī,̄n̄r̄,̄īl̄ir̄ l̄on̄ l̄īt̄,̄m̄ /1-12j

̄īīll̄ī r̄īir̄ r̄īnyam̄m̄ ol h̄ar-^{te-}
!C̄rdu-m̄ ḡīrīir t̄ī in̄ir d̄ev̄l̄-tr-

̄īīll̄ī r̄īir̄ r̄īnyam̄m̄ ol h̄ar-^{te-}
!C̄rdu-m̄ ḡīrīir t̄ī in̄ir d̄ev̄l̄-tr-

H̄ūll̄ Kurt̄ ad̄ ~,̄t̄,̄l̄in̄,̄ l̄ū r̄ī-̄Ka-̄
Bir̄in̄-̄ d̄ill̄ī,̄ v̄t̄n̄(̄ d̄īll̄ī,̄m̄

Yusuf̄,̄ d̄;̄t̄ī m̄,̄ īd̄im̄ t̄-ū,̄ d̄ī
v̄:̄k̄-Ūll̄t̄,̄ āyl̄ t̄-s̄ h̄l̄ t̄;̄īll̄,̄ j̄īl̄

ī>1] t̄icē oldo l̄C̄nd̄,n̄ o:̄ o;̄,̄t̄
!!S̄il̄ Keondi d̄oh̄ī ~o,̄z̄q̄-p̄ t̄m̄r̄-t̄ ū,
Yalul̄

rōt̄.O.I.Ō l̄euī s̄ h̄ūar̄ic̄ā m̄
(4.~)J̄,̄ar̄l̄),J̄ir̄ ūī,̄ n̄-d̄ī b̄ī t̄-ī,̄ h̄ǖh̄ī.
[J̄~)l̄ :̄īll̄ō o<̄d̄h̄l̄ otd̄ū n̄īJ̄ otl̄o-̄ ǖe
(~5.4) Yerdim̄ el̄-̄ih̄uē h̄-n̄r̄ er̄ n̄J̄k̄m̄
(~5S̄l̄ 8ī,̄In̄,̄ Yurt̄,̄,̄,̄d̄im̄ ol̄ h̄inh̄-̄ f̄en̄,

Ni ki güdüü vwr idi hiç kn.lm>di

Hin, idi in f'Prun, nm biln1f"H

Hayr an oldu u lanladır gr'inll<fr,
Fr-yr,nnalwr r, J1, lüüir nm ") /n (Jf.<q

l>uru-l:arkı'n >,unlur nm tnnı-u
Yusuftun r, a,ti bul,r, a hir ki:: |H•|

Geldi l'lii için Aziz oku-lu
Vardılar tii'i, r'indon, ya akı<h |H|

Yusuf eder r, f, w.rlır g••lıını
Delün hiirt•-l'r n-n-ııldır 'lul<uruz |107.J

Taru fraaz kuuuuuz kua lın ,ı,yii (IP:.)
Tlı r-hr irı, ı,ç kin~•u< lnnn.'-ı

E er beni le d'Punır. gör~_l'dini7 |fHJ
Kr-ndi iüzüü. ti 11not-ydır117.

Yusuf ları lu k••künü t'pti pn~ı (10:.)
Titredi snrv •i az kaldı dü•o

Anı r,ördli k-rnusu Ulu lılr
! uonhen l:rrnu yere dü•tüter

Yusul eder ;,amz a irhdım
Yolisa ben knnmuzı lırp kır,ırlım (-100)

[*89] Aşlı Peyonmherdürür omı ede o'

[490] Durur k•• bunlor omı lonnu

Geldi y••,fion buloro lılr ~ıı

[~91] Vardılar yar cözlerinden ekıdu

[492] Delim oönlıf ü hümel buldu,uzı

(~93) Tonırm, bmu kuralım deyi

[~94] Beni eöer lu-nunun oöreydiniz

[495] Turdu 'lu, f ~öükünü lrrıı posa

[A96] Yoliso h••, l:rrnuu u u ~ıro ırfı,ı

Yusuf t<h'r up,ıı huldım |<1.de br'n
t'in,lturı urdım ~ıç rlım emı l,~ıı t••

Sif vnr m d••d lnlur imdi yola
De,ra çıklılr kurrı tıpu lınl

Yr-huda ed=r ,nnn ben varmazam (-Hlı |
nlluyı,mlı'ı ynlıııı. koy:ııı:tl~un

Çiir vnraaz nlrıt7-ı nöl<ııh
Ne ki r-f,rđiııı. hiklıııct eııcalı

eddil<r bunlar nlmıı Yakub'a
Aı:lrlılr dcdilfr < it baba

Bünyamin u nılık etti tutular
Mı-r içinde zindann iletıler

Yehuda kaldı ııdı arun ile (4'181
c:(')dik üş biz ııılayı zarı kıl

-Yım ~itti | Yakup üsbu sözleri
Ah kılı ya s akıtu gözteri

Uündü eder sil yil:ıını gördüü mü
U~rı de il deııben nyltimz rru (4!19)

Etülrr hiz görmedik güziin bakır
~ı'yl' J'iirdiik ~s'ı yiklinııı Çıkar

Ifüc inanrıaz isr-n sor kılfeıe
Ah,ılı'mııı bilırler snrııı deıe [500]

[] Sv,ııllım

[*9n Ychudo'der sit varın ben vormioııı

[1781 Kaldı onda Ychuelo onn ile

[4'17] Oönd'edcr yovunu oördünür ıııü

Voru dröil devüben etinız mi

[500] İlofimir bmler ü rıno deve

Yn: dabi nj ... ;:uq

Jlun ...

lhl.dikatta ol ...

liikrnu yet~i.Jm <... ol

O: f... ho~ fyJ... h yu

Yol... kdu... z... All...

Ol ~rn kullann~ ...

Im,Ji' ... Dahi ...

ü ...

VP'li' ...

J~unna' ...

Buyu' ...

1520) ... (52) ... 1577) ... ISM

Vu.ruruk el ... kilm tnpu

(11k'... turubr-ni ...

Tapu lol,hlnr knrnnsu yalvitr

'uquf Rlch r,plü urdu r,i7.iin'

İıldinir.mi neden öptlrm ben bu bili

r.tliler pnr (il~ h... olur bu husu

Yu=uf' nl hiti i uçar okutur

Huynnır han11•btra var)H7.ney'

İhmC'<!tr buyruk tutar alır gelir

İ...anlık i<inren çrkarrr bir biti

Sımmv'rdi bitı i okun deyyi

IS?II Bıldın L ml oeden öötünü bu bitı

Bükle Yusuf'ın attığını, (516)
Üç aybı var dryil-rin dLiki,rin

Yazılını lir ol bitide b,lg,iHi
Ol bitidir lunlam giir ne kulu

Aldılar ol hili i] unu hılar
Birbirine kamusu hah-ular

Yustu If eder hu ne hilitir ediuiz
Ahnliu] hileyitu bir siyh'ni, (a'17)

Yustu If eder hu ne hilitir ediuiz
Ahnliu] hileyitu bir siyh'ni, (a'17)

Yustuj I eder satını su bir o lam
Y: ~ ~ C> Ya'::--a su

Yustuj I eder satını su bir o lam
Y: ~ ~ C> Ya'::--a su

Yustuj I eder satını su bir o lam
Y: ~ ~ C> Ya'::--a su

İluberimiz yok bizim biz bilmezil.
Ülincdi inüz haberi hol vernezlz [1:2]g

Yusuf eder golidu sa i hiez
Aru **kin, yazdı** **ifrisit** -iz::

U, lirdiler vi ua i Yuuf urur
İllim mille ol sncti bir l:z unit p:101

- [576] Biide hem Yusufu sotuklo,m
[527] Bileyim olvalini bir sövleni,
[528] Dili tutuldu kornu benti olu
[529] Bilmedi(gimit haberi) hot vennerl
[510] Ol 100i oelirdiler Yuuf u,u,
500i oltvn mil il: Lir Ott urur

Döndü eder ey Yakup oğlanları
tl-L' ~-tin Yiy ki tati sözləri

U:~: gr~:mil r~:r, lll mluUr
~:hi ~-ini' buHu hi1c un hfr

Sü et'ifp , nr mt'lu huna ,ü:::kytl
nun, ,omn, biz huun i:teyli (G'11)

Bunlar t>U'r ratJyu m- r~:yl,y
tmli) u,tuf g,r kt mil, iwvl,yi

U:~: gr~:mil r~:r, lll mluUr
~:hi ~-ini' buHu hi1c un hfr

F:der u, bu sa u, jylcr bann xcep j5:31
F:yJür isem innnmuyusil: *cep

t:tilin in, ulirll Ptal t,il,
Hr-r n' kim <lr m' ol M: (ii') tiil,

Y usuf r-di-r ,dltrüt. m. ~OLG:in
Nk, bilC::irir bu ri:li ruzuu

Hu ,ll katdi, Yusuf'u r<ll,ihu [1:11]
,L:asnd,,n Lder ric, vudlur

Yu~uf l-d-r ,m,,*k miür ,l,li i
O,,\u ~,~ ~ü,b-n hlk \v-i 11ij:

Bunlar ,<h, gl-r- k :n)klı atf- l~,J51
r',iy hılilln ,p,u hu <it:~il lnl st-un.'

- (5J) Sir cevou veru nmmu i-ti-~yü
Buno iororu bvnu Liu n:~:~
[S,ülil /-Hıur 1000 m0i ,1111,fr
[5131 Eder Gihu ,o{1 ,Jvlo, buuo lu i,
[>J,(i ÜP, bu tu ~ordoi Yıvı u old,lo,
(~J-) F,v,lur -dt.' v'yr il ,ı,ı <L L, üO

Yusuf İysi burnundan kaçan gide

U>:m ki)r:rir Luunnuıdn kohn.r
Aıu du_vdun çıktı canından bulur

Erdi Be ir Kcn'an'a imdi ey dedi
Gördü ton yurbi» avrat hem dardo {570}

Selfun verdi ol avrat aldı eclimı {571 f
Söyledi ol avrata bir kaç kclfun

Etti Yakup evi kandaşır d<' il
Am bana aydıvergiJ. nöylegil

Avnit oder Yakup a narı kntı
Uc ir eder YusufL-tı geldi hill {572}

Yusuf saldı beni biWcyü {!i73}
Geldim anı Yakub'n mu tulayu

OJ avrat çün c itU ol sözü {571.J
An kılJ, 2j:l:ıdı doldu gözü

Ah kıldı eder kim ya Rnbbenô,
Va'de kıldın ettin idi ben miskine (!i75J

tikin senin o lun eri. tirirem
Aıı,T:ın sonra Yusuf'u kavu tunım {576}

(570) İdi Beir Xen'onimdi ey dede
Gördü hem ton vır bir avrat clırde

1571! Verdi selôm aldı ol avret selôm

(572) Beir eder ocldı Yvsul'ton bili

(573) Beni bunda saldı Yus(u)f biııleyü

- İmi Çünkü ol avrat eriti ol sözü

(575) Ah kıldı kim eder ya Rabbena

Ya'de kıldın ctıııdı ben miskine

(576) ilkin oölunu senin cr JI rem

SoiHo ondan Yuuf'u kavuJluram

HII.

İmi.li g:,ldi üs Yusuf Tın mu tucu
Arttı derdim içinir!.-ıt koptu öç\ | 577 |

Gelmedi ogum benim bunda ör.U
Yandı içim estle.li bu nözli

tlı' ir eder avrata hnlin ckgil
Sen ne avrat sm. bana bir söyltJil

Avrat eder ne eleyem halim sn na {578}
İlir o ul vermi idi Tanrı bana

Sattı Ynirnp anı yandırdı beni
A larını andan beri dünü giınlı

A nal eder o lum adı B~ir belgühi {579:
Adı görklü kendisi iyi hulcı

Be ir eder benim o lun cledif,,n
Benim ahir ol hiknyel elli in

Bunu e ilir dü er sol dem yere
(:Uc! yetmez kim tura aklın den'

Bir zaman yntar uru iurur geri
Yinc dü er o{ul eler ça ırır {580}

Bu gez. turur giirü ürlır nr,la u
i{im görüme kalırlar nePt!!e ü [r.>81}

l:ln tutar Bcır'In ulıı gider {582}
Yakuba ilcllr anı e it nıder

(577) Arttı deidim koptu icimdenı ucuf

(578) Avıal eder aydıoyım halim ana

(579) Eder oOlum od, Beir beloulü

(580) Yine oçul der düer ol çağın

(581) Görünür bu ou luruıor oölou

Kim kalır oörür ise ocçptcşü

(-)! Tutor elin Beirin alır oıder

Yakvb'a İllıı anı üıı nıder

Sel'im verir Yakub'a verir tonu [583]

Yakup alır yizüm sürter anı

İki gözil neçir görür rözü

Seni kınısu der söyler anıt kendözü [501]

Bana geldin o lumu mustulayu

Ton getirdin bana sen ho ağıleyü

Çünkü sürdüm gözüme gördü gözüm

Seni görelî sevindî bu özüm

Döndü eder ben ol'am anla beni

Ösüz kodun anamdan sattın beui [5R5J]

Yusuf emsin sūdünü bunun dedin

Beul saltın anamdan ô sil.z kodun [580]

Yakup eder bilmedim firak odun

Simdi bildim çünkü tatlım ben tadın

Döndü eder etmedim mi ben size

Yusuf'urı iyisi us gelir bize

Dunu söyler !Je ir'i öper koçar

Getirdi güne i Yakup açar [GS7]

Ol bili i çıkarır açar okur

eytan sözün Tnrrı adıyla tokur

Ol bilinin sözlerin ayda.m size

Ger tutarsana kulak IL5bu söze

[583] Yekub'o selöm verir, verir tonu

[55.1] Söyler ana ten kimsin lendöü

[585] Sallın, onandıñ kodun öötün beni

[586] Saltın, anamdan beni öötür kodun

[567] Ol ı.cıi,diO' oönlöi Yokup açar

...u,lmı l<n \usuf'ın n ~-n Yukub'tı

SıCim olsun hin katin saun bn.lın [588]

Henim o~lın ndım Yusuf belgiüü [189J]

Sultan oldum Misr<ln ynvla k ulu

Kaçan va ra benden Rana bu bili [~00]

Sükr kıl Tanrı'ya dlnü gün knlı

Hasretim Tanrı erdire görne gk [511J]

Çiici yeter ol bu i i clml' t'

Bunu e itti Yakup gü r ncyodi

Yüzünü urdu yere g(ıf neyledi

Sükr kıldı arda Yakup Tnrrı'ya

nu gez esl; Yusufu kim neyleye

Yusuf ol karda ta rura buyurur

Öili hil'at, al, katır, deve verir

Al iavarı Uz: atamı gelirin

Kimsene koman antla bona yetirin [5921]

O Inrları geldiler alasmıt

Oturdular atası yörr~w [1,1,1]

Ellrler bit Yusufu aldık icli

Kul deyüben biz anı satuk idi

[1,1,1] Yazılmış Yusuf'urı sen Yokub'o

Sona bin kotla ı-lüm dhvı baba

[5891] B~nim oçılın Yutul adım bolQül

[1901] Seioe koçan •aio benden bu bili

[5911] Houelim İonn erie oöimo[io

[5971] Kim• k0-non onda bona yetirin

[5911] Geldiler oölanlonı alomo

01vrp oölon yöreın•

~ulLn kılını Mısır'la Çalap anı [C94]
U getirdik biz sana haberini

imdi bize suçumuz b:ıT lagil
Suçlu olduk yüzümüze urmagıt

Yakup eder suçunuz ba ı ladım
efekal kıldım size ho i ledim

Yarlı asın Gufran'ım imdi sizi
Kabul kılın ben kulundan bu sözü

Ol saat içinde geldi Cebrail
Etti Yukup sana buyurdu Celil

Tur uru var kavu ~ıl hasretine
ükür olsun dünü günü der Tennr'ya [595]

O lanlan devirir kul u hasrın [51:GJ
Yetmi Uç günde Mısır'n vardılar paam

Yusuf dahi karı çıktı menzilo
Leşker ü ,lia em bindi sa u sola (507)

Atlan indi görü tü atnsna [5D8]
Yürüclü yayan anın bilcaıue

Dayaa dahi görü lü n ladi
Anı gören kamu turdu tauladı

[159-] Mıru suhon kılını ol Colop on,
[595] Yor kovurol lur uru hoireline,
Sükür olsun dün ü öün der Tenn'yc
(596) Devirir oölonloru kul v hoem
(597) Dohi Yusuf koru çıktı menile
Bindi leşker ü hoicm seü solo
[598] Allon indi vü oörit'auoimo

}.{uirf.gicüiCr kamsu sevnisl
ükür kıldı hasretine kavu

Yusuf buyurdu Mısır'la geldiler
Day G yohsul karuu hnzr oldular

Kamusuna Yusuf etli gel beri
Kul kırınsız söylenir ikrar verü

FLWer kul senliz e it bizi
Yusuf eder azat ellirn ben aizi

Çilri cri-tüm ben atanın sey u mu
likti ine kıldım azat nli,ı kamu

Ayrtal: yetmi yıl olmu itli
Yetmi yıtları sonra (hern) bulmu s idi

Ilir niçelcr eder kırk yıl r:(çU arada
Gelmi bulmu Yusufu Yakup dede (590)

NOKTE

Hir rılikte geldi bu u;nlL bil ayık [G00] .
Ver salávnt ynrli anasıq bayık

Yusuf ol vaklın ki gördil atnsu
Ar.al etti kut!arrun kamsun

Atası a ırlnyu kulun kn.mu
Atastyün kıldı i.r.:il ey anu

(599) Ge eti lank yıl der niceler otoda
G•lu bulıvı Yunuru Yal.uo dede
1600) Geldi bir nUkloburodo bil bayık

Cömertlik kila kıymetlo Çalap
Baı Jıya kullanı ol ferd Rap [6011]

Çılın kıyamel kopa(vü) mahlük kamu
Derile ol arnya e it arnu

Ne ki varsa ümmeti Mula.auned'in
Ol ya.zıklıkJar güvntüü Aluned'in

Tann emniyle dedle kalına
Hak Çalap sora anın ümmetine

Kul kimirsiz; siz gerek kim edesiz
Ümmet ede kul scinlz kamumuz

Tann ede ılı.at eltim ben sizi
Aff kıldını ben siz.in suçunuzu

I3a iladırın ben sizi Muhammed'e
İki cihan fılhrine ol Ahned'o

İmdi dinle ol Yusuf o lanları
Ne kılrlar size aydam bunları

Yakup eder bu kimlerdir si.iylegil [602]
Sona nohur-bana malfim cylegil

Yus(u)f eder o l:ınlanıdırür baba
Mu tula({, haber verdi Yakub'a [G03J]

Zeliha'dan olanlardır- bunlınr kamu [601]
Sükr- kıldı Yakup andn ey arnu

[1,01] Kıla cömertlik kryomelle Colao
Kullann boonloyo ol ferde Rop
[61:Z] Yokuo evdürür bular kim iöyleoil
[603] Yu(u)I eder oölonomdürür hobo
Muhlulodı verdi haber Yokub-o
[60.] Der Zeiho'don olan bunlor komu

imdi e-!er Zelha'yı. Ya kup gürr
Görü e ol Zeliha gönlün som

Yakup eder İltidimlrlr lındeyü
Zelha'yı gcUrsio görüm <leyli

İlfidim varr Zelha'yı nhr gelir
Yakup görür U görüi kıltr [G05]

Görüür ol Zeliha'run günlüü snfa
Döner söyler ol Zeliha Yu-ufa [606]

7:ll'ra eder alanı n ırlanım
Destur vergi! kim saniya ünderem

\.us(u)(eder Pcygnmb'eı* olan ki i (607)
Reva gürmcz kendüyc zinet !~

Gr r dilersen Ren anı ündoyeain
Pes gerek hm bir kçe ev ynpasın_

Alçak ola küçük ola ol ni'an
Anda ünde babamı sana mihman nlhan [G08J]

itPr'ar'dnki ev gibi e.:cylegil
Babamı anda (n) ol eve ündegü

Bu sı.falı bellii ev cyli!*:c:ı nyık
İradan vara ol eve baham bayık [609]

Ol sıfnUı Yakub'a ev yapürür
Okur arıda Yakub'u lurur vnrr

[605] Zefhc,yı hödim vonr alır oenr
Yokvp onı oörür ü oö,V, kıltr
[606] C-Oriiür,ol Zelho-n,n oönlü ıofa
Dular, G iöyler İllıo ol Yu\Ufo
[607] Yus(u)I oder reyoomber olan bir İiri
[600] Ando ünde bobomı İen mihman
[607] Vora ondan ol eve bolxımbayık

Yakup lürür ol cüc giür am
Acbe kalır ol eve Yakup cam

Ziy ki lincizlmi bunu der evime
Haber verir hem andaki ka vine |6J0|

Yakup anda girür ü hem oturur
Zelha nna görklü yemek getirir

Yakup eder yüz yi~rmi ya adım
Ben bunun gibi taam hiç yemedim

Peygambere bunun gibi yemek yaramız
Peygamber olan bunun gibi yemek yemez |611|

Mısır'da turur Yakup kırk yıl tamın |612|
Cebrail gökten iner kılır scfirn

Etti Yakup vakit oldu gilme o
Azrail gelip canını ilelme e |613|

nu Mısır yerin de ildir durmagıl
Var atan katında can ismrlagıl

Yakup okur Yusuf'u eder camın
Du Mısır yerim de gildürün benim

Geleli Cebrail bugüü dedi bana
Bu yakında Azrail gelir sana

Tur nlnn kılırın var eyle yarak
in<lcen ~eri andadır sana durak [GH]

- |610| Hem haber verir onda kmimo
|611| Peyoombere böyle yemek yarama,
revoomber bunun oibi yen,ek yimet
|612| Yokup Mısır'da otur lnk y,I lomom
|613| Yakub'etiri vakit oldu oirne[ie
Airoil ocür, canın i(cfmieöc
|614| Andadır imdenoeri sona durak<

Biliruk olJ,1 L,ba 71ht h-1 i,iJ,rcin
Jkn dahi r,il gil bu <irtlr>it t'Y dıxlrnı |615|

Kenan rbpn Ynkup çıkır gönülür |il6|
On ol ,in krndil, bile alır |617|

\anr Yakup ol u. m i yerine
Bir kaç gün olur bunlar anda yine |t'ifil|

Bir gün ol alnsı ainirc v:mr
Feri telcr anda sln lr,uar görür

S'li<m verdi anlarn Yakup de ip
Ne sindir bu kime kızır.ız deyip (619|

Elliler Tai~ı bizi veribidi
|Jostlanndan~|ıidsi ölüü dedi

Anın için geldik li sinin kaza
Anı ellik çlukU sordun sen bize

Sini lamam kazdılar ijöyle ki vnr
Yakub'un ol canı çıkma a Iver

Cirm"k dücr imrenir Yakup sinr |0201
|3a (u) bostan gör|nUr ol göi.ım

Söyle imrenir 11" dcycm ben sana
F'eri lrkr ~-dcıIrr ivme ana |621|

- |615| Bvyrul< oldu übu rordon oider<m
Sen dahi oiloil bu rordon ey dede"
|616| Yo-un Ken'on dopa ç,kor öönülü,
Yoh/p,
Ç,i<l, Ken'on dopa Yokvp öönülür
|617| Kendi• on oOlunu bile alır
|618| Ando bir kot, öün olur bunlar vino
|619| Verdi onlo,o tek m Yokup debin
Su ne sindir kime: ~oiont deyip
|620| Gümel< i,u imrenir Yckuo ,in
|621| lehl<~r cyidür ivme ona

Dir ferî te tütümü hîr kn deh ulı 1022 /
I,adchin içi arap ilo dolu

Sundu anı Yakub'a içsin deyü
Caru gövdeden çıkıp uçsun deyü

Sundu aldı bismillih deyü anı
çti anı dü tü yere can veri

Feri leler anı anda yudular
On bir o;lu anda hazır oldular

J{efcu sarıp Yakub'u, gölilrdülcr 1623}
İshak- Nebi kalına getirililer

İshak'm kalınca kodular anı
Etmeyesin kandaş Yıkup tci

Ol arada dört kjiün sini var
Biri İbrahim ikinci İslah ey' yar [G21]

Üçüncü Sara'dn- dördüncü Yakup
Dört devletli yalarlar birbirinJcn hup (625)

İmdi dinle ol Yakup o lanları
Ne kılırlar nydayım ben anlan

Kamusu ol Yusuf'a vardı geri
Atamız öldü deyihen kı ırı

E-illi Yusuf Nehi çok a ladı (G26)
Znri kaldı içinde nh eyledi

- (621) Bir ferido bir kadeh İlmvı vlv
(621) Yokub'o kefen ıorıp oölüdüler
(624) Bir İbrahim ikinci İshak eby) yor
1625) Soro'dır utüncü dö,düncü Yukuo
İibu dört devletli yotolar hın,
1626) Yıvı etüü bunu eek oöledi

Tevef İcni mü-Uruvn ve cılı(kırı b,~ ,ılılılı> 1"
Göklcrı indi ol rıa:ıl Ruh-ül-Ermin

Rnp't an ı.cl-m ~-Li di eder nna
Dahi nllmı ay knJıplür'ir arına

Kim yeri e serun ömriin vüdes!
Ecdı geldikt e İi/hül gidesi [G27]

Peyg:ıımh<rlik gddi sanrı tur uru
Davet ~yle halkı sana bildirii

Di,vcl kıldı halkı diyne okudu [G21<i
Kilse yıktı haç u-nu.i tokudu

Ma.lık Hryyrı'a va rır sol dem İrabr-r
Kıı,ırle-r kıl:ınr gilcy meger (629 |

Reyyan eder ya Yusuf sen ko bunu
Mısır elli inruun.ızru cymeni

E i LITH7,1H bu RÖÜ söylcrucg!
İlalki kogıl dinine iüdr-ıncgıl

Yusuf l'<l-r ünd-ı r-rn dcrf,mı yola
Gelmezlerse bular a kılını bclô.

Çıkam sehirden bunlırdan ayrıla rın (630)
Görçsln kim bunlara ben ne kılını

Yusuf eder İymonluluı dcrilin
Sehirden daıra her biriniz ev kılını (631 |

[* 1 Beni mV,İimon olarak öldür ve)
SG,e,iJ

- 1621) Eccrn ocldikle İöbüü oidei
(6781) Holl., döveı kıld, diyeoe okudu
16291) Melı Rcrion'o vour iol dem haber
Göloy kılırlor mcöer köfıler
(6-)J) Seh,dcn ,kom bulordon oyn'om
[631] or duodo her birini, ev kılını

ÖZ GEÇMİ

1967 yılında Mudanya'da dünyaya geldim. Astsubay olan babamın görevi nedeniyle bir yaşındayken İstanbul'a yerleştik. İstanbul'da başladığım ilkokulu 1979'da Sivas 4 Eylül İlkokul'unda tamamladım. Daha sonra Sivas Lisesi'nden 1986'da mezun olup aynı yıl Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesine girdim. 1990 yılında lisans öğrenimimi tamamlayarak evlendim ve Kıbrıs'a yerleştim. 1991 yılında üç aylık bir sürede Bayraktar Türk Maarif Koleji'nde geçici olarak Türk Dili ve Edebiyatı öğretmenliği yaptım. Aynı yıl Türkiye'de vatan görevimi yerine getirdikten sonra Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne döndüm ve 1992 Eylül'ünde Kamu Hizmetleri Komisyonu'nun sınavını geçerek Lapta Yavuzlar Lisesi'ne Türkçe-Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni olarak atandım. 1993-94 Öğretim yılında Değirmenlik Ortaokulu'na nakledildim. İki yıl süreyle bu okulda görev yaptıktan sonra 1995-96 Öğretim yılında Lefkoşa Türk Lisesi'ne nakledildim.

1999-2000 öğretim yılında Yüksek Lisans eğitimi görmek üzere Yakın Doğu Üniversitesi Fen ve Sosyal Bilimler Enstitüsü'ne girdim. Türk Dili konusunda yüksek lisans eğitimi gördüm.

Halen Lefkoşa Türk Lisesi'nde Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni olarak görev yapmaktayım. Evliyim, Ozan ve Kağan adında iki oğlum var.